nedeljski
Primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo - Cena 60 lir

TRST, nedelja, 29. septembra 1968

Leto XXIV. - Št. 224 (7117)

Politika sile

Zasedba Češkoslovaške je že privedla do resnih posledic po vsem svetu in upravičeno se bojimo, da se bo svetovni položaj še zaostril. Moskovski sporazum med češkoslovaškimi voditelji in predstavniki Sovjetske zveze je sicer realnost, ki dopušča določene možnosti in upanja, vendar pa je prav tako tudi dejstvo, da je ta sporazum zelo malo sporazum, ker je bil sklenjen pod pritiskom.

Položaj v ČSSR je zapleten in ne moremo predvidevati, kako se bo nadalje razvijal. Po eni plati imamo opravka s še vedno neporušeno enotnostjo v češkoslovaški komunistični partiji, z veliko enotnostjo med partijo in ljudstvom. Po drugi pa beremo vsak dan o novih pritiskih, o napadih «Pravde» in drugih sovjetskih listov in o sedaj celo nekoliko prefinjenih poskusih, da bi ali Dubčka in sodelavce odstranili ali kompromitirali, tako da bi jih odtrgali od ljudstva in jim odvzeli zaupanje.

Čuje se, da so Sovjeti z zasedbo Češkoslovaške mobilizirali čete harkovskega in kijevskega vojaškega okoliša in da so v ČSSR poslali le del teh čet, del pa jih je ostal na romunski meji. Istočasno niso uporabili niti enega vojaka čet, ki so stalno v Bolgariji, Madžarski, na Poljskem in v Vzh. Nemčiji. Tako je prišlo do prave koncentracije novih čet, kar vse ustvarja vtis stalne napetosti in nevarnosti.

Maršal Jakubovski pa ves teden kroži iz prestolnice v prestolnico in je bil poveljnik čet varšavskega pakta ta teden najprej v Sofiji, nato v Berlinu, Varšavi, Budimpešti, Pragi in končno v romunski prestolnici.

Kje so resnični razlogi za tako politiko, ki je na videz nerazumljiva in ki je nikakor ne moremo obrazložiti samo z golimi vojaškimi potrebami in vojaško logiko?

Zunanja politika je vedno odraz notranje politike in njeno nadaljevanje in zato tudi lahko rečemo, da je bistvo v vzdrževanju hegemonije v «taboru» in to v taboru držav, ki so povezane in odvisne od Sovjetske zveze, predvsem pa gre za vzdrževanje hegemonije v Sovjetski zvezi sami

Po 20. kongresu sovjetske partije smo vsi upali, da je prišlo do «odjuge», da se je v SZ sami nekaj spremenilo, da je bil zadan udarec stalinističnim konceptom. Žal pa ni bilo tako. Takrat je bila SZ res na razpotju in mnogo znakov je bilo, da bo šla po napredni poti. Razvoj pa se je usmeril drugam, v notranje zaostrovanje, v še tesnejši birokratski objem in dejansko v neostalinistično centralistično pot. Istočasno ni uspel poskus, da bi se pomirili s Kitajsko, in je prišlo do odpora do starega sistema v vseh socialističnih državah sovjetskega tabora.

Verjetno je treba iskati v teh notranjih nasprotjih začasni izhod v udaru, ki naj ta nasprotja na videz odstrani, ali točneje potlači in skrije.

V takih okoliščinah je prišlo do okupacije Češkoslovaške, pri čemer pa je novost groba in odkrita uporaba sile, odkrita politika sile

Vse to pa je nujno povzročilo, da se je splošni položaj na svetu zaostril, saj ameriški imperializem ni postal nič «boljši», temveč bo lahko sedaj izkoristil politiko sile Sovjetske zveze za lastne hegemonistične namene. Zato tudi ni slučajno kričanje zahodnonemškega kancelerja Kiesingerja, da je treba okrepiti NATO, češ da se je spremenilo razmerje sil v Evropi.

Tudi na našem področju smo nekaj podobnega že doživeli pred dvajsetimi leti in smo vsi upali, da se podobne metode v mednarodnem delavskem gibanju, da se politika sile v odnosih med socialističnimi državami in med komunističnimi partijami nikoli več ne bo uporabila. Upali smo, da gre samo za žalostne spomine, ki jih nikoli več ne bomo obnovili.

Žal pa moramo ugotoviti, da prihajajo iz podzemlja stari strahovi v skoro enaki obliki in z enakimi nevarnostmi in si ne moremo delati nobenih utvar, da se bodo stvari «v družini» med komunističnimi partijami nekako rešile same po sebi. Politika sile ne razume namreč razlogov, argumentov, obrazložitev, je ne zanima teorija, temveč vidi samo silo in se samo sili podreja.

Vendar pa istočasno obstajajo tudi bistvene razlike. Pred dvajsetimi leti je bila Moskva svetišče in središče, bila je nekak «nezmotljivi Rim», katerega ukaze so ubogale skoro vse delavske partije, ki so videle v SZ prvo deželo, ki je pričela graditi revolucijo, ki so v njej videle visoke ideale oktobrske revolucije.

To se sedaj ni ponovilo. Dejansko je velika večina komunističnih in delavskih partij po svetu zavzela avtonomno stališče, so napad na ČSSR obsodile in zahtevajo umik čet. Karkoli se bo odslej v delavskem gibanju po svetu zgodilo, nikoli več ne bo Moskva ukazovala in vedno bolj bo nujno prodiralo mnenje o pravilnosti stališča, da ima vsak narod in vsaka partija pravico ter dolžnost, da si izbira lastno pot razvoja, po lastnih specifičnih okoliščinah in potrebah in da proletarski internacionalizem pomeni resnično bratsko pomoč ter sodelovanje med enakimi, ne pa nasilno vmešavanje v notranje zadeve drugih.

Prav to pa nam daje tudi poguma in vero v bodočnost. V bodočnost resnično humanega socialističnega razvoja, ko bo «nastopila družba, v kateri bo svobodni razvoj posameznika pogoj za svobodni razvoj vseh» kot je to preroško napisal Marx decembra 1847 v «manifestu komunistične partije».

Bogo Samsa

V mehiški prestolnici so se 26. julija začele velike študentovske demonstracije, ki so se nato venomer ponavljale in so te dni dosegle vrhunec. Vlada je dala ukaz vojski, naj zasede univerzo, kar je izzvalo še hujše spopade med študenti in vojsko ter policijo, tako da je v nevarnosti začetek bližnjih olimpijskih iger

Kulturni praznik na Općinah

V četrtek se je v Prosvetnem domu na Općinah začela proslava stote obletnice ustanovitve čitalnice in 25-letnice vstaje proti fašizmu. V tem okviru so v Prosvetnem domu uprizorili Cijakovo ljudsko igro «Slana voda». Slika kaže del občinstva v dvorani in prizor na odru. Proslava se danes nadaljuje in spored objavljamo na tržaški strani.

Općine so bile v času, ko so ustanovili slovensko čitalnico, to je jeseni 1868, še majhno naselje. Tipične kraške hiše s kolonami so se tiščale ob cerkvi ter okoli vaškega kala na Brdini. Vaščani so bili povečini kmetje in svoje pridelke so prodajali v Trst. Openci so bili zelo družabni. Shajali so se v stari gostilni pri Malalanu, a po ustanovitvi «Čitalnice» tudi v njej. Na «Čitalnico» so bili zelo ponosni, saj je bilo njihovo prosvetno društvo eno prvih na Tržaškem.

Ob letošnji stoletnici «Čitalnice» so Openci želeli prikazati košček nekdanjega kraškega sveta z današnjo uprizoritvijo dvodejanke «Pepče se ženi», ki jo bodo igrali v domačem narečju, da bi bila čim vernejši izraz nekdanjih dni.

Naš Kras

Vsem nam je še živo v spominu veliki ljudski praznik v Repnu, ki je bil praznik vseh naših ljudi, katerim je pri srcu usoda našega Krasa, našega slovenskega Krasa. Prav z oživljanjem starih običajev in z ohranitvijo naravnega okolja, v katerem so se li običaji porajali ter ostali neločljivi del življenja in dela tu živečih ljudi, bomo znali še bolj ceniti naše kulturne dobrine, ki so jih naši predniki, trdno vraščeni v to zemljo, ustvarjali in skrbno hranili.

Kakor smo že večkrat poudarili, se je o Krasu, njegovih lepotah in njegovih značilnostih mnogo pisalo, toda prav nič o ljudeh, ki so duša Krasa. V nedeljo pa se je v Repnu oglasil tudi naš Kraševec, ki ga nekateri prav nič radi ne omenjajo. To se je pokazalo tudi ob tej priložnosti. V vsem poročanju italijanskega tiska in radia se je tudi to pot očitno kazala težnja in skrb, da ne bi bralcem in poslušalcem prikazali Krasa v njegovi pravi luči, to je kot zemlje, na kateri živi in dela slovenski človek, ki je s svojim trdim delom in z veliko ljubeznijo skozi stoletja vraščal v lepote kraške zemlje tudi svojo bitnost, del samega sebe. Zato pomeni naša skrb za zavarovanje Krasa predvsem prizadevanje, da se ohrani vse, kar spominja na življenje in delo naših ljudi na tej zemlji, in prizadevanje, da se domače obličje in slovenski značaj te zemlje ne uniči.

Obnovitev stare kraške hiše v Repnu naj bo v zgled in v spodbudo našim ljudem v vseh kraških in drugih slovenskih vaseh, ko se lotijo obnavljanja svojih domačij. Marsikatera značilnost kraške arhitekture bi se lahko ohranila, če bi se temu posvečala večja pozornost. Koliko starih «kalonj» z domačimi napisi in letnicami, drugih dragocenih okraskov na domačijah, starih kamnitih miz in vodnjakov po naših vaseh in raznovrstnih ljudskih umetnin je izginilo v roke brezvestnih špekulantov, ali pa so bile zaradi nevednosti uničene. Koliko lepih značilnih pročelij kraških domačij so zamenjale grde cementne škatle!

Kar pišemo o Krasu, velja seveda za vse naše vasi. Saj opažamo vedno bolj, da se v naše vasi pri obnavljanju domačij in javnih lokalov vnaša tuj slog, ki jemlje tisto prijetno, privlačno domačnost in briše, kar je za naše kraje značilno.

Ne bomo ponavljali, kar je bilo glede tega že napisano prejšnjo nedeljo. Poudarjamo pa, da bi se morala temu vprašanju posvetiti posebna pozornost. Pri etnografskem muzeju v Ljubljani že več časa deluje poseben oddelek, kjer skupina strokovnjakov proučuje arhitekturo in značilnosti slovenskih krajev. Dobro in priporočljivo bi bilo, da bi se naši ljudje, ki nameravajo zidati novo hišo ali jo preurediti, in tudi gostilničarji in drugi, ki preurejajo svoje lokale, obrnili prej na ta odsek, kjer bodo dobili potrebne elemente in nasvete glede ustreznih načrtov.

Skrbimo, da bodo naše sodobno opremljene domačije in njih okolje priča, da tod od davnine živijo ljudje, ki so s svojim življenjem in delom vdihnili tej zemlji svojo dušo in postali z njo neločljiva enota.

M. B.

Slovesne proslave v Pazinu ob 25-letnici osvoboditve Istre

Na sinočnji slovesni seji sta o boju istrskega ljudstva govorila Jakov Blažević in Ante Drndić, v imenu Italijanov pa Giacomo Urbins

PAZIN, 28. — V okviru proslave 25. obletnice osvoboditve Istre, Reke in Zadra ter otokov je bila danes v Pazinu v istih prostorih, kjer je bilo 28. septembra 1943 zasedanje istrskega parlamenta, slovesna seja častnega odbora za proslavo te pomembne obletnice v zgodovini istrskega ljudstva. Slovesne seje so se med drugimi udeležili predsednik zveznega izvršnega sveta Mika Špiljak, predsednik sabora Hrvaške Jakov Blažević, predsednik zveznega odbora Zveze borcev NOB Djuro Pucar, predsednik izvršnega sveta sabora Hrvaške dr. Savka Dabčević-Kucar, preživeli člani začasnega pokrajinskega izvršnega narodnoosvobodilnega odbora za Istro, delegacija vzezne skupščine, delegacija zvezne konference SZDL Jugoslavije, delegacije vseh šestih socialističnih republik, delegacije občin Primorske, delegacija občine Titovo Užice, Leskovca, predstavniki JLA in številni drugi gosti.

Na slovesni seji je o borbi istrskega ljudstva za svobodo, posebno o pomenu zgodovinskega sklepa 28. septembra 1943, govoril predsednik sabora Hrvaške Jakov Blažević. Blažević je poudaril, da ima vstaja ljudstva Istre svoje posebne značilnosti. Poudaril je, da je pri tej vstaji prišel do polnega izraza antifašistični značaj borbe, ki je na skupnem področju politične in socialne borbe združil Hrvate in istrske Italijane antifašiste. Prav v Istri, je poudaril Blažević, je triumfiral internacionalistični značaj borbe proti fašizmu, za svobodo in bratstvo narodov, za boljše življenje in za novo družbo.

Po govoru Jakova Blaževića je o pomenu 25. obletnice priključitve Istre Jugoslaviji govoril prvoborec tega kraja Ante Drndić, ki je poudaril, da se z nobeno narodnostjo v Evropi ni tako brezdušno ravnalo kot s pol milijona Hrvatov in Slovencev v Mussolinijevi Italiji, in prav zato je v dobi okupacije in terorja ljudstvo tega kraja dajalo izredne primere zavesti in borbene solidarnosti. Drndić je posebno govoril o vplivu, ki ga je na delavski razred Julijske krajine imela oktobrska revolucija. Vseljudski upor so fašistične oblasti dušile s silo.

Ante Drndić je izrekel posebno priznanje komunistični partiji Italije, ki je v tako težkih pogojih vodila v Istri odločno borbo proti fašizmu in stala na čelu revolucionarnega gibanja med dvema vojnama. «Mi Hrvat. Istre in Reke, je rekel Drndić, smo lahko ponosni, da naši italijanski tovariši danes ob 25. obletnici naše svobode lahko skupno z nami ugotovijo, da so naši in njihovi sklepi, sprejeti tu v Pazinu, bili upravičeni in pravilni in so nam omogočili, da skupno in uspešno nadaljujemo borbo za zgraditev človeške samoupravne socialistične družbe. Naša želja in namen sta, da tudi proslava letošnjega jubileja še bolj razširi področje obojestranske koristi in vsestranskega sodelovanja, razumevanja in zaupanja med republiko Italijo in socialistično republiko Jugoslavijo. Tako bo sodelovanje tudi naprej prepričljiv primer praktične uporabe politike aktivne koeksistence, pomemben činitelj in velik prispevek stabilnosti in miru na tem delu Sredozemlja in Evrope.

V imenu pripadnikov italijanske narodnosti je prisotne pozdravil istrski prvoborec Giacomo Urbins. «Pazinski sklep leta 1943 je bil sprejet od naših ljudi z velikim olajšanjem, je rekel med drugim Urbins. Ta je bil dolgo pričakovan in predstavlja prvo dejanje popolne osvoboditve od fašizma. Pripadniki italijanske narodnosti, prisotni na tej zgodovinski seji, so sprejeli brez pridržkov vse sklepe, zavedajoč se, da s tem zvesto tolmačijo stremljenja vseh poštenih delavcev.

Na seji je bil sprejet sklep o ustanovitvi sklada za zidanje spominskega doma «28. september» v Pazinu, kot spomin na zgodovinski sklep, ki je bil pred 25 leti sprejet v Pazinu.

Posebna delegacija istrskih prvoborcev, ki je bila na slovesni seji, je položila zatem vence na spomenik padlih borcev in na grob Vladimira Gortana.

V Kopru odkrili spomenik Premrlu-Vojku

KOPER, 28. — Ob 25. obletnici smrti narodnega heroja Janka Premrla - Vojka so danes v Kopru pred osemletko, ki nosi njegovo ime, odkrili poprsje tega slavnega partizanskega poveljnika s Primorske. V okviru proslave je bil pionirskemu odredu šole izročen miniaturni kip «Kurir Vujica», ki se vsako leto podeljuje najboljšemu pionirskemu odredu Jugoslavije. Slovesnemu odkritju poprsja, ki ga je izdelal akademski kipar Jože Pohlen iz Kopra, so bili navzoči tudi starši Janka Premrla - Vojka. O liku in revolucionarni poti narodnega heroja pa je govoril njegov soborec Ivan Renko, tajnik oblastnega komiteja Zveze komunistov.

OB NAVZOČNOSTI PREDSEDNIKA VLADE LEONEJA

V Neaplju proslava 25. obletnice vstaje proti nacistom

Določbe ministrskega sveta o programiranju - Gospodarsko stanje in načrti vlade, o katerih je poročal Colombo

NEAPELJ, 28. — Ob 25. obletnici štiridnevne vstaje Neaplja proti nacistom je predsednik vlade Leone imel daljši govor v mestnem gledališču «San Carlo». V svojem govoru je spomnil na vrednote, ki jih je mesto enodušno branilo brez organizacije, brez vodilne misli, ki bi ne bila «vrednota človeškega življenja in svobode». Zato so se dvignili maloštevilni a vendar pogumni junaki, kakor štirje neapeljski «scugnizzi», ki so padli pod nemškimi streli.

Leone, ki se je tedaj tudi sam udeležil teh tragičnih dogodkov, je zadnji del svojega govora posvetil današnjim dogodkom. Tako je opozoril na zavezništva, katerim «se Italija ni odpovedala, ker so potrebna in nezavržna».

Omenil je stanje, v katerem deluje njegova vlada, ki je začasna in ki «hoče samo zapolniti politično vrzel, ki bi se sicer odprla v družbi, ki zahteva takojšnjega ukrepanja». Prav zato pa je potrebno, po mnenju predsednika vlade, da se stranke levega centra čimprej dogovorijo in da se ustvari nova parlamentarna večina in nova vlada, katere predhodnica hoče biti prav njegova.

Ministrski svet je danes odobril letno poročilo in gospodarske smernice vlade za prihodnje leto. O tem je poročal minister Colombo.

Vlada je odobrila tudi zakonski predlog, ki uzakonjuje gospodarsko programiranje in način, kako bo prišlo do izdelave posameznih petletnih načrtov Po mnenju vlade ne more biti načrt prisilnega značaja. Gospodarske smernice morajo skupno določati vlada in zasebni gospodarstveniki. Načrt bo morala vlada po teh posvetovanjih predložiti parlamentu januarja četrtega leta. Vlada se bo med drugimi posvetovala tudi s sindikati.

Iz poročila ministra Colomba izhaja, da meni vlada, da je italijansko gospodarstvo v obdobju rasti, a da ta ras. še ni povsem zadovoljiva.

Letos je bil porast narodnega dohodka v skladu s predvidevanji petletnega gospodarskega načrta 5%. Brez dvoma je k temu prispevala predvsem aktivnost izvozne dejavnosti, medtem ko ni opaziti širjenja notranje potrošnje.

Tudi v bodoče se bo vlada držala ustaljene politike, ki teži po ustvarjanju povpraševanja po vlogah predvsem na osnovi državnih gradenj in javnih del. Kar se pa zasebnih vlog tiče, jih namerava vlada usmerjati s posebnimi olajšavami v nerazvita področja, kot je italijanski jug. Olajšave bodo oprostitev davščin in obremenitev države za stroške socialnih dajatev na delovno silo, ki jo sicer plačujejo podjetniki. O vlogah meni vlada, da morajo doseči 22% vsega narodnega dohodka, zato da bo v bodočem porast narodnega dohodka, za katerega vlada upa, da bo dosegel 6 - 7%, zagotovil trdnost gospodarstva.

Znano je, da vztrajajo sindikalne organizacije pri stališču, da je mogoče današnje težave premostiti z razširitvijo notranje potrošnje, tudi v tisti smeri, kamor se italijansko gospodarstvo ni zatekalo: notranjemu množičnemu trgu. Razširitev notranjega trga zahteva takojšnje zvišanje plač in tako preusmeritev gospodarstva, ki naj upošteva notranje potrebe, ne pa potreb izvoza.

Štirje pripadniki radikalne stranke, ki so pred dnevi delili v bolgarski prestolnici letake proti zasedbi Češkoslovaške, so se vrnili v Italijo, kjer so imeli predvideno tiskovno konferenco. Tajnik radikalne stranke Marco Pannella je povedal novinarjem, da so v Sofiji delili letake ves dan, v tramvajih, po ulicah in trgih ter javnih lokalih. Šele proti večeru, ko so razdelili skoraj tisoč letakov, ki so jih Bolgari sprejemali z radovednostjo, jih je ustavila in zaslišala policija. Televizija jim je organizirala nastop v neki oddaji, končno pa so jih prepeljali do jugoslovanske meje in jih izgnali. Panella je še posebej poudaril, da je bolgarska policija z njimi ravnala zelo vljudno.

Na nedavni poziv plenuma centralnega komiteja ZK Jugoslavije se veliko število mladih iz šol, fakultet in tovarn pripravlja s prošnjo za sprejem v komunistično stranko. Partijske organizacije v podjetjih prirejajo svečane sprejeme, na katerih starejši člani čestitajo mladim

Bolgarija in odnosi s SFRJ

BEOGRAD, 28. — Prispela je vest, da je bila bolgarska agencija BTA pooblaščena izjaviti, da bolgarska vlada ni nikoli imela teritorialnih zahtev v odnosu do neke druge države Bolgarija je priznala nespremenljivost meja po drugi svetovni vojni in je odločena, da ne bo opustila te politike ter bo «tudi v bodočnosti naredila vse napore za izboljšanje odnosov med balkanskimi državami vključno s socialistično Jugoslavijo, da se utrdi mir in varnost».

«Boljunska zemlja...»

Pripravljalna dela za ureditev gradbišča pri Boljuncu, kjer bodo zgradili tovarno GMT, precej hitro napredujejo, kljub slabemu vremenu. Iz dneva v dan se spreminja zunanje lice pokrajine. Precej se jim mudi, zato uporabljajo samo nove stroje, za odvoz materiala s tovornjaki pa so poklicali prevoznike tudi iz oddaljenih italijanskih pokrajin, ker jih v Trstu niso mogli dobiti.

Kakor smo že poročali, so prizadeti lastniki zemljišč prejeli poleti odloke o začasni zasedbi zemljišč, še prej pa jim je vodstvo ustanove EPIT poslalo pismene ponudbe cen za zemljišča, s katerimi se Boljunčani niso strinjali, ker so bile znatno prenizke. Tokrat se prizadeti kmetje niso obrnili nikamor na pomoč, ampak so raje izvolili vaški odbor, v prepričanju, da bodo sami, brez sumničenj in prepirov, kot smo jim bili priča v primeru naftovoda, uredili zadevo in zaščitili svoje pravice. Kolikor nam je znano, so se prizadeti kmetje večkrat sestali in člani odbora so jim podrobno poročali o poteku pogajanj. Sklenili pa so, da bo zaključna pogajanja in dogovor sklenil vsak zase. Odbor ni mogel sklepati pogodb, ker ni za to imel pooblastila. Odbor je prenehal s pogajanji in posredovanji, ko je ugotovil, da ne more doseči več. Prizadeti so priznali, da je odbor napravil, kar je le mogel.

Nezadovoljstva zaradi cen za zemljišča, trte, oljke itd. nihče ne more odpraviti, ker odškodnina nikdar ne ustreza škodi in izgubi zemlje. Prišlo je še do večjega nezadovoljstva, ker z deli niso počakali vsaj še dva tedna, da bi kmetje lahko potrgali grozdje, in tudi zaradi tega, ker prizadeti lastniki niso še prejeli vsote, ki jim pritiče za zemljišča, trte itd. in za izgubljeni pridelek.

Javni protesti s strani našega prebivalstva «glede lokacije nove tovarne «Veliki motorji», kakor piše list «Gospodarstvo» v članku z dne 27. septembra v članku «Boljunska zemlja je šla izpod uradne cene», so bili v začetku zelo odločni itd. Kakor ob vsaki pretirani razširitvi področja ustanove EPIT in ob vsakem razlaščevanju so stranke in slovenske organizacije, slovenski tisk in seveda tudi naš list odločno nastopili v obrambo našega življa in prizadetih lastnikov. Tako je tudi odločno nastopila proti razlastitvam Slovenska kulturno gospodarska zveza in zahtevala od pristojnih organov ter strank potrebna jamstva za zaščito interesov prizadetih posameznikov in naše narodne skupnosti. Nastopila je Kmečka zveza, in to ne samo enkrat, pri vodstvu EPIT in strankah. Kljub temu je prišlo do razširitve področja EPIT in začetka gradnje tovarne GMT. Javnih protestov res ni bilo več, ni pa res, da je zanimanje za to vprašanje v naši javnosti povsem popustilo, kakor trdi omenjeni članek «Gospodarstva». To nam potrjujejo tudi zadnji nastopi ob začetku del ob koncu avgusta.

Nekatere trditve v omenjenem članku so nekoliko presenetile Boljunčane. Nihče ni doslej še slišal o visokih «uradnih cenah», ki jih navaja omenjeni članek «Gospodarstva». Če je to res, pravijo Boljunčani, zakaj se pisec članka ni oglasil prej. V Boljuncu bi ga vljudno sprejeli in bi mu bili zelo hvaležni, če bi jim pravočasno dal dober nasvet. To bi bilo bolj koristno in učinkovito kot omenjeni članek, objavljen, ko so vse kupno-prodajne pogodbe že podpisane.

Odpraviti se mora vsaka uporaba sile

ŽENEVA, 28. — Prva konferenca nejedrskih držav, na kateri je sodelovalo 96 delegacij in je zasedala od 29. avgusta, se je danes zaključila s sprejemom sklepne izjave. Na konferenci so kot opazovalke bile zastopane tudi štiri jedrske velesile: ZDA, Sovjetska zveza, Velika Britanija in Francija. Vendar pa ni nobena od štirih delegacij imela za umestno izkoristiti pravico do besede, ki so jim jo dali.

Končna izjava poudarja bistvena načela: prihodnost človeštva se ne more zagotoviti brez popolne odprave uporabe sile; mir in napredek ne moreta biti zajamčena z nobeno državo brez kolektivne varnosti.

Udeleženci konference pozivajo vse države sveta, naj spoštujejo načela listine OZN in na splošno sprejete določbe mednarodnega prava, ki urejajo odnose med državami. Konferenca meni, da se mir, varnost na svetu, neodvisnost in gospodarski napredek lahko uresničijo samo s splošno in popolno razorožitvijo. Nato vsebuje dokument predloge za sporazume na tem sektorju, začenši s sporazumom o neuporabi jedrskega orožja.

Kar se tiče gospodarske in znanstvene plati mirnodobske uporabe atoma, so nejedrske države mnenja, da je potrebno spodbujati mednarodno sodelovanje, s tem da se zagotovi neovirano dobavljanje atomskega materiala in izmenjava znanstvenih informacij brez vsakih razlik. Hkrati se poudarja važnost uporabe jedrskih eksplozij v mirnodobske namene v okviru primernih mednarodnih sporazumov.

Nejedrske države menijo poleg tega, da morajo vse države, in še zlasti nejedrske, olajšati tako sodelovanje in dajati vso potrebno pomoč za razvoj nerazvitih dežel.

DŽAKARTA, 28. — Indonezijski general Suharto je sporočil, da bivšega predsednika Sukarna sedaj zaslišujejo, ni pa povedal, na podlagi kakšne dejavnosti so uvedli proti njemu preiskavo. Na vprašanje časnikarjev, ali je bil Sukarno vmešan v nedavno politično dejavnost, je Suharto odgovoril, da ne more nič izjaviti, dokler ne bo preiskava končana.

OB OBISKIH MARŠALA JAKUBOVSKEGA

O reformi varšavskega pakta in manevrih v Romuniji

V ponedeljek posvetovalna konferenca partij v Budimpešti - V Prago je prispela sindikalna delegacija CGIL

BUKAREŠTA, 28. — Poveljnik sil varšavskega pakta maršal Jakubovski se je danes sestal s tajnikom romunske partije Ceausescujem, pri razgovoru pa sta bila tudi prisotna predsednik vlade Maurer in načelnik generalnega štaba varšavskega pakta general Stemenko. Romunska agencija pravi, da so razpravljali o skupnih vprašanjih obrambe.

Maršal Jakubovski je ta teden obiskal vse prestolnice držav članic varšavskega pakta in o razgovorih ni bilo izdano nobeno sporočilo, ki bi objasnilo, zakaj je v resnici šlo. Iz moskovskih krogov pa prihajajo komentarji, da gre v bistvu za reorganizacijo varšavskega pakta in zlasti poveljstva, kar je bilo baje že dalj časa na dnevnem redu in kar so še zlasti odkrito zahtevali Romuni. Do sedaj je bilo poveljstvo namreč izključno v sovjetskih rokah in so se zahteve nanašale, da bi tudi v štabu bili neposredno prisotni častniki ostalih članic.

Zato je tudi razumljivo, da je imel Jakubovski razgovore predvsem s političnimi tajniki prizadetih partij in da je verjetno razpravljal predvsem o tej reorganizaciji. Bistveni sestavni del tega vprašanja pa predstavlja tudi sodelovanje Romunije, tako da je najbrž bil tudi govor o novih skupnih manevrih, ki pa naj bi po teh vesteh bili šele spomladi in katerih bi se udeležile čete vseh držav članic. V tem primeru pa bi se manevrov neposredno udeležila tudi Romunija s svojimi četami in bi dala na razpolago svoje ozemlje, kar vse bi imelo nedvomno tudi resne politične posledice.

V ponedeljek se bodo v Budimpešti sestali predstavniki komunističnih partij in delavskih gibanj na posvetovalnem razgovoru, ki bi moral določiti podrobnosti o moskovski konferenci partij, ki bi morala biti že letošnjega novembra. Kot je znano, so številne partije in med njimi italijanska ter francoska zahtevale, da se konferenca odloži, ker je nemogoče njeno sklicanje v sedanjem ozračju češkoslovaških dogodkov. Kaže, da namerava sovjetska deelgacija sicer privoliti v tak odlog, vendar pa istočasno vztrajati, naj bi bil čim krajši.

PRAGA, 28. — Po raznih vesteh in med drugim tudi po pisanju poljskega tiska, vse kaže, da konference «na vrhu» med predstavniki SZ in ČSSR ne bo tako kmalu, ker so stališča zelo oddaljena in ker prihaja tudi to teženj, naj bi se sklicala konferenca, ki bi imela širši okvir, tako da bi bili prisotni tudi predstavniki partij ostalih držav članic varšavskega pakta.

V bistvu pa gre za nadaljnje trenje med sedanjim češkoslovaškim vodstvom in za sovjetske poskuse, da ga «ukrote», ali da ga kompromitirajo. V tej zvezi je zanimiva vest, da se je danes vrnil iz Moskve Indra, katerega je na letališču v Pragi pozdravil sovjetski veleposlanik Červonenko Indra je bil določen za predsednika vlade namesto Černika in so ga dolžili kot glavnega kolaboracionista. Sodeloval je na pogajanjih v Moskvi, kjer ga je zadel infarkt in se je do sedaj zdravil.

V Prago je prispela delegacija italijanske sindikalne organizacije CGIL, ki jo vodi tajnik Lama, v delegaciji pa so še Foa, Montagnani in Dido. Delegacija bo v Pragi tri dni in se bo pogovarjala s češkoslovaškimi sindikalnimi voditelji ter s predstavniki svetovne sindikalne organizacije.

V okviru te sindikalne organizacije so italijanski in francoski sindikalisti opravili pomembno vlogo, saj je že grozila nevarnost, da se bo organizacija razklala, ker je obsodila sovjetsko zasedbo ČSSR. O tem je dal danes glasilu češkoslovaških sindikatov «Prace» izjavo tajnik francoske sindikalne organizacije CGT Andre Berthelot, ki je imel razgovore s sovjetskimi in češkoslovaškimi sindikalisti. Berthelot pravi, da so ugotovili, da je bilo njih stališče do češkoslovaških dogodkov povsem pravilno. Dejal je, da so jim češkoslovaški tovariši zagotovili, da sta imela vlada in partija položaj trdno v rokah in da tudi v primeru, da so obstajale protisocialistične sile, ni bilo nobene nevarnosti, ki bi zahtevala tujo intervencijo. Odločno je zavrnil, da je stališče francoskih sindikatov samo taktična poteza, da ne bi izgubil članov in glasov, temveč odraža načelno stališče, saj predstavlja pot delavskega razreda ČSSR od januarja dalje poskus iskanja socialistične oblike, ki bo v skladu z gospodarskimi, socialnimi in drugimi tradicijami v deželi. Za to pa so francoski socialisti še zlasti zainteresirani, ker bodo morali reševati ista vprašanja, ko bodo ustvarili pogoje za graditev socializma v Franciji.

Mehiški študenti zahtevajo prenehanje policijskega nasilja

MEKSIKO, 28. — Vsedržavni študentovski stavkovni odbor je zavrnil vsakršno posredovanje v sporu z vlado. To so voditelji odbora javili 10.000 študentom, ki so se zbrali v središču glavnega mesta Mehike. Ti so potrdili, da se ne bodo poslluževali nasilja, če bo prenehalo zatiranje s strani policijskih sil.

Popoldnevnik «Ultimas Noticias» objavlja vest, da so se študenti obvezali pred rektorjem univerze, da bodo, če se bo policija odpovedala nasilju, prekinili demonstracije po mestnih ulicah.

Rektor Barros Sierra se je včeraj sestal z vodstvom stavkovnega odbora. Med sestankom so sprejeli nekaj važnih sklepov študentje so se obvezali, da ne bodo ovirali pouka na univerzi, medtem ko jim je rektor obljubil, da bodo lahko, brž ko se bo položaj normaliziral, nadaljevali z gibanjem, in sicer v okviru demokratičnih načel v notranjosti avtonomne univerze.

Nekemu časnikarju, ki ga je spraševal o pogojih prenehanja vojaške zasedbe univerze, je državni tajnik za notranje zadeve Luis Echeverria odgovoril, da je bil že izdan ukaz o izpraznitvi. Ni pa omenil datuma, pač pa je pripomnil, da se bo to zgodilo, brž ko se bodo predstavile osebe, ki so pristojne za prevzem stavbe.

RIO DE JANEIRO, 28. — Sinoči se je zaključila osma letna konferenca glavnih štabov ameriških oboroženih sil. Kot je znano, so se ZDA obvezale pomagati latinsko-ameriškim vojaškim silam v borbi proti komunizmu.

Zaključkov sestanka niso javili. Ve se samo, da so se konference udeležili vojaški predstavniki 15 držav, med katerimi je bil tudi bivši vrhovni poveljnik ameriških čet v Vietnamu gen. Westmoreland. Prihodnja konferenca bo 1969. leta v ZDA.

ROSARIO, 28. — Peronistično mladinsko gibanje je obtožilo argentinske oblasti, da so zaprosile pomoč CIA za borbo proti gverilski vojni v Argentini. To gibanje, ki še vedno podpira bivšega predsednika Juana Perona, sedaj v izgnanstvu, je izrazilo solidarnost s skupino gverilcev, ki so jih aretirali prejšnji teden.

Sprejet dnevni red skupščine OZN

NEW YORK, 28. — Glavna skupščina Združenih narodov je danes dokončno sprejela svoj dnevni red, ki vsebuje 95 točk. Sedanje zasedanje se bo končalo 20. decembra Na dnevnem redu so povečini najvažnejša mednarodna vprašanja, ki so na dnevnem redu že več let, kakor n.pr. razorožitev, kitajsko predstavništvo v OZN itd. So pa tudi nekatera nova vprašanja,

Češkoslovaški delegat Jan Mužik je zahteval, naj glavna skupščina ne razpravlja o Češkoslovaški. Poudaril je, da zadevna razprava ne bi prispevala k normalizaciji v ČSSR.

Skupščina je nato odložila delo do srede, ko se bo začela splošna debata. Eden prvih vpisanih govornikov je ameriški državni tajnik Dean Rusk.

Glavni tajnik OZN U Tant je danes Izjavil, da ni mislil, da bi ustavitev bombardiranja Severnega Vietnama mogla pripeljati od enega dneva do drugega k miru, temveč da je prepričan, da bi to lahko bil prvi korak, ki bi mogel pripeljati do mirovnih pogajanj. U Tant je pripomnil, da se mnoge države, med katerimi nekatere članice NATO, strinjajo z njegovim stališčem in je dodal, da je zadovoljen, ker se glede tega z njimi strinjajo,.

Jonas o odnosih med Avstrijo in Jugoslavijo

DUNAJ, 28. — «V tem zapletenem in nemirnem političnem položaju na svetu odhajam na uraden obisk v Jugoslavijo z iskreno željo, da manifestiram in poudarim prijateljske in dobrososedske odnose, ki obstajajo kljub različnim političnim in ideološkim pogledom med Avstrijo in Jugoslavijo. Prepričan sem, da sta Avstrija in Jugoslavija življenjsko zainteresirani za ohranitev evropskega in svetovnega miru, kar v ostalem ustreza političnim tendencam obeh naših držav,» je izjavil predsednik avstrijske republike Franc Jonas v razgovoru z dopisnikom Tanjuga na Dunaju pred svojim odhodom v Jugoslavijo, kamor bo prispel v ponedeljek dopoldne.

Jonas je pozitivno ocenil avstrijsko-jugoslovanske odnose posebno zadnja leta in pri tem posebno poudaril uspešen razvoj gospodarskih odnosov in turističnega prometa, ki se lahko poleg gospodarskega učinka pozitivno odraža na krepitev in napredek mediljudskih odnosov in stikov. Avstrijski predsednik je izrazil posebno zadovoljstvo, da se bo lahko v stikih s Titom in z ostalimi jugoslovanskimi lahko svobodno srečujejo in s polni jugoslovanskega gospodarstva, katerega uspehe zadnja leta spremlja s posebnim zanimanjem in pozornostjo. Posebnega pomena za nadaljnjo uspešno krepitev meddržavnega sodelovanja je po mnenju Jonasa dejstvo, da na avstrijsko-jugoslovanski meji vlada mir, da se ljudje z obeh strani meje lahko svobodno srečujejo in s polnim zaupanjem med seboj sodelujejo. Gledano v celoti, je poudaril na koncu predsednik Jonas, naši državi lahko vsemu svetu služita kot primer, kako medsebojno zaupanje in obojestransko razumevanje lahko prispevata k gospodarskemu in socialnemu napredku in ohranitvi miru na svetu.

ZAKLJUČEK KONGRESA O PROIZVODNIH STROŠKIH

Razprava o nadzorstvu proizvodnje s pomočjo elektronskih računalnikov

V kongresni dvorani trgovinske zbornice se je sinoči zaključilo dvodnevno zasedanje o ugotavljanju proizvodnih stroškov v podjetjih. O petkovem poteku zasedanja smo poročali v včerajšnji številki, zaključni del pa je bil v glavnem posvečen nadzorovanju stroškov s pomočjo elektronskih računalnikov.

Milanski izvedenec dr. G. Giannattasio je prikazal pripravljalno delo, ki je potrebno pred uvedbo nadzorstva s pomočjo elektronskih računalnikov, nato pa so spregovorili F. Fiorino (Honeywell-Milan), ing. S. Madirola (IBM Milan), ing. Autelli (General Electric - Milan), P. Corbella (Sperry Rand - Univac - Milan), ki so prikazali iz raznih zornih kotov obrat v obratovanju in porabo elektronskih strojev pri ugotavljanju in manjšanju proizvodnih stroškov.

Drugo vprašanje, kateremu je bil posvečen obsežen del včerajšnjega zasedanja, se je nanašalo na ugotavljanje višine stroškov, v prihodnosti. V tem okviru so bila seveda v ospredju vprašanja finančnih investicij, od katerih je v veliki meri odvisna celotna tehnologija ugotavljanja stroškov, zlasti ko gre za načrtovanje proizvodnih faz, ki so predmet pri poslovanju v prihodnosti. O tem so govorili: ing. M. C. Tamagno (RIC - RIV SKF - Turin), ing. M. Pesante (ista družba), ing. P. Gallia (Mednarodni center za strokovno in poklicno izpopolnjevanje - Turin).

Na koncu zasedanja je predsednik Tržaškega centra za gospodarski razvoj, ki je organiziral srečanje, pozdravil predavatelje in slušatelje ter se jim zahvalil za sodelovanje ter izrazil željo po ponovnem snidenju na kongresu o stroškovni tematiki v prihodnjem letu.

Grška mladina proti burkastemu referendumu

Sinoči je bila v Trstu solidarnostna manifestacija z grškim ljudstvom, ki se bo moralo danes z burkastim referendumom «izreči» za «novo ustavo». Manifestacije, ki so jo organizirali grški antifašistični študentje v tujini, so se udeležili mladinci, ki pripadajo krožkoma «Atsrolabio» in «P. Tomažič», zvezi komunistične mladine, gibanju «Movimento Studentesco» in socialističnima mladinskima zvezama PSU in PSIUP ter številni tržaški grški antifašisti.

Na zborovanju na Trgu S. Giacomo je množici spregovoril grški študent, ki je obsodil današnjo farso v zvezi z referendumom v Grčiji, in vzdušje militarističnega fašizma, v katerem se ta farsa danes odigrava.

Nato je mladina v sprevodu odkorakala po Korzu. Na transparentih, ki jih je nosila, smo brali pozive grškemu antifašističnemu ljudstvu, naj se združi, in vzklike solidarnosti z grškimi demokrati.

V zvezi z manifestacijo je pokrajinski odbor Vsedržavnega združenja italijanskih partizanov sinoči izdalo komunike, v katerem pozdravlja grške rodoljube, ki se borijo proti fašističnemu režimu v trenutku, ko skuša vojaška diktatura okrepiti svojo moč z lažnim referendumom. Komunike poziva antifašiste, naj dvignejo glas proti udušitvi svobode in demokracije v Grčiji, ter obsoja tiste, ki sodelujejo z grško diktaturo v Atlantski zvezi in izven nje, češ da je to potrebno za obrambo tako imenovane zahodne civilizacije.

DE GAULLE ZAKLJUČIL OBISK V BONNU

Ostala so nesoglasja o NATO in o razširitvi skupnega trga

De Gaulle je poudaril potrebo nadaljevanja politike pomirjevanja

BONN, 28. — Francosko-nemška posvetovanja, ki so se bila začela včeraj, so se davi nadaljevala in se končala s plenarno sejo ob udeležbi vseh članov obeh delegacij. Uradni predstavnik bonske vlade Diehl je izjavil, da je kancler Kiesinger na tej seji podal poročilo o stanju, zatem pa je govoril de Gaulle. Oba državnika sta ugotovila važnost sestanka po izredno važnih dogodkih, kakor so češkoslovaški.

Tako kancler kakor general de Gaulle sta se strinjala v mnenju, da smo priča povratku k politiki sile in da so se znova uporabila vojaška sredstva v okviru evropske politike. Diehl je dalje izjavil, da je kancler Kiesinger poudaril, da Bonn noče dramatizirati, kar dokazuje dejstvo, da do sedaj ni bil njegov vojaški proračun povečan. Nemško stališče pa se lahko spremeni v skladu z razvojem stanja v ČSSR. De Gaulle je izjavil, da bi v primeru razširitve spopada bili Francija in Zahodna Nemčija v enaki meri prizadeti. Toda med to skrajnostjo in normalizacijo je široko področje, na katerem morata imeti besedo politika in diplomacija.

Med razgovori pa so ugotovili bistveno razliko med francoskim in nemškim stališčem glede NATO. Bonn je namreč mnenja, da je potrebna vojaška integracija in ohranitev navzočnosti ameriških čet v Evropi, de Gaulle pa se s tem ne strinja.

Obe strani pa se strinjata, da je treba poživeti politiko evropske enotnosti in da bosta skušali premagati vse težave v zvezi s tem.

Kar se tiče evropskega skupnega tržišča, je bilo rečeno, da bosta zunanja ministra Debre in Brandt morala v prihodnosti iskati neposredne rešitve. Diehl je izjavil, da se stanje ni poslabšalo in da se Bonn ne odreka namenu, vztrajati pri načrtu o razširitvi skupnega tržišča na države, ki so zahtevale vstop. Seveda pa bo treba nemške predloge spopolniti z novimi elementi med posvetovanji s Francijo.

Po mnenju opazovalcev je moč rezultate razgovorov takole sintetizirati: de Gaulle je zagotovil, da bi bila Francija ob strani Zahodne Nemčije, če bi sedanji razvoj v sovjetskem taboru zajel tudi Zahodno Evropo. De Gaulle je poudaril, da Sovjetska zveza nima nobene pravice enostransko nastopati proti Zahodni Nemčiji. Zato bi vsak korak v tem smislu veljal kot napad na neko državo atlantskega zavezništva.

Glede skupnega tržišča je de Gaulle ponovil svoje nasprotovanje vstopu Velike Britanije. Poudaril je tudi, da v primeru spremembe evropske skupnosti brez Francije ne bi bilo nobene skupnosti več. Z drugo besedo to pomeni, da bi se ta skupnost razkrojila, če bi se gradila z drugimi državami. Kiesinger je izjavil, da nikakor ne misli na možnost ne ozirati se na Francijo ali pa graditi Evropo brez nje.

Kar se tiče francosko-nemških odnosov sta obe strani poudarili, da bosta «najtesneje sodelovali v korist miru in ustvaritve enotne Evrope».

Med pogovori je de Gaulle poudaril različen zemljepisni položaj obeh držav in različno vlogo vsake od njih v okviru atlantskega zavezništva. Pri tem pa je poudaril, da je francosko stališče drugačno od stališča bonske vlade, ki zahteva okrepitev NATO.

Zvedelo se je, da je De Gaulle med pogovori tudi poudaril: «Po našem mnenju je potrebno nadaljevati politiko pomirjenja in, ko bo to mogoče, sporazumevanja. To je pravilno stališče za rešitev vprašanja razdeljene Nemčije in ni drugega mirnega sredstva za to.» De Gaulle se je iz Bonna vrnil naravnost v svojo rezidenco v Colombey-les-deux-Eglises.

Portugalski diktator Salazar je zaključil svojo dolgoletno diktatorsko kariero in leži hudo bolan ter čaka smrti. Imenovali so mu že naslednika. Vedno bolj se pojavlja vprašanje, ali bo opozicija znala in mogla izkoristiti sedanji trenutek za odločen nastop da zruši diktatorski režim. V sedanjem trenutku se spomin vedno pogosteje vrača k voditelju Delgadu, ki ga je Salazarjeva policija ubila. Slika kaže Salazarja v družbi španskega diktatorja Franca, ko je ta obiskal Lizbono

POD MOČNIM PRITISKOM POLICIJSKIH SIL

Danes v Grčiji farsa z referendumom o ustavi

Zaradi nasilja in zatiranja ni nobenega dvoma o «pozitivnem» izidu referenduma

ATENE, 28. — Čez nekaj ur se bo začela farsa z referendumom o novi ustavi, ki jo je sestavila vlada grških polkovnikov. Policijske sile dan in noč nadzorujejo prebivalce in prav gotovo hočejo pritisk na volivce. Volilna kampanja se je v prejšnjih dneh stopnjevala in je danes dosegla višek s proglasom ministrskega predsednika Papadopulosa, katerega je radio v presledkih ves dan oddajal. Papadopulos je ostro grajal osebnosti prejšnjih režimov in je vabil Grke, naj glasujejo za ustavo, ki bo ustvarila «demokracijo brez sramote».

Grki bodo lahko izbirali med volilnicami z že natiskanima besedama da ali ne. Udeležba na volitvah je obvezna. V nasprotnem primeru bodo osebe, ki s svojimi razlogi ne bodo prepričali sodišča, strogo kaznovali. Med drugim jim bodo odvzeli potne liste in šoferske izkaznice.

Režim polkovnikov je že javil, da bo sestavil, v primeru, da bo prebivalstvo zavrnilo sedanji načrt, novo ustavo.

V Atenah so prejšnjo noč pripadniki «Demokratične obrambe» trosili letake, s katerimi so pozivali Grke, naj glasujejo proti.

V Rimu je tajnik grške Zveze centra Nikolaidis izjavil tisku, da pomeni referendum, ki ga organizira fašistična vlada uveljavitev sistema, ki se ga totalitarni režimi poslužujejo, v poskusu dokaza, da slonijo na ljudski podpori». Zaradi nasilja in zatiranja ni nobenega dvoma, da bodo izidi referenduma presenetili. Nikolaidis je predlagal sklicanje evropske konference z udeležbo vlad in demokratičnih voditeljev, ki bi koordinirala akcije proti provokatorskemu povratku totalitarizma na evropsko celino.

Zaradi številnih posegov mednarodnega Rdečega križa je bila grška vlada prisiljena sprejeti nekaj ukrepov v prid političnim pripornikom. Nekatere so morali premestiti, vsem pa bodo morali dovoliti obisk sorodnikov ter večjo svobodo v dopisovanju tudi s tujino.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

ODBOJKA

PREDPRVENSTVENI TURNIR V TRSTU

V izredno napetem srečanju Bor premagal ekipo Gasilcev

Po tem uspehu si je Bor praktično že zagotovil prvo mesto
V drugi tekmi zmaga Libertasa nad šesterko CRDA

Na predprvenstvenem moškem odbojkarskem turnirju v Trstu je sinoči vladalo veliko zanimanje za tekmo Bor — Gasilci. To je povsem razumljivo: Bor je bil v lanskem prvenstvu najboljša šesterka med tremi tržaškimi drugoligaši in ker so Gasilci nazadovali iz prve lige v drugo, je bilo sinočnje srečanje pač prvi pokazatelj razmerja sil med obema najmočnejšima ekipama B lige v Trstu.

Končni rezultat sinočnje tekme sicer na to vprašanje še ni dal povsem čistega odgovora, saj sta bili obe moštvi do neke mere enakovredni. Kljub temu pa je treba priznati, da je šesterka Bora bolj obetajoča, bolje pripravljena in «nastavljena» kot Gasilci. Zmaga «plavih» je bila zato povsem zasłužena.

Bor — Gasilci 2 : 1 (12:15, 16:14, 15:9).

Bor: Jurkič, Uršič, Mijot, Starc Orel, Fučka, Plesničar.

Gasilci: Pavlica, Grilanc, Veljak, Svetlič, Cipolla, Manzin, Razman, Sgomba, De Pinguente, Dragan.

Sodniki: Brezigar, Ziani, Facchettin.

Srečanje je sicer trajalo tri sete, vendar je imelo dve lici: v prvem setu se borovci nikakor niso znašli, igrali so razmeroma mlačno, a kljub temu ne slabo. V drugem setu je nastopil preobrat, ekipa je pokazala borbeno igro in je s stisnjenimi zobmi iztrgala set na sprotniku.

V tretjem nizu pa so Gasilci za spoznanje popustili, borovci so vsilili svoj ritem igre in gladko zmagali.

Kot celota je srečanje pokazalo, da bo moštvo Bora, ko bo «utečeno», zaigralo povsem drugače kot lani. Igra je mnogo bolj pestra, taktično čistejša, posamezni elementi bolje osvojeni.

Med posamezniki sta se kot graditelja (kot vedno) izkazala Orel in Jurkič, slednji pa tudi na mreži, kjer je bil s svojo veliko izkušenostjo izredno koristen. V Uršiču odkrivamo tolkača specialista. Njegovi streli so (ob dobri podaji) neubranljivi, žal pa je preveč statičen v obrambi, kjer večkrat ne starta na stranske žoge. Velik napredek v primerjavi z lanskim letom je pokazal Fučka, Plesničar pa še vedno ni našel dobre forme. Mladi Starc je še premalo izkušen za težja srečanja, pridobiti bo moral tudi nekoliko hitrosti, vendar je svojo nalogo izpolnil brez večjih spodrsljajev.

Z zmago nad Gasilci si je Bor praktično že zagotovil prvo mesto na turnirju. To mu namreč ne bi smelo uiti, če seveda danes v tekmi z Libertasom ne bo prišlo do nepredvidenega spotikljaja.

* * *

LIBERTAS — CRDA 2:1
(9:15, 15:11, 15:13)

LIBERTAS: Frison A. in G., Neubauer, Giacomelli, Puzzi, Micolli, Cerna, Scolaro, Herbatin, Bearzi, Marsich.

CRDA: Unterweger, Sorgo, Miserocchi, Matteucci, Cedolini, Fogato.

SODNIKA: Callin, Bonan.

Izid tega srečanja predstavlja pravzaprav majhno presenečenje. Libertas, ki je izpadel iz B lige je premagal CRDA, ki si je obstanek zagotovila v zaključnem delu lanskega prvenstva. Razen tega Libertas letos ne more dobiti telovadnice za treninge in je prišel na ta turnir brez enega samega treninga.

Kljub temu pa ne bi mogli reči, da je eno ali drugo moštvo v tem srečanju pokazalo izrazito premoč. Da sta bili zelo enakovredni pokaže ne le razmeroma tesen rezultat v posameznih setih, ampak tudi točke v setih samih: obe šesterki sta namreč osvojili in izgubili po 39 točk.

LESTVICA

1. Bor	2	2	0	4—1	73—60	4
2. Gasilci	2	1	1	3—2	69—69	2
3. Libertas	2	1	1	2—3	65—70	2
4. CRDA	2	0	1	1—4	61—69	0

Danes ob 9. uri zjutraj se bo turnir zaključil s srečanjima Bor - Libertas in Gasilci - CRDA.

ATLETIKA — V CIUDAD MEXICU

Izenačen svetovni rekord na progi 4x100 m (ženske)

Ekipa Sovjetske zveze je pretekla to progo v 43"6 - Vrsta drugih dobrih dosežkov

CIUDAD MEXICO, 28. — Na predlog sovjetske olimpijske reprezentance so organizirali danes v mehiški prestolnici mednarodno atletsko prireditev, na kateri so dosegli vrsto odličnih rezultatov.

Najboljšega so postavile Sovjetinje v ženski štafeti 4x100 m, kjer so izenačile svetovni rekord poljske reprezentance s tokijskih olimpijskih iger s časom 43"6. V sovjetski četverki so tekle: Ljudmila Zarkova, Vera Popkova, Ljudmila Samotjašova in Galina Buharina. Na 2. mesto se je uvrstila Kuba (44"8), 3. je bila Avstralija (45"4) in 4. Mehika (46"8).

Sovjetski atleti so dosegli še več drugih izvrstnih rezultatov. Janus Lusis je tako zalučal kopje 89,62 metra, Antonina Okirokova je skočila v višino 1,82 m, Ingrid Verbene je pretekla 400 m v 54"4, Vladislav Šapeja pa je pretekel 100 m v 10"2.

Deseteroboj v Gorici

Po prvem dnevu mednarodnega atletskega tekmovanja v deseteroboju, ki ga prireja Unione Ginnastica Goriziana na šolskem športnem igrišču «Fabretto» v Gorici in katerega se udeležujejo atleti iz Italije, Jugoslavije in Nemčije, je na prvem mestu Zahodni Nemec Grolman s 3907 točkami, na drugem mestu je njegov rojak Knut s 3605 točkami, na tretjem je Ivo Makarović (Jugoslav.) 3535, na četrtem pa Musulin 3516 točk.

NOGOMET

Danes prijateljska tekma Sovodnje - CRDA Tržič

V okviru priprav na začetek rednega tekmovanja v tretji deželni kategoriji bodo odigrali nogometaši iz Sovodenj danes popoldne z začetkom ob 15. uri na domačem igrišču prijateljsko nogometno tekmo z ekipo CRDA iz Tržiča. Gostje so dobri igralci saj so že napol profesionalci in igrajo v vsedržavni C kategoriji. Zato bodo morali domačini napeti vse sile, da bodo rešili čast domačega igrišča in tudi domači navijači bodo gotovo prišli v lepem številu bodrit svoje igralce, da bi se dobro izkazali. Domačini so v zadnjih tednih že precej vadili in lahko rečemo, da so se pripravili na to srečanje, ki jim bo vsekakor dober trening in dobra šola.

Trener Manin vabi, naj se danes ob 14.30 javijo na igrišču naslednji domači igralci: S. Ferfolja, B. Ferfolja, A. Ferfolja, Cijak, B. Kuzmin, Prinčič, Gulin, Bizaj, Žerlin, Marinič, Černe, Brumat, Sfiligoj in R. Černic.

BALINANJE

Jugoslavija izločena

TORINO, 28. — V četrtfinale svetovnega balinarskega prvenstva v Turinu se je uvrstilo 8 ekip: Italija A, Italija B, Francija A, Francija B, Monaco A, Monaco B, Švica B in Luksemburg.

Na prvenstvu je sodelovala tudi Jugoslavija vendar jo je v osmini finala premagala Švica s 13:11.

DOMAČI ŠPORT

DANES

Nedelja, 29. 9.

ODBOJKA

Predprvenstveni moški turnir ekip B lige
V Trstu, Ul. della Valle
9.00 Bor — Libertas

NOGOMET

2. amaterska liga
15.00 v Štandrežu
Juventina — Pro Farra

* * *

MLADINSKO PRVENSTVO
13.00 v Trstu, stadion «Prvi maj»
Breg — S. Sergio

* * *

10.15 v Miljah
Fortitudo — Vesna

* * *

11.00 na igrišču pri Sv. Sergiju
Esperia — Gaja

* * *

9.15 v Gorici (Baiamonti)
Pro Gorizia — Juventina

* * *

Prijateljska srečanja
14.30 v Trstu, stadion «1. maj»
Zarja — Union

* * *

15.00 v Sovodnjah
Sovodnje — CRDA (Tržič)

NAMIZNI TENIS

Državni turnir v Parabiagu
Nastop dvojice Sokola

Jožko Ošnjak:

Med beneškimi partizani onstran Matajurja

(18.)

Jožko Ošnjak in Marino Bodigoj pred odhodom v šolo v Metliko

V višjo oficirsko šolo (ali 1000 km prehojene poti)

V novembru 1944. leta sem bil poklican na Operativni štab, kjer mi je komisar Zorko povedal novico, da sem določen za Višjo oficirsko šolo pri Glavnem štabu. Istočasno je bil poklican na štab tudi Marino Bodigoj, ki mu je Zorko povedal, da je določen za nižji oficirski tečaj, prav tako pri Glavnem štabu. Oba sva z veseljem sprejela to vest in se takoj začela pripravljati za dolgo pot v Metliko, kamor sva morala peš. Na pot sva se odpravila s kurirjem, ki je moral na štab IX. korpusa.

Komisar Zorko nama je izročil spremna pisma in dal nekatere napotke. Pred odhodom nama je kakor oče zaželel veliko uspehov v šoli, pa tudi, da se čimprej vrneva kot dobra oficirja, politično in vojaško dobro podkovana. Preden pa sva odšla, mi je osebno izročil še eno pismo s prošnjo, da ga izročim njegovi sestri Micki v Boldrožu pri Metliki. Iz tega pisma je potem njegova sestra prvič zvedela, da je brat še živ in da je komisar Operativnega štaba za Zapadno Primorsko. Ko mi je pismo izročil, me je zaprosil, naj gledam, da ga vsekakor izročim. To sem mu tudi obljubil, nakar sva se po krepkem stisku rok in po prijateljskem objemu ločila, prvič po dolgem času najinega sodelovanja v beneških enotah. Poslovila sva se tudi od Marjana Zdravljiča, Zorkovega namestnika, nato še od komandanta štaba, tovariša Branka. Nato sva se poslovila tudi od ostalih članov štaba in borcev. Vse sva pozdravila z dvignjeno pestjo, s partizanskim pozdravom.

Doma sva si v nahrbtnike naložila najnujnejšega volnenega perila, vsak po eno rezervno obleko, nekaj hrane za pot, tobak in po dva kilograma soli. To sva vzela s seboj zaradi tega, ker sva zvedela, da soli na osvobojenem ozemlju ni mogoče dobiti.

Poslovila sva se od staršev, ki so bili zadovoljni s priznanjem, ki nama ga je štab s tem izkazal. Materi sta nama toplo priporočili, naj se spominja na poti tudi Matere božje in naj se varujeva. Pozdravila sva se tudi z domačini. V popoldanskih urah sva tako zakorakala iz domače vasi po glavni cesti, ki vodi v Klodič, skozi vasi Hrastovje, Poštak, Dolenjanje, Kosco, Vodopivac, Ljeso, Klobučar, Praprotnica in navprek do vrha Kolovrata. Tu naj bi bila nekakšna naravna meja med Benečijo in Soško dolino. Že precej utrujena od naporne poti sva se ustavila na nekem grebenu in gledala nazaj proti domu, proti Benečiji.

Tudi kurir, ki je korakal vedno pred nama, in je bil že vajen poti, se je ustavil in občudoval razgled. Čez kakšnih 15 minut smo se podali naprej, saj je bila pred nami dolga, za naju neznana pot. Z Marinom sva se pogledala molče, kot bi hotela nekaj reči, a glas nama je obtičal v grlu. Tako smo vsi trije molče nadaljevali pot čez greben navzdol v dolino. Ko smo prišli do zaselka Foni pod Kolovratom, smo se ponovno ustavili za nekaj miut in občudovali prelepo reko Sočo, plavo kot nebo, ki se je vila pod nami v dolini kot dolga, široka kača. S take višine je bila še lepša.

Pohiteli smo navzdol, kurirju se je očitno mudilo, prišli smo do asfaltne ceste Kobarid-Gorica, jo prečkali pri vasi Kamno in se približali vodi. Tedaj je bila že malce narasla, kajti visoko v hribih je v tistem času ležal že sneg. Ni kazalo drugega, kakor sezuti se in na mestu, kjer je bila najbolj plitva, prebresti jo. Tako smo z nahrbtniki na hrbtih, držeč v eni roki čevlje, v drugi puško, bredli do levega brega Soče.

V mesecu novembru prebresti Sočo je že junaštvo, še poleti je mrzla, kaj šele sedaj! V vodo smo šli skoraj do pasu in zdi se mi, da nismo niti toliko občutili njene mrzlote. Ko smo dosegli levi breg, smo od daleč v mraku že zagledali mežikave luči sovražnikove postojanke. Šli smo dalje, brez postanka, da smo se s hojo ogreli.

Ko smo bili že precej daleč, smo se ustavili, malce počivali in nekaj pojedli.

Obšli smo vas Zatolmin in Poljubin, dalje Ljubin, Knežo in Grahovo ter nadaljevali pot v smeri proti vasi Stopnik v dolini Idrijce. Začudil sem se: tudi tu je bila reka Idrijca, kot pri nas.

Kurir Cveto, ki naju je spremljal že od Operativnega štaba in ki je s seboj nosil pošto za štab IX. Korpusa v Čepovanu, je dobro poznal pot in teren do Čepovana. Hodili smo naprej brez daljšega počitka. Od časa do časa je posijala luna izza oblakov, tako nam je bila lažja pot.

Pred Stopnikom smo morali prečkati glavno cesto Idrija-Most na Soči in preko visečega mostu prispeti na levi breg reke Idrijce. Cveto naju je opozoril, naj hodiva v največji tišini, ker je v bližini postojanka italijanskih republikinov. Z največjo previdnostjo smo se pomikali proti cesti, jo z nekaj skoki preskočili in se že znašli na visečem mostu čez Idrijco. Ko pa smo stali že na sredini mostu, se je zgodilo nekaj nepričakovanega. Z naše desne strani se je oglasila strojnica in usmerila rafal proti nam, Cveto, ki je stopal pred nama, je uspel z enim skokom doseči levi breg in medtem nama zaklical: «Brž v vodo» ter izginil v temo.

Z Marinom sva se bliskovito pognala z višine kakih dveh metrov v reko. Naglo sva bredla vodo, pri čemer naju je zaradi hitrosti močno izpodnašalo in sva se večkrat znašla s celim telesom v reki. Vendar sva uspela kar hitro doseči levi breg, kjer sva se skrila pod neko veliko korenino, iznad katere je rasla košata vrba. Tako sva stala še vedno do pasu v vodi in čakala. Marino, ne da bi mi kaj rekel, je iz puške tedaj izstrelil naboj v smeri, odkoder je regljal mitraljez. Brž sem ga sunil v hrbet: «Kaj delaš za boga. Zdaj sva se odkrila in bo po naju. Marš, hitro ven iz vode!»

Pomagal sem mu, da se je povzpel na breg, nakar mi je podal roko in tako sva spet oba stala na suhem, pod neprestanimi rafali strojnice. S hitrimi skoki sva pretekla goli teren in se zatekla v gozd ter vsa premočena bežala navzgor po hribu. Ko sva se nekje na sredini vzpetine ustavila, od zadihanosti dolgo nisva mogla spregovoriti. Ko sva prišla malo k sebi, sem najprej vprašal Marina, če ni morda ranjen.

«Nisem. Pa ti?», je vprašal on. Tudi jaz sem odkimal. Z ramen sva snela vsak svoj nahrbtnik in sva se lotila preoblačenja. Tako nama je že takoj prvo noč koristila rezervna obleka. Potem sva čakala da se od nekod prikaže kurir Cveto. Med tem časom sem Marina ošteval, čemu se je s strelom odkril sovražniku. Rekel je: «Hudiča, najprej moraš zaradi njih skakati v mrzlo vodo, potem pa naj bi jim še prizanašal in jim rekel bravo!»

Nimam besed, s katerimi bi lahko opisal hrabrost tega mladeniča. Verjamem, če bi mu tedaj rekel, naj naskoči njihovo postojanko, da bi planil s samo golo puško na strojnico. Dejal mi je: «Ko se bo prikazal Cveto, bomo vsi trije planili po njih. Videl boš «che li facciamo fuori» (da jih bomo pospravili). Dejal sem, naj bo sedaj razsoden in naj me uboga.

Čakala sva več kot pol ure, a Cveta ni bilo od nikoder. Zato sva se z Marinom odločila, da ga poiščeva. Spustila sva se navzdol v smeri proti Stopniku ter ga potihoma klicala. Vendar nisva slišala nobenega odziva. Čakala sva v gozdu do zore, a Cveto se še vedno ni pojavil. Tako neprespana naju je začel spreletavati mraz. Naposled sva sklenila, da bova sama nadaljevala pot proti Čepovanu in da se bomo gotovo videli tam, če se ne bomo našli že nekje spotoma.

Previdna sva bila ob vsakem najmanjšem šumu. Večkrat se je pripetilo, da je strah, ki sva ga skušala pregnati, učinkoval tako močno, da je vzbudil domišljijo do takih meja, da si si že kar predstavljal kakšen bo konec s teboj. Hotel sem pregnati črne misli. Večkrat sem pogledal proti vzhajajočemu soncu, čisto nebo je naznanjalo lep, sončen jesenski dan. Tla so bila mokra od slane, a mehka, listje je že odpadlo in jih prekrilo z rumenorjavo preprogo. Sončni žarki so se bleščali še v tistih borih ostankih listja na drevesih. Zdelo se je, kot da se vse koplje v zlatu. Trenutno sem pozabil na utrujenost, na nevarnost, na vojno, celo na kurirja Cveta.

Videl sem samo gozd pred seboj in zdel se mi je čudovito lep. In ne samo meni. Ozrl sem se proti Marinu, ki je stopal kakih deset korakov za menoj in se oziral proti visokim bukovim drevesom, kot da bi si jih hotel nagledati za vedno. Gotovo sva imela iste misli: vsa lepota, ta gozd, naju je spominjal na najin rodni kraj, na dom. Marino je naenkrat pretrgal te misli in vzkliknil:

«Poglej, tukaj rastejo bukve, pri nas pa kostanji, a sedaj, ko je brez listja, je ta gozd podoben našim.»

«Da», sem potrdil, «toda sedaj sva daleč od njih». Postala sva za trenutek. Vse je bilo tiho. Ta tišina je postala še moreča, ko sva zaslišala prijeten glas kosa. Srce mi je začelo hitreje biti. Čisto tiho se je oglasil, ozrla sva se proti njemu s hvaležnim nasmeškom. Občutek sva imela, kot da naju je rešil iz te neprijetne tišine, ki naju je obdajala že precej časa. Sedaj sva hodila navzgor, se vzpenjala po rebri, slišala sva samo šelest listja pod lastnimi koraki. Povzpela sva se do neke ravnine, ozrla na vse strani, a kurirja še ni bilo videti. Kar naenkrat me Marino prime za roko in mi reče: «Slišiš?» Obtičala sva ob grmu in prisluhnila. Res, rahel šum je prihajal vse bliže. Pomislil sem na Cveta, a iz previdnosti ga nisem klical. Šum je bil vedno razločnejši in bližji. Zaseda! Sva oba pomislila in se spogledala. Sama sva ... to je pa konec sem pomislil. Toda ne, ne sme biti. Marino me je prijel za rokav in me potegnil globlje v grmovje, kjer bi izza vej laže prežala na sovražnika. Šum se je še vedno in močneje slišal, toda nič ni bilo videti. Čakala sva, da se že od nekod prikaže kakšna čelada.

V grmu sva tičala kake četrt ure. Prav po tiho sva zašepetala, da so kurirja gotovo že ujeli, a vendar strelov ni bilo slišati. Bilo je mučno in oba je oblival pot. Ker ni bilo videti nič, ampak samo slišati, sva se prav počasi drug poleg drugega začela plaziti iz grma. Plazila sva se naprej s puško ob kobu, pripravljena na spopad. Najine mišice so bile napete v pričakovanju tistega, po najinem mišljenju, najhujšega.

Vse sva ostro opazovala. To naj bi bilo že drugo srečanje s sovražnikom in to v nekaj urah. Ko sva se približala cilju, sva prav po tiho vstala in skočila vsak k svojemu drevesu. Pritisnila sva se k deblu in pripravila puško za strel. Po nekaj trenutkih sem namignil Marinu naj miruje, jaz pa sem odskočil naprej k drugemu deblu, na preglednejšo opazovalno točko.

Toda kakšno presenečenje! Sovražnik se je spustil v beg proti hosti, a jaz sem se široko nasmejal proti Marinu in vzkliknil: «Čingjal» je bil, Marino! «Čingjal» (divji prašič). Nato je tudi on skočil naproti in mi planil za vrat v znak veselja. Usedla sva se pod drevo, si obrisala čelo z umazano roko in segla po nahrbtniku, da bi kaj pojedla. Pogovarjala sva se glasneje in se smejala.

Dobre volje sva se odpravila naprej, ure nisva imela, zato sva se ravnala le po soncu. Pohitela sva in mislila samo na Cveta. Sklenila sva, da bova zamolčala najino doživetje s prašičem, da se ne bi osmešila in tako sva tudi kasneje storila.

Že po približno pol ure hoda sva končno le opazila kurirja, kako sedi ob potu na nekem panju. Od daleč sva klicala: «Cveto, kje pa si bil toliko časa?» Odvrnil nama je, da naju je čakal in vsepovsod iskal. Marino ga je vprašal, če je bil ranjen ob napadu pri Idrijci. Ko pa je tudi on povedal, da ni bil, smo spet vsi skupaj srečni in zadovoljni nadaljevali pot proti Čepovanu. Tu naju je Cveto pripeljal na štab tamkajšnje, menda kurirske enote in od tistega dne se nisva nikoli več srečala. Marsikdaj kasneje sem ga iskal in povpraševal po njem, a sledu za njim nisem mogel najti.

Po enodnevnem počitku v Čepovanu sva z Marinom naslednji dan popoldne nadaljevala pot na Lokve, do kurirske karavle, od koder sva se v spremstvu novega kurirja napotila čez Predmejo in Col ob vasi Razdrto, preko glavne ceste Pivka-Postojna, do kurirske karavle v bližini Pivke. Tja smo prispeli ponoči. Po naporni poti sva bila z Marinom prepričana, da nam bo do na tej postaji ponudili okrepčilo, saj so najine rezerve že pošle, in pa počitek.

(Nadaljevanje sledi)

Ob 25-letnici Partizanskega dnevnika

V mesecu decembru poteče 25 let, odkar je začel izhajati na osvobojenem ozemlju Slovenskega primorja slavni Partizanski dnevnik, katerega naslednik je naš Primorski dnevnik. Zato je naše uredništvo sklenilo, da bo v mesecu decembru letos izdalo ob tej 25-letnici posebno jubilejno številko Primorskega dnevnika, ki bo hkrati naš prispevek k proslavi 25-letnice vseljudske vstaje na Primorskem.

Uredništvo vabi k sodelovanju v tej slavnostni številki vse svoje dosedanje sotrudnike, zlasti mladince in mladinke, ki so v dosedanjih naših jubilejnih številkah že sodelovali, vse udeležence NOB na Primorskem in vse tiste, ki se ukvarjajo z vprašanji naše manjšine in njenega boja za enakopravnost.

Naprošamo vse, naj svoje prispevke pošljejo v naše uredništvo po možnosti do 1. decembra letos, ker bo številka zelo obširna in je treba rokopise oddati pravočasno v tisk.

Vsi prispevki bodo ustrezno honorirani, tehtnejše razprave in članki pa bodo še posebej nagrajeni.

V Trstu, konec septembra 1968

UREDNIŠTVO

PRED SOBOTNIM PRVIM KONCERTOM NOVE SEZONE

Nastopili bodo Pihalni trio sopranistka Bratuž-Kacjan in spremljevalec Pavel Šivic

LJUBLJANSKI PIHALNI TRIO, ki ga sestavljajo Fedja Rupel (flavta), Igor Karlin (klarinet) in Vlado Černe (fagot), bo nastopil v soboto 5. oktobra v Kulturnem domu. Sodeluje tudi Ileana Bratuž - Kacjan, ki je po rodu Tržačanka. Soliste spremlja pri klavirju prof. Pavel Šivic

FEDJA RUPEL

Rodil se je v Ljubljani, študiral flavto na Akademiji za glasbo v Ljubljani, kjer je diplomiral l. 1960. Kasneje je nadaljeval študije v Parizu na Ecole normal de music, kjer je prejel odlično priznanje za svoj uspešen zaključek študijev z «Licence de Concert».

Koncertiral je z velikim uspehom v Jugoslaviji, Italiji, Avstriji, Franciji in Nemčiji in je prejel odlično priznanje na glasbenem tekmovanju jugoslovanskih glasbenih umetnikov. Danes je solo flavtist orkestra Slovenske filharmonije in profesor komorne glasbe na Akademiji za glasbo v Ljubljani.

IGOR KARLIN

Rodil se je v Ljubljani l. 1936 ter je diplomiral kot klarinetist na Akademiji za glasbo v Ljubljani l. 1960. Tudi on je nadaljeval postdiplomski študij v Parizu na «Ecole normal de music» in l. 1962 dosegel «Licence de Concert».

Koncertiral je z velikim uspehom v Jugoslaviji, Italiji, Franciji in Avstriji.

Danes je solist orkestra Slovenske filharmonije in profesor za klarinet ter za komorno glasbo.

VLADO ČERNE

Rodil se je v Prvačini l. 1932. Študiral je fagot na Akademiji za glasbo v Ljubljani, kasneje pa nadaljeval študij pri prof. Rudolfu Klepaču na Glasbeni akademiji v Zagrebu, kjer je diplomiral.

Prejel je priznanje na tekmovanju mladih jugoslovanskih glasbenikov ter uspešno nastopal v radijskih postajah Jugoslavije, Italije, Avstrije in Nemčije.

Danes je solo fagotist orkestra Slovenske filharmonije.

Iz ocen in kritik:

Pihalni trio, katerega člani so Fedja Rupel - flavta, Igor Karlin - klarinet, Vlado Černe - fagot, je odličen komorni ansambel, katerega značilnosti so prvovrstna tehnika, brezhibna skupna igra ter sonoren, plemenit zvok. Omenjene odlike omogočajo ansamblu avtentično interpretacijo izvajanih skladb. Ta svojevrstna komorna sestava, ki se trudi za dosego čim višje kvalitete svojih izvedb, ima vse možnosti, da se uveljavi v koncertnem glasbenem življenju in da avtentično predstavi glasbena dela domačih in tujih avtorjev.

dr. Dragotin Cvetko

Ljubljanski pihalni trio lahko ocenim z naslednjimi besedami: Trije mojstrski solisti — homogena skupna igra — mladosten impulz — zrela interpretacija — izhodišče v klasiki in usmerjenost v bodočnost.

Primož Ramovž

ILEANA BRATUŽ - KACJAN

Rodila se je 23. 12. 1932 v Trstu. Šolala se je pri prof. Jelki Stergar v Ljubljani. Leta 1959 je dosegla II. mesto na Jugoslovanskem tekmovanju v Zagrebu, l. 1960 je v Toulousu (Francija) na mednarodnem tekmovanju zasedla III. mesto in leta 1961 v Ženevi (Švica) I. mesto. Gostovala je na koncertih v Švici in v vseh glavnih mestih Jugoslavije. Stalno snema na RTV Ljubljana, na radiu v Trstu in v Celovcu.

PAVEL ŠIVIC

Rojen v Radovljici l. 1908. Končal srednješolske študije v Ljubljani, nato nadaljeval nekaj časa študij jezikov in hkrati obiskoval drž. konservatorij v Ljubljani. Mentor v klavirskem pouku — Janko Ravnik, v kompoziciji — Slavko Osterc, v dirigiranju in teoretičnih predmetih —L. M. Škerjanc. Po diplomi koncertnega oddelka na drž. konservatoriju je nadaljeval študij na mojstrski šoli drž. konservatorija v Pragi (ČSSR) in jih končal pri pianistu V. Kurzu in skladatelju J. Suku.

Od l. 1943 s presledki nastavljen na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Od 1941 do 1943 v vojnem ujetništvu, od 1944 do 1945 v NOB.

Dejavnost: kot pianist-koncertant, koncertni spremljevalec in komorni pianist; kot skladatelj (solistične in komorne instrumentalne skladbe, mnogo a cappella - zborov, samospevi, simfonične in kantatne kompozicije, baletna in scenska glasba itd. — «Alternacije» 1963 nagrajene od Prešernovega sklada v Ljubljani); kot esejist, predavatelj, propagator sodobne glasbe, radijski komentator, kritik...; kot pedagog, profesor Akademije za glasbo v Ljubljani

Predvsem študijski značaj knjige

PREBUJENJE - nova antologija partizanske proze

Pravzaprav nam kljub vsakoletni obilni knjižni žetvi, s katero se večkrat radi postavljamo, še marsikaj manjka. Namreč knjig z deli domače književnosti, za katero bi v prvi vrsti morali poskrbeti. In če bi hoteli domačemu ali tujemu človeku prikazati izbor del partizanske proze, bi bili v zadregi. Tako knjigo bi že težko dobili. Kajti neposredno po osvoboditvi je izšla že na osvobojenem ozemlju pripravljena knjižica Beseda naše borbe. Potem je izšla knjiga z naslovom Upor, ki je pa že zdavnaj ni dobiti, in še isti izbor v izdaji Kondorja. To pa je menda tudi vse.

Zato ne moremo reči nič drugega kot pohvalno besedo založbi Borec, ki je poskrbela za novo antologijo partizanske proze. Saj je res, da so antologije le antologije, da so to bolj ali manj reprezentativne izdaje, ki naj bolj na zunaj predstavijo neko obdobje, neko tematiko ali kaj drugega. Za branje pa antologije niso tako pomembne temveč so primernejše za reprezentiranje in študij. Toda tudi brez takih antologijskih izborov ne gre. Imeti jih je treba. Biti morajo vedno pri roki. Antologije partizanske proze nismo imeli pri roki. Nova izdaja bo torej predvsem zapolnila vrzel. Izdaja tudi sicer nima kakega posebnega jubilejnega obeležja in je torej namenjena bolj spoznavanju slovenske partizanske proze, manj reprezentiranju, morda še najmanj branju. Kajti dela, objavljena v antologiji poznamo pravzaprav že iz drugih izdaj, iz drugih knjig in zbirk. Pomen antologij pa je tudi v tem, da imajo uvod in podatke o avtorjih objavljenih del. Tudi nova antologija partizanske proze ima vse to in tako je njen značaj še toliko bolj študijski.

Nova antologija partizanske proze z naslovom Prebujenje, torej proze, ki je nastala v času osvobodilnega boja, je delo Emila Cesarja. Ta je antologijo uredil, napisal opombe in uvod. Iz njegove spremne besede spoznamo koncept te izdaje. Predvsem prinaša knjiga dela, ki so nastala med osvobodilnim bojem, ne pa tudi dela, ki sicer govore o našem boju za svobodo, so pa nastala kasneje. V tem se ta antologija razlikuje od drugih podobnih del in se po svojem konceptu približuje izdaji, ki je neposredno po vojni izšla pod naslovom «Beseda naše borbe». Če primerjamo to antologijo z zbirko partizanske proze, ki je izšla pod naslovom «Upor», pa je seveda opazna precejšnja razlika. Tako je Upor predvsem knjiga, ki pripoveduje o vojni neglede na to, kdaj so ta dela nastala. Precej avtorjev je iz nove antologije izpadlo, drugi, sicer morda umetniško manj močni, pa zato bolj partizansko pristni avtorji, pa so v njej zastopani. Tako najdemo v sedanji antologiji Ferda Godino, Jožeta Javorška, Karla Grabeljška, Vitomila Zupana, Miho Klinarja, Danila Lokarja, pa Klusovega Jožo, Mirana Jarca, Maksa Šnuderla. Seveda bi še marsikateri drug avtor sodil mednje, kajti skoraj bi ne verjeli, da drugi pisatelji niso v času osvobodilnega boja, katerega so se udeleževali, napisali ničesar. Zakaj ni bil v antologijo sprejet Prežihov Voranc pa sploh ni jasno. Razumljivo je, da so lahko pripombe utemeljene glede izbora tekstov, kajti antologij je pač toliko, kot je njih sestavljalcev. Toda da naj taka antologija predstavi vse kvalitetne predstavnike slovenske partizanske in revolucionarne proze, pa je seveda nujno.

Knjiga ima uvodno besedo, ki je seveda bistveni sestavni del antologije. Avtor antologije in uvoda v njem razčlenjuje posamezna obdobja v razvoju osvob. boja in s tem tudi v razvoju partizanske proze, nato pa v kronološkem redu prikazuje posamezne avtorje in njih literarno snovanje. Pri tem se še posebej zaustavlja ob tistih pisateljih, ki jih je rodila pravzaprav šele narodnoosvobodilna borba kot je na primer Klusov Jože. Pisec tudi karakterizira značaj posameznih del in sploh proze, nastale v osvobodilnem boju. Pri tem sicer ne dela kakih globokih analiz, vendar jasno ugotavlja, da pomenijo vojna leta velik prelom v umetniški rasti vsakega posameznika, sama literatura, ki je takrat nastajala pa zavzema pomembno mesto v okviru vse slovenske književnosti ter predstavlja osnovo za nadaljnji razvoj povojne slovenske književnosti. Sicer pa je značaj uvoda predvsem informativen, kot so informativne beležke o posameznih avtorjih

Sl. Ru.

O KULTURNIH STIKIH MED SLOVENCI IN ITALIJANI

Sedanje stanje italijanistike pri Slovencih

(Nadaljev. iz prejšnje ned. štev.)

V obsežni knjigi — 252 strani— udarja precej v prazno z naivnim dokazovanjem o raznih latinskih in italijanskih vplivih na Prešernovo poezijo. Pri tem je Calvi prezrl dejstvo, da gre le za neizbežno pesniško medsebojno vplivanje, ki v ničemer ne zmanjšuje umetniške veljave Prešernove poezije. Glede tega ugotavlja naš največji prešernoslovec France Kidrič, da je Prešeren, čeprav je pogosto jemal v roke Petrarkove «Rime», zlasti v letih 1828-1833 zaradi oblike soneta, kar je pustilo otipljive sledove tudi pri vsebini Prešernove ljubezenske pesmi, zajemal iz Petrarkove lirike in sploh iz italijanske umetnosti le nekaj več pojmov in primer v okrasje pri upodabljanju lastnega doživetja in občutja kakor iz drugih pesnikov.

Arturo Cronia je bil profesor srbohrvaščine na padovski univerzi. Smrt ga je pokosila predlanskim. Napisal je leta 1933 važno delo «Per la storia della slavistica in Italia. Appunti storico-bibliografici — O zgodovini slavistike v Italiji. Zgodovinsko-bibliografski zapiski», ki je izšla pri zadrski založbi Schönfeld. S prevajanjem iz slovenščine naj bi bil po sodbi nekaterih začel leta 1924, ko je s siglo A. C. pripravil za mesečnik «Europa Orientale» prevod šest Župančičevih, dveh Kettejevih in ene Murnove pesmi kot ilustracijo h Grafenauerjevemu članku o novem slovenskem slovstvu, ki je izšel v istem mesečniku. Cronia pa to zanika in to siglo, ki je verjetno popačena po sigli B. C., pripisuje Calviju. O tem hranim zanimivo Croniovo pismo.

Ob 50-letnici Otona Župančiča je Cronia napisal leta 1927 monografijo, ki so jo objavili v časopisu «Rivista di letterature slave» in leto kasneje v zbirki «Instituta za vzhodno Evropo» v Rimu. «La fortuna del Petrarca fra gli Slavi meridionali — Petrarcova priljubljenost med južnimi Slovani» — je naslov dela, ki je izšlo leta 1933 v Arezzu in ki je važno tudi za Slovence. Leta 1947 je izšlo pri založbi Zanocco v Padovi Croniovo delo «Poesia popolare degli Slavi meridionali. Corso di filologia slava per l'anno accademico 1946-47 — Narodna pesem pri južnih Slovanih. Tečaj slovanske filologije za akademsko leto 1946-47». V počastitev mojstra slovenske lingvistike Frana Ramovša je Cronia objavil nekaj paberkov o terskem, nadiškem in kraškem narečju iz arhiva svojega inštituta za slovansko filologijo na padovski univerzi z naslovom «Contributi alla dialettologia slovena». Ti paberki so bili objavljeni v Ramovševem zborniku, ki ga je izdala Slavistična revija leta 1950 v Ljubljani.

V XVI. zborniku revije «Studi Goriziani» je Cronia objavil tehtno študijo: «Un inedito e grande dizionario sloveno-tedesco di Stefano Kocijančič». Študija je izšla tudi v posebnem odtisu.

Krono vsemu svojemu slavističnemu znanstvenemu prizadevanju pa si je Arturo Cronia postavil z zajetno knjigo velikega formata: «La conoscenza del mondo slavo in Italia — Bilancio storico-bibliografico di un millennio». Knjigo, ki je izšla leta 1958, je založil «Istituto di Studi Adriatici» v Benetkah.

Enrico Damiani, ki je prerano umrl leta 1953, je bil strokovnjak za bolgarščino, katero je poučeval na rimski univerzi in na Vzhodnem zavodu v Neaplju. S slovenščino se je začel ukvarjati med drugo svetovno vojno. V njegovem ogromnem opusu so zastopani vsi Slovani, naravnost razkošno pa Bolgari. Na področju slovenistike so njegova dela naslednja: Za zbirko «Novellieri slavi», ki je izšla leta 1946 v Rimu v De Carlovi založbi, je z mojo pomočjo pripravil prevod Jurčičeve «Telečje pečenke», Erjavčeve povesti «Ni vse zlato, kar se sveti», Finžgarjevega dela «Naš vsakdanji kruh», Cankarjeve «Tuje učenosti» in Pregljevih «Runj». Anonimni prevod Tavčarjevega «Mojega sina» je dal založniku Damiani, ki ga je našel med svojimi spisi, ni mi pa znal povedati, ker se tega ni več spominjal, kdo mu ga je bil izročil. V zbirki «Romanticismo», ki jo je prav tako izdal De Carlo leta 1944 v Rimu, je izšel Jurčičev «Sosedov sin» skupaj s prevodom drugih 11 mojstrovin svetovne romantike. V tem zborniku je bilo prostora samo za enega južnoslovanskega avtorja. Damiani se je seveda odločil za Bolgara. Preprosil sem ga, da je to mesto odstopil Jurčiču zaradi stoletnice njegovega rojstva. Damiani je to prav rad storil. Delo sva prevedla skupaj in prav tako skupaj napisala obširen uvod, kjer so omenjeni tudi Stritar, Tavčar, Kersnik, Detela, Meško, Cankar in Finžgar. Leta 1945 je izšel pri založniku Del Romano v Perugi najin prevod izbranih Cankarjevih črtic o materi. Na objavo čakajo še Cankarjevi «Hlapci», ki sva jih prav tako skupaj prevedla. Odlomek je objavljen v avgustovi številki 1957 tržaške revije «Umana». Naj še dodam, da je Damiani prepesnil Gregorčičevo «Hajdukovo oporoko» in jo objavil v rimski reviji «Bulgaria», in sodeloval s Salvinijem in Urbanijem s prevodi iz slovenske poezije, ki so izšli v antologiji svetovne lirike «Orfeo» florentinskega založnika Sansonija, ki je izšla leta 1955 že v IV. izdaji. V tej antologiji so 4 Prešernove, 2 Aškerčevi, 2 Kettejevi, 2 Murnovi, 6 Župančičevih in 3 Gradnikove pesmi. Za III. letnik 1939 časopisa «Rivista italiana del Dramma» pa je napisal članek «Rappresentazioni italiane a Lubiana dal XVII al XIX secolo» (Italijanske predstave v Ljubljani od 17. do 19. stoletja), seveda v zvezi z zadevnim Škerljevim delom.

Ettore Lo Gatto se za slovenščino ni zanimal. Strokovnjak je za češčino in ruščino. Omeniti pa moramo njegovo razpravo «Gli studi slavi in Italia» (Slovanske študije v Italiji), objavljeno leta 1927 v Rimu v časopisu «Rivista di letterature slave» in ponatisnjeno isto leto v londonski «The Slavonic Review» in praški «Volja Rossü».

Wolfango Giusti se je posvetil v glavnem ruščini, ki jo zdaj poučuje na rimski univerzi. Omeniti moram naslednji njegovi deli s splošnega slavističnega področja: «Mazzini e gli Slavi» (izšlo leta 1940 pri milanski založbi I.S.P.I.) in «Il Panslavismo» (izšlo leto kasneje pri isti založbi). Prevedel je Cankarjevo delo «Povest o Šimnu Sirotniku — Il racconto di Šimen Sirotnik» (izdal ga je leta 1926 v Rimu «Istituto per l'Europa Orientale») in «Hiša Marije Pomočnice — La casa di Maria Ausiliatrice» (izšlo leta 1931 v Lancianu pri Carabbi). Prevajal je tudi Župančiča.

V začetku meseca junija 1957 je umrl v Rimu prof. Luigi Salvini. Bil je velik prijatelj Slovencev, ki jim je posvetil važno mesto v svojem znanstvenem opusu. Že leta 1938 je izšla pri «Akademski založbi» v Ljubljani in istočasno v neapeljskem «Istituto superiore orientale» knjiga s prevodom izbranih del 34 slovenskih pesnikov od Ketteja in Murna pa do Klopčiča in Faturja. Med vojno je vključil nekaj svojih prevodov v zbirko splošne slovanske lirike, ki je bila natisnjena leta 1941 v Rimu z naslovom «Le candide vile» (Snežnobele vile). Po vojni, in sicer leta 1951, pa je Salvini daroval stvari italijansko-slovenskega kulturnega sodelovanja delo, ki se more na slovenski strani primerjati po pomenu le z Resovim Dantejevim zbornikom. Pri rimskem založniku Carlu Colombu je izšla njegova knjiga «Poeti sloveni moderni — Sempreverde e Rosmarino» (Moderni slovenski pesniki — Zimzelen in rožmarin) z obširnim in temeljitim uvodnim prispevkom o Slovenih in njihovi poeziji. To pot je začel pri Prešernu. Dodal je Levstika, Stritarja, Jenka, Gregorčiča, Aškerca, Golarja, Bora, Kajuha in Kosmača ter odstranil Debeljaka in Glaserja. Razen tega je za ohranjene pesnike izbor pregledal in zelo razširil.

Janko Jež

(Nadaljevanje prihodnjo nedeljo)

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 21, najnižja 14.6, ob 19. uri 18,6 stop., zračni tlak 1018,6 stanoviten, vlaga 80%, brez vetra, nebo 5/10 pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 21,2 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, NEDELJA, 29. septembra MIHAEL
Sonce vzide ob 6.01 in zatone ob 17.50 — Dolžina dneva 11.49 — Luna vzide ob 14.36 in zatone ob 22.30
Jutri, PONEDELJEK, 30. septembra JELKA

PO ODSTRANITVI DVOJEZIČNIH NAPISOV V DOLINI

Svetovalec Lovriha zahteva ukrepe za obrambo pravic Slovencev

Dolinski župan in svetovalec Bacicchi zahtevata od deželne uprave tudi pojasnila o slovenskih strokovnih šolah - Zaščita kmetijstva na področju osapske doline

Dolinski župan Dušan Lovriha je naslovil na predsednika deželnega sveta tri vprašanja, v katerih zahteva pojasnila v zvezi s tremi važnimi vprašanji, ki zadevajo posredno ali neposredno življenjske koristi Slovencev na Tržaškem ozemlju v celoti.

Dolinski župan zahteva v prvi vrsti pojasnila o ukrepih, ki jih namerava sprejeti predsedstvo deželnega sveta v zvezi z nekim zoprnim in nedopustnim dogodkom, ki se je pred dnevi odigral v dolinski občini. Tamkajšnja občinska uprava je namreč na večkratne zahteve dolinskih karabinjerjev postavila v začetku junija tri smerne table z napisom «Carabinieri» ter v slovenščini «Orožniki», in sicer pri treh glavnih vhodih v naselje. Pred dnevi so te table izginile brez sledu. Občinska uprava se je obrnila na krajevno poveljstvo karabinjerjev, če mu je morda kaj znano o dogodku. Orožniki so odgovorili, da ne vedo nič.

Ugotovljeno pa je, na podlagi pričevanja očividcev, da so omenjene table sneli z drogov neki pripadniki zbora karabinjerjev, jih naložili na vojaško vozilo, ki se je pozneje odpeljalo iz Doline proti Trstu.

Ta dogodek, ki nima primera v preteklosti, je povzročil med prebivalstvom veliko presenečenje, ker smatra to dejanje za kršitev najosnovnejših pravic slovenske manjšine, ki predstavlja veliko večino prebivalstva v dolinski občini.

V drugem vprašanju, ki sta ga podpisala župan Lovriha in svetovalec Silvano Bacicchi, se govori o ustanovitvi slovenskih strokovnih šol. Komunistična deželna svetovalca omenjata, da se je to vprašanje večkrat obravnavalo v teku prve zakonodajne dobe deželnega sveta, in sicer na podlagi vprašanj, interpelacij ter resolucij, ki so bile predložene v tej zvezi. Na vse te posege se je odgovorilo zagotavljajoč, da se bo poskrbelo za pozitivno rešitev vprašanja. Podpisnika pa ga ponovno postavljata deželnemu odboru, ker do sedaj še ni ne duha ne sluha, niti v Trstu in niti v Gorici, da bi te strokovne šole začele delovati s šolskim letom 1968-69.

Podpisnika menita celo, da je zadeva še bolj resna, ker je šolski skrbnik prof. G. Angioletti v razgovoru z delegacijo sindikata slovenske šole izjavil, da je vprašanje ustanovitve slovenskih strokovnih šol podrejeno ministrstvu za zunanje zadeve. Ustanovitev take šole v Trstu se namreč spravlja v zvezo z morebitno ustanovitvijo italijanske gimnazije v Bujah, ki bi bila nekakšna protiutež za ustanovitev slovenske strokovne šole v Trstu. Podpisnika vprašanja sta posnela zadevne podatke iz pisanja našega časopisa 24. septembra letos, kjer se je poročalo o srečanju med delegacijo sindikata in šolskim skrbnikom.

Ker je sedaj stanje tako, pravita podpisnika vprašanja, se je treba vprašati, kakšna je vrednost vseh pozitivnih zagotovitev, ki jih je podal deželni odbor v teku prve zakonodajne dobe. Vprašati se je treba namreč, kaj pomenijo pozitivne zagotovitve tržaške občine, da bo ta sprejela naše vse obveznosti glede sedeža in sredstev za delovanje strokovne šole industrijskega tipa v Trstu. Vsakdo, ki pazljivo zasleduje te zadeve, se lahko namreč vpraša, če niso bile vse te zagotovitve nič drugega kot poskus, da se odloži ustanovitev te šole ali teh strokovnih šol, ter da se istočasno pomiri duhove in zaskrbljenost slovenskih staršev, slovenskega in tudi italijanskega javnega mnenja, ki je bilo sprejelo in podprlo te zahteve. To vprašanje je upravičeno spričo dejstva, da so bile te zagotovitve podane na deželni in občinski ravni, kljub temu, da so v pristojnih krogih verjetno vedeli za stališče osrednje vlade o prehodu tega vprašanja s pristojnosti ministrstva za prosveto na pristojnost ministrstva za zunanje zadeve.

Kot je bilo že često poudarjeno, ta zadeva ni važna samo s šolskega stališča, temveč je sestavni del politike do slovenske narodne manjšine. Majhna ali velika skupnost, ki ne razpolaga s šolo, katera ustreza potrebam in zahtevam sodobne družbe, je obsojena na propast. Slovenska narodna skupnost, ki ne razpolaga z možnostmi in ustreznimi sredstvi za vzgojo kvalificiranih in specializiranih delavcev ter tehnikov na podlagi poučevanja v materinščini, se tako znajde pred nemogočo alternativo: ali naj se odpove kvalificiranim delavcem in tehnikom, ali pa naj jih pridobiva v šolah z italijanskim učnim jezikom, kar pa pomeni nadaljnjo fazo raznarodovanja in asimilacije.

Odgovor šolskega skrbnika prof. G. Angiolettija je izredno resen zaradi vrste vprašanj. S Slovenci se predvsem ne ravna kot z državljani republike, temveč kot s talci, katerim se lahko odreka najosnovnejše pravice, kajti uživanje teh pravic se podreja mednarodnim in ne notranjim dogajanjem, kar pomeni omalovaževanje ustave in posebnega deželnega statuta. Nadalje se iz teh izjav izlušči, da gre za ustanovitev le ene same strokovne šole v Trstu. Tretjič: ne zna se, kakšna bo usoda drugih strokovnih šol zunaj Trsta.

Zato podpisnika vprašanja zahtevata, naj deželni odbor pojasni svoje stališče do vprašanja ustanovitve strokovnih šol s slovenskim učnim jezikom v deželi, izčrpno poroča o vprašanju slovenske strokovne šole industrijskega tipa v Trstu, pojasnila, kaj namerava ukreniti, da bi se čimprej odstranile vse ovire tako za ustanovitev slovenske strokovne šole v Trstu, za katero obstajajo vsi praktični pogoji za njeno delovanje, kakor tudi drugih slovenskih šol v deželi. Končno naj pove, če so bili storjeni koraki v okviru zagotovil, ki jih je dal sam odbor, da se priredijo tečaji, predavanja in seminarji v slovenskem jeziku v okviru strokovnih združenj, ki jih podpira dežela.

Tretje vprašanje, ki ga je postavil župan Lovriha zadeva ukrepe, ki bi jih moral sprejeti deželni odbor za zaščito vrtnih nasadov in vinogradov na področju Ospa. Že nekaj let se namreč dogaja, da je višina korita tega hudournika precej nad ostalo obdelovano pokrajino. Kljub temu, da je hudournik že večkrat preplavil omenjena področja in da so bile o tem obveščene razne uprave javnih ustanov (civilni tehnični urad in drugi) do sedaj še ni bil sprejet noben ukrep. Stanje v dolini Ospa se bo še poslabšalo spričo obnovitve in ureditve nove ceste. Zato svetovalec Lovriha zahteva, da se sprejmejo ustrezni ukrepi za zaščito kmetijstva na tem področju. Taka zaščita je še posebno nujna spričo številnih razlastitev kmetijskih zemljišč v korist industrije in mestnih naselij, ker se lahko samo na ta način zagotovijo kmetijstvu potrebni pogoji.

Kongres združenja priletnih nameščencev

V Avditoriju se je včeraj pričel kongres Vsedržavnega združenja priletnih nameščencev v podjetjih (Associazione Nazionale Lavoratori Anziani di Azienda), ki se je letos v nasprotju s tem, kar določa statut organizacije, odločil za to, da zbere za sedež kongresa naše mesto. To, da bi se tako vključilo v praznovanje v zvezi s petdesetletnico italijanske vzpostavitve italijanske uprave na našem področju.

Kongres, ki bo trajal še danes dopoldne, obsega naslednji dnevni red: otvoritvena razprava na temo «ANLA v socialnem ustroju države» — predavatelj predsednik organizacije senator L. Rubinacci; finančno poročilo — poročevalec tajnik upravnega sveta ANLA M. d. L. Cianetti; poročilo z naslovom «ANLA za mirno starost», v večernih uran pa sprejem pri županu ing. Spacciniju na občini.

Zadruga «Naš Kras» obvešča, da je «kmečka hiša» v Velikem Repnu štev. 31 odprta vsako nedeljo od 10. do 18. ure.

V ponedeljek umestitev deželnega socialno-gospodarskega odbora

V odboru imenovan samo en Slovenec kot izvedenec

Jutri ob 16.30 bo na sedežu deželnega odbora v Trstu ob prisotnosti predsednika dr. Berzantija umestitev deželnega gospodarsko-socialnega odbora, ki je bil nedavno ustanovljen na osnovi deželnega zakona št. 29. V preteklih dneh je deželni predsednik dr. Berzanti izdal dekret o imenovanju 46 članov odbora. Predsednik deželnega odbora si je pridržal pravico, da bo imenoval v odbor tudi predsednika pokrajinske uprave in predsednika trgovinske zbornice v Pordenonu, ko bosta ti dve ustanovi ustanovljeni.

Za predsednika odbora je bil imenovan bivši podpredsednik deželnega odbora dr. Giacometti. Za člane pa so bili imenovani: predsednik tržaške pokrajine Savona, videmske pokrajine Turello, goriške pokrajine Chientaroli; predsednik tržaške trgovinske zbornice Caidassi, videmske trgovinske zbornice Maniago in goriške trgovnske zbornice Bressan; tržaški župan Spaccini, videmski župan Cadetto, goriški župan Martina, pordenonski župan Ros in predsednik Karnijske skupnosti Talotti.

Sindikalne organizacije delavcev zastopajo sledeči člani: CGIL: Giuliani, Burlo, Migliorini, Franz in Marizza; CISL: Marinello, Battellini, Dotti, Padovan in Molinari; UIL: Marchesan, Fabricci, Zucalli in Del Piero; CISNAL: Lonciari.

Delodajalci in neodvisni delavci so takole zastopali: za koordinacijski odbor deželnih industrijskih združenj Doria in Grillo; za združenje male industrije v deželi Burba; za Intersind Morganti; za deželni odbor združenja trgovcev in turističnih delavcev Geppi in Scarano; za deželno federacijo zveze kmetov Scorzon; za deželni koordinacijski urad «Coltivatori diretti» Trevisan, Bottos in Monsutti; za «Alleanza coltivatori» Simsig; za zvezo obrtnikov Maroadi in Alesani; za konfederacijo italijanskih zadrug Fioretti; za deželni odbor vsedržavne zveze zadrug Poletto.

Kot izvedenci pa so bili imenovani v odbor: ravnatelj fakultete za gospodarstvo in trgovino tržaške univerze prof. Calzolai, predsednik tržaške pristaniške ustanove dr. Franzil in prof. Lokar (ki je pristojen tudi za vprašanja, ki zanimajo skupnost s posebnimi interesi) in Stavro di Santarosa.

Zbor «Vasilij Mirk» na tekmovanje v Adrio

Pevski zbor «Vasilij Mirk» s Proseka-Kontovela je danes zgodaj zjutraj odpotoval z avtobusom v Adrio pri Rovigu, kjer bo nastopil na 7. državnem tekmovanju pevskih zborov, ki jih Italijani uvrščajo v kategorijo planinskih zborov «cori di montagna».

Na tem tradicionalnem tekmovanju, ki ga pod pokroviteljstvom ministrstva za turizem in predstave prireja «Pro Loco» iz Adrie skupno s krajevnim planinskim društvom in še drugimi ustanovami, bo letos nastopilo 30 zborov, v glavnem iz Veneta in naše dežele. Zbor «Vasilij Mirk» nastopa na tem tekmovanju prvič, obenem pa bo to prvi nastop kaksnega slovenskega zbora sploh na tej prireditvi.

Naš zbor bo v dopoldanskem tekmovalnem delu, ki poteka brez občinstva in le v prisotnosti žirije ter pevcev vseh sodelujočih zborov, zapel dve italijanski planinski pesmi «Montanara» in «Stelutis alpinis» nato pa še štiri slovenske: Tomčevo «Rezijankico», Devovo «Čej so tiste slezice», Foersterjevo «Gorenjci» ter Rozmanovo «Planinsko».

Za primer uvrstitve v finalni del tekmovanja, v katerem bo nastopilo 8 zborov, ima zbor «Vasilij Mirk» pripravljen poseben program pesmi, med katerimi sta tudi Ribniška in Matetic-Ronjgova «Pjesma slobodi», ker razpis tekmovanja predvideva, da lahko v finalnem delu tekmovanja zapojejo zbori tudi po eno odporniško pesem.

Zmagovalec tekmovanja prejme «Zlato anforo», ki pa jo mora izročiti do prihodnjega leta v varstvo občinski upravi v kraju, iz katerega prihaja. Seveda so za najboljše zbore razpisane še druge nagrade.

Našim pevcem želimo, da bi tudi na tem tekmovanju častno zastopali našo slovensko zborovsko pesem.

Umetniška razstava v Škednju

Proslavljanje pomembnega jubileja, 100-letnice ustanovitve «Kmečke čitalnice» so si Škedenjci zamislili zelo široko. V svoj program niso vključili le ljudsko-prosvetno dejavnost, temveč hočejo v okviru jubilejnih prireditev prikazati tudi delež Škednja pri slovenskem kulturnem snovanju. Pomlad je bila z mladinskim glasbeno-literarnim večerom in z uprizoritvijo Ribičič-Grbčeve otroške igre «V kraljestvu palčkov» posvečena predvsem mladini, medtem ko bodo v oktobru prišli na vrsto škedenjski kulturniki.

Prihodnjo soboto, t.j. 5. oktobra bo v prostorih škedenjskega prosvetnega društva odprta likovna razstava, na kateri bodo škedenjski rojaki Silvester Godina, Avrelij Lukežič in Marjan Černe prikazali svoje umetniške stvaritve. Tem že priznanim umetnikom pa se bosta s svojimi deli priključila še dva mlada ustvarjalca: Marjan Kravos in Edo Martinuzzi mlajši. Medtem ko je Kravos znan v ožjem krogu (razstava v Slovenskem kulturnem klubu, ex tempore v Tupelčah, v Bazovici in v Škednju), bo Martinuzzi kot likovni umetnik za našo javnost odkritje.

Razstava bo odprta do nedelje, 20. oktobra. Že v naslednjem tednu pa bodo imeli «besedo» škedenjski glasbeni umetniki, ki bodo priredili poseben koncert v okviru jubilejnih prireditev za stoletnico.

S TISKOVNE KONFERENCE SLOVENSKEGA GLEDALIŠČA

Za začetek sezone režira Stupica TRI SESTRE Čehova

V repertoarju dve krstni predstavi (Tavčarjevega in Mahničevega dela), Plautov Amfitruo prvič v slovenščini, gostovanje Drame iz Ljubljane in Reke, ljubljanskega Mestnega gledališča in zagrebške Opere

Vodstvo Slovenskega gledališča je včeraj priredilo tiskovno konferenco, da s časnikarji naveže običajen stik in razgovor o novi gledališki sezoni. Po pozdravu predsednika upravnega sveta gledališča Rada Rauberja je ravnatelj Filibert Benedetič podal nekaj podatkov o pretekli sezoni ter razgrnil načrt za delovanje v novi sezoni, umetniški vodja prof. Josip Tavčar pa je po daljšem uvodu prikazal letošnji repertoar.

V pretekli sezoni je SG v delovnem razdobju 243 dni naštudiralo sedem predstav (Med štirimi stenami, Anarhist, Pepelka, Kako važno je biti resen, Zenova izpoved, Kongres, Jajce), obnovilo je tri dela (Moje dete, Saj ni zares, Pasijon), organiziralo gostovanje ljubljanske Opere, Mestnega ljubljanskega gledališča, baleta reške Opere, muzejske gledališke razstave, Miklove Zale iz Koroške, sodelovalo je na osrednji Prešernovi proslavi, skrbelo za delovanje Studia. V 210 dneh je imelo 141 predstav, ki si jih je ogledalo 38.755 obiskovalcev. Na našem italijanskem ozemlju se je obisk dvignil za več kot 2000 obiskovalcev.

Ti podatki pa še zdaleč ne zadovoljujejo in treba bo še marsikaj narediti, da bo gledališče še bolj zraslo v vsakdanjo nujnost vseh pripadnikov slovenske manjšine.

V sezoni, ki se je z delom že začela — prvi sad tega dela pa bo viden v začetku druge polovice oktobra — ima gledališče na programu čez 160 predstav. Gledališče se bo tudi letos potrudilo, da bo včasih navzoče v manjših dvoranah na našem ozemlju in v Gorici. Upati je, da bodo tudi v letošnji sezoni deležni slovenske gledališke besede Slovenci v Benečiji, in to večkrat. Gostovanje SG po vsej Primorski na jugoslovanski strani pa spada že zdavnaj v redno dejavnost našega gledališča. Sicer pa se namerava SG udeležiti mariborskega « tedna najboljših predstav» (s *Kako važno je biti resen*), gostovalo bo na Reki (s *Tremi sestrami* Čehova in z *Zares čudnim parom*). V Mestnem ljubljanskem gledališču bo nastopilo z *Red mora biti*. Pozneje je na sporedu še večja turneja po Jugoslaviji.

Z večeri umetniške besede namerava gledališče prodreti v vse kotičke našega javnega življenja. Večeri bodo posvečeni Cankarju, potem Gregorčiču in še posebej slovenskim baladam in romancam. Prof. Mirko Mahnič bo vodil Studio SG s posebno pažnjo na slovenski jezik ter s tečajem slovenskega pravorečja za širši krog.

Kot v prejšnjih letih bodo prišli v Trst v goste razni ansambli. Že sredi novembra bo v Kulturnem domu gostovala zagrebška Opera s *Katarino Izmajlovo* Dimitrija Šostakoviča. Zagrebška Opera je s tem delom žela velik uspeh v gledališču San Carlo v Neaplju in Genovi. Pri tej predstavi bomo slišali Tomislava Neralića, Klaričevo in Tržačana Filippija poleg vrste drugih pevcev in pevk. Decembra bo tu drama z Reke z Držićevim *Skopuhom*. Na koncu sezone bo v Trstu gostovalo največje jugoslovansko gledališče, Jugoslovensko dramsko pozorište iz Beograda, ki bo pri nas odigralo tri predstave. Ravnatelj tega gledališča je režiser Bojan Stupica, ki je prav sedaj na delu v tržaškem SG, kjer režira *Tri sestre* Antona Pavloviča Čehova. S tem delom se bo sezona pričela.

Sledila bo komedija *Zares čuden par* Neila Simona,, nato *Red mora biti* Josipa Tavčarja, *Prekrščevalci* F. Dürrenmatta (izmenjava z ljubljanskim MG), Plautov *Amfitruo*, *Martin Krpan* Mirka Mahniča in *Krst pri Savici* Dominika Smoleta (gostovanje ljubljanske Drame). Male obiskovalce bo razveselila Rdeča kapica. Na koncu sezone pa je v programu obnovitev Primorskih zdrah. Režirali bodo poleg Stupice še Jože Babič, Mirko Mahnič, Jožko Lukeš in Žarko Petan. V igralskem ansamblu ni novosti, razen da je angažiran Livio Bogatec.

Gledališče je tudi za letošnjo sezono razpisalo abonma z nekaterimi novimi, izrednimi ugodnostmi. (Opozarjamo na objavljeni oglas!)

Opozorilo fotoamaterjem

Fotoamaterje, ki se nameravajo udeležiti fotografskega natečaja, ki ga priredi Prosvetno društvo Škedenj v počastitev stoletnice domače čitalnice, opozarjamo, da poteče 15. oktobra t.l. rok za predložitev slik.

Pozivamo vse, ki se nameravajo udeležiti natečaja, da do tega dne izročijo svoje fotografije opremljene v smislu razpisa na sedežu P.d. v Škednju, Škedenjska ulica 124 (po pošti s poštnim kodeksom 34146) ali v Tržaški knjigarni v Ulici sv. Frančiška, 20.

Prosvetno društvo Škedenj

Poštna uprava sporoča, da se bo jutri podružnica poštnega urada št. 7 preselila iz sedanjih prostorov v Ul. Battisti 23 v nove prostore v Ul. Francesco Crispi št. 30.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 28. septembra se je v Trstu rodilo 14 otrok, umrlo je 6 oseb.

UMRLI SO: 78-letni Giuseppe Demartin, 74-letna Santa Nardin por. Devetta, 75-letna Giuseppina Solvi, 27-letna Maria Marsetti por. Cigar, 67-letni Antonio Fernetich, 66-letni Oreste Caffieri.

OKLICI: trg. pomočnik Teodoro Maver in prodajalka Luisa De Giorgi, električar Fulvio Grego in delavka Pierina Sansone, slaščičar Mario Radi in gospodinja Pierina Mengaziol, natakar Giancarlo D'Este in gospodinja Elide Peretti, kapetan Franco Balbi in gospodinja Aedes Bradaschia, natakar Augusto Contri in uradnica Liliana Curto, oficir Rocco Tatangelo in učiteljica Caterina Gennari, trg. pomočnik Edoardo Kjuder in uradnica Elena Tropper, industrijski tehnik Paolo Bettio in prodajalka Giuliana Rovis, operater plastičnih strojev Valentino Opatti in trgovka Maria Bonomo, delavec Mario Da Rin Polenton in delavka Liliana Basaldella, univ. docent Dario Colombera in univ. asistentka Ivana Lazzaretto, mehanik Gianfranco Pagan in likalka Marisa Babic, obrtnik Emilio Cerniava in gospodinja Noemi Zardi, upokojenec Vittorio Coronica in gospodinja Egle Carestiato, nogometaš Claudio Dumanj in gospodinja Natalina Fabiani, finančnik Giuseppe Salmaggi in gospodinja Patrizia Fochesato, univ. študent Marco Vendramin in gospodinja Anna Maria Carabillò, dekorater Michele Pinto in uradnica Nadia Deluchi, uradnik Giuseppe Vigna in študentka Iris De Hippolytis, pek Carlo Ota in frizerka Maria Pecar.

URARNA ZLATARNA
LAURENTI
TRST — Largo Santorio 4 — Tel. 723240
Pestra izbira najboljših ur švicarskih znamk in zlatnine za poroke, birme, krste, godove, rojstne dneve in druge priložnosti — Poseben popust.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)

Ali'Angelo d'Oro, Trg Goldoni 8, Cipolla, Ul. Belpoggio 4, Marchio, Ul. Ginnastica 44, Miani, Miramarski drevored 117 (Barkovlje).

NOCNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)

Dr. Gmeiner, Ul. Giulia 14, Manzoni, Trg Sonnino 4, INAM Al Cedro, Trg Oberdan 2, D'Ambrosi, Ul. Zorutti 19-c.

LOTTERIJA

BARI	51	26	60	66	30
CAGLIARI	16	64	44	1	65
FIRENCE	36	84	65	5	90
GENOVA	24	51	66	23	81
MILAN	22	45	10	81	25
NEAPELJ	3	58	73	80	41
PALERMO	58	49	79	71	18
RIM	45	24	87	81	20
TURIN	85	86	4	20	72
BENETKE	47	25	23	31	21

ENALOTTO

X 1 X 1 1 1 X X 2 X X 1

Kvote: Dvanajstice — 10,244.000 lir; enajstice — 182.900 lir; desetice — 11.400 lir.

SPD «TABOR» — OPČINE

priredi danes, 29. septembra 1968 v Prosvetnem domu (v dvorani in na prostem) proslavo

100-letnice

ustanovitve čitalnice na Opčinah in

25-letnico

vstaje proti fašizmu.

Ob 12. uri odkritje spominske plošče na Prosvetnem domu ob 100-letnici ustanovitve slovenske čitalnice. Nato polaganje vencev na spomenik padlih na openskem pokopališču.
ob 15.30 KULTURNI SPORED, pri katerem sodelujejo: openski mladinski zbor Glasbene matice;
openski cerkveni pevski zbor;
domača dramska skupina z dvodejanko **«PEPČE SE ŽENI»** v openskem narečju;
združeni moški pevski zbor Divača-Sežana;
godba Parma iz Trebč.

Sledi družabna zabava s plesom. Igra ansambel Kras. Poskrbeli smo tudi za domačo kapljico in prigrizek. Prireditev bo ob vsakem vremenu. Vljudno vabljeni!

Šolske vesti

Ravnateljstvo državne srednje šole «Fran Levstik» na Proseku obvešča, da bo začetna šolska maša dne 1. oktobra ob 8.30. Po maši bodo šli učenci v šolo kjer bodo dobili urnik in druga obvestila.

Ravnateljstvo Državne srednje šole «sv. Cirila in Metoda» v Trstu, Ulica Caravaggio 4, obvešča vse dijake, da bo začetna šolska maša v torek, 1. oktobra 1968, v cerkvi pri Sv. Ivanu ob 8,45.

Ravnateljstvo srednje šole «Ivan Cankar» (Sv. Jakob) sporoča, da se bo začel pouk v torek, 1. oktobra.

Učenci naj se zberejo v šoli, v drugem nadstropju, Ul. Frausin 12, ob 10. uri.

Ob 11. uri bo sv. maša v Ul. Besenghi.

Ravnateljstvo državne srednje šole «Igo Gruden» v Nabrežini sporoča, da bo začetna šolska maša v torek, 1. oktobra 1968, ob 9. uri v Nabrežini. Učenci naj se zberejo pred cerkvijo 5 minut pred pričetkom maše.

Začetna sv. maša za dijake **učiteljišča «A. M. Slomšek»** bo v torek, dne 1. oktobra 1968 v cerkvi pri Sv. Ivanu. Začetek ob 9.30. Naslednji dan se prične redni pouk.

Ravnateljstvo državne srednje šole «Simon Gregorčič» v Dolini obvešča, da bo začetna šolska maša v torek, 1. oktobra ob 11. uri v župni cerkvi v Dolini. Po maši bodo šli učenci v šolo, kjer bodo dobili urnik in druga navodila.

Ravnateljstvo državne srednje šole «Fran Erjavec» v Trstu, Ul. Montorsino 8 (Rojan) sporoča, da bo začetna šolska maša v torek, 1. oktobra ob 10.45. Učenci in učenke naj se zberejo pred šolo ob 10.30.

Začetna sv. maša za dijake znanstvenega liceja bo v torek 1. oktobra 1968 ob 9.30 v cerkvi pri Sv. Ivanu. Naslednji dan se začne redni pouk.

Državni tehnični zavod «Carli» sporoča, da bo šolska maša ob začetku šolskega leta 1968/69 v torek ob 9. uri v cerkvi na Montuzzi. V torek ob 8.30 naj pridejo dijaki v šolo.

Državni strokovni trgovski zavod v Trstu sporoča, da bo šolska maša ob začetku letošnjega leta v torek ob 10. uri v cerkvi na Montuzzi. V sredo 2. oktobra pa naj pridejo dijaki prvih in drugih razredov v šolo, v Ul. Diaz 20, ob 9.30, dijaki tretjih razredov pa ob 11.30.

Razna obvestila

Tržaški filatelistični klub L. Košir, bo imel v sredo, 2. oktobra t.l. redni sestanek od 19. do 20. ure v prostorih kluba, Ul. dei Montecchi 6. Sestanki so redno vsako prvo in tretjo sredo v mesecu. Člani bodo prejeli vse zadnje novosti. Na vsakem sestanku se sprejemajo novi člani in dobrodošli vsi filatelisti.

Ravnateljstvo trgovskega tehničnega zavoda «Žiga Zois» obvešča vse dijake, da se bo začelo novo šolsko leto 1. oktobra 1968. Vsi dijaki morajo biti pred 8. uro na zavodu zaradi potrebnih navodil, nato bodo odšli k otvoritveni šolski maši, ki bo ob 9,30 v cerkvi pri Sv. Ivanu.

Izleti

Sportna zveza Bor priredi v nedeljo, 6. oktobra enodnevni izlet v Kranj. Informacije in vpisovanje na društvenem sedežu (stadion Prvi maj) vsak torek, sredo in četrtek od 20,30 do 22. ure in na občinskem stadionu «P. Grezar» vsak dan, razen v sobotah in nedeljah, od 16. ure dalje.

* * *

Prosvetno društvo v Skednju organizira 13. oktobra 1968 izlet v Ilirsko Bistrico in Rakov Skocjan. Vpisovanje vsak dan od 20.30 do 21.30, razen v sobotah in nedeljah, na sedežu društva, Ul. Servola 124.

* * *

SPDT priredi 13. oktobra izlet v Rezijo. Izhodišče bo Solbica, od koder se bodo planinci povzpeli na Zrd (Monte Sard 2324 m) turisti pa v zanimivo rezijsko vasico Korita. Vpisovanje v Ul. Geppa 9.

Darovi in prispevki

V počastitev spomina gospoda Milana Senčarja daruje družina Ferluga iz Nabrežine 5000 lir za športno društvo «Sokol».

V isti namen daruje družina Josipa Logarja, lekarnarja v Nabrežini, 10.000 lir za SD «Sokol».

Namesto honorarja za neobjavljeni sestavek daruje «-/šd» 3000 lir za Dijaško matico.

V počastitev pok. Milana Senčarja daruje za «Finžgarjev dom» na Opčinah: družina Peterlin 5000, družina Artač 5000 lir.

Ob spominu 78. obletnice moje soproge pokojne Mihele Kalin, darujem 2000 lir za spomenik padlim partizanom na Opčinah.

Poletne prireditve

PARK MIRAMARSKEGA GRADU: predstave «Luči in zvoki». Ob 21.30 «Der Kaisertraum von Miramare» v nemščini; ob 22,45 «Massimiliano e Carlotta» v italijanščini. Avtobus «M» iz Barkovelj, postajališče tramvaja «6» proti parku ob 21. in 22,15 ter od parka proti Barkovljam po predstavah.

Kino

Nazionale 14.00 «Due volte Giuda». A. Sabato, Klaus Kinski. Technicolor.
Grattacielo 14.00 «Les Biches». J. Sassard, Stephan Audran. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Eden 15.00 «Playtime». Najnovejša mojstrovina J. Tatija. Technicolor.
Fenice 14.30 «Inchiesta pericolosa». F. Sinatra, Panavision Deluxe.
Excelsior 14.00 «Una strana coppia». Jack Lemon, Walter Mathan. Technicolor.
Ritz (Ulica San Francesco štev. 10) 15.00 «Beretti verdi». John Wayne. Technicolor.
Alabarda 14.30 «Commandos in azione». A. Murphy, Marianne Koch.
Moderno 14.00 «King Kong, il gigante della foresta». Technicolor.
Filodrammatico 14.30 «Il pianeta delle scimmie». Charlton Heston. Technicolor.
Aurora 14.00 «Al di là della legge».
Cristallo 14.00 «Dolce novembre». Technicolor. Sandy Dennis.
Capitol 14.00 «Sequestro di persona». Franco Nero.
Impero 14.30 «Bambi». Walt Disney. Technicolor.
Vittorio Veneto 14.00 «Impiccalo più in alto». Technicolor.
Garibaldi 14.00 «007 si vive solo due volte». Sean Connery.
Astra 14.30 «Violenza per una monaca». R. Schiaffino.
Ideale 14.30 «Gli amori e le avventure di Casanova. Horst Bucholz, Gina Lollobrigida. Technicolor.
Abbazia 14.00 «I giorni dell'ira». G. Gemma, Lee Van Cleef. Technicolor.

GLASBENA MATICA - TRST

ZAČETEK KONCERTNE SEZONE 1968-69

V soboto 5. oktobra 1968 ob 21. uri Mala dvorana Kulturnega doma

LJUBLJANSKI PIHALNI TRIO
Fedja Rupel - flavta
Igor Karlin - klarinet
Vlado Černe - fagot
ILEANA BRATUŽ - KACJAN
sopran
pri klavirju prof. Pavel Šivic

Spored obsega dela skladateljev:
Bozza, Fortner, Haydn, Hue, Lajovic, Mirk, Mozart, Merkù, Osterc, Saint - Saens, Schubert, Ščekova in Šivic

Rezervacija vstopnic pri Glasbeni matici Ul. R. Manna 29, tel. 29-779

PD SLAVEC IZ RIČMANJ

bo imelo prihodnjo nedeljo, 6. oktobra prireditev ob

RAZVITJU NOVEGA DRUŠTVENEGA PRAPORA

in 25-letnici vstaje proti fašizmu.

Podroben spored bomo objavili v torek.

Mali oglasi

«CITROEN» — mehanična delavnica Samaritani in Miceo in prodaja nadomestnih delov. Ulica Rittmayer 4-a.

ISCEMO izkušene radiotehnike proste vojaščine. Sprejemamo v ponedeljek 30. od 18. do 19. ure. Iret — Via Petrarca 8.

Vpisovanje za baletni pouk pod vodstvom Adrijana Vilesa: vsak dan v dopoldanskih urah v Dijaškem domu, Ulica Ginnastica 72, tel. 93-167 ter v četrtek, petek in soboto od 18. do 19. ure v prostorih prosvetnega društva Barkovlje, Ul. Cerreto 12, ali v uradnih urah pri SPZ, Ul. Geppa 9, tel. 31-119.

Dr. SLAVKO KRANJEC
ZOBOZDRAVNIK SPECIALIST
ordinira dnevno od 16. do 20. ure v Ulici Lavatoio 4/I. (pri Trgu Oberdan) v prenovljenem studiu dr. Hlavatyja
Telefon 29-248

KASTA

Kasta priredi v nedeljo, 6. oktobra izlet z osebnimi avtomobili na Lokve in Čaven. Odhod ob 7.30 s Trga Oberdan (Palača Telve) ob vsakem vremenu.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Sezona 1968-69

PREDSTAVE V ABONMAJU:

A. P. Čehov: TRI SESTRE
Neil Simon: ZARES ČUDEN PAR
Josip Tavčar: RED MORA BITI — krstna predstava
F. Dürrenmatt: PREKRŠČEVALCI — gostovanje Mestnega gledališča ljubljanskega
Titus Macius Plautus: ANFITRUO — prvič v slovenščini
Mirko Mahnič: MARTIN KRPAN — krstna predstava
Dominik Smole: KRST PRI SAVICI — gostovanje Drame SNG iz Ljubljane

PREDSTAVE IZVEN ABONMAJA:

Goldoni - Rupel: PRIMORSKE ZDRAHE
Gorinšek: RDEČA KAPICA
D. Šostakovič: KATARINA IZMAJLOVA — gostovanje Opere iz Zagreba
Marin Držič: SKOPUH — gostovanje Drame reškega gledališča «I. Zajc»

GOSTOVANJE JUGOSLOVANSKEGA DRAMSKEGA POZORIŠTA IZ BEOGRADA
UMETNIŠKI VEČERI

CENE ZA POSAMEZNE PREDSTAVE

	premiere	ponovitve
Parter A (sred. sedeži)	3.000.—	1.500.—
Parter B (ostali)	2.000.—	1.000.—
Balkon	1.000.—	500.—

CENE ZA ABONENTE

(7 predstav)	premiere	ponovitve
Parter A (sred. sedeži)	13.000.—	6.000.—
Parter B (ostali)	7.000.—	5.000.—
Balkon	5.000.—	3.000.—

VRSTE ABONMAJEV

Premierski
Red A (prva sobota po premieri)
Red B (prva nedelja po premieri)
Red Dijaški (sreda)
Red Športni
Red Okoliški (druga nedelja po premieri)
Red C (druga sobota po premieri)
Red D (tretja predstava na predpraznik)

Razen za premiere razpisuje SG v Trstu tudi družinske abonmaje. Družinski abonma omogoča družinam skupni obisk na podlagi osnovnega abonmaja, h kateremu prvi družinski član doplača 2.000 lir, vsak nadaljnji družinski član pa 1.000 lir. Dijaški abonma velja za vse vrste sedežev in stane 2.000 lir. Isto ceno za vse predstave nudi SG v Trstu invalidom. Za red Okoliški bo preskrbljen prevoz.

ABONMAJI SO NA RAZPOLAGO OBČINSTVU V KULTURNEM DOMU V TRSTU, UL. PETRONIO 4, TEL. 734265, VSAK DAN OD 9. DO 14. URE.

Abonma je plačljiv v dveh obrokih: prvi ob vpisu, drugi do 31. dec.

ZA OSTALE OPERNE IN DRAMSKE PREDSTAVE NUDI SG V TRSTU SVOJIM ABONENTOM

LANI PREMALO, LETOS PA PREVEČ DEŽJA

Letošnja trgatev ni razveselila vinogradnika Gniloba je ponekod pobrala do 30 odst. pridelka

Skoraj povsod pa kmetje ugotavljajo, da bo letošnje vino boljše od lanskega, ko je suša močno prizadela grozdje - V mnogih kleteh se mošt že spreminja v vino

Zadnje črne grozde obira

Jesen je in čas trgatve. Letošnja trgatev pa je nekaj posebnega. Naši kmetje že dolgo ne pomnijo takega vremena in take trgatve. Po dolgem deževju spet zasije sonce. Kaže, da bo lepo, toda čez noč se spet pooblači in dežuje. Hladno postaja, potem spet zasije sonce. Bo lepo vreme, ali ga ne bo?

Dež, vlaga, hladno vreme, kako naj grozdje dozori?

Lepo je kazalo, zdaj pa gnije in gnije. Kmet zbira gnile jagode, vedno več jih je. Kar čez noč, se mu zdi, gnijejo grozdi. Počakal bi, da dobro dozori, pa vidi fazane, ptice in ose. Kaj bo ostalo na trti? In tako se je začela letošnja trgatev. Začel je prvi, potem drugi, bolj zgodaj kot druga leta, tako da so ponekod že končali, drugod pa bodo te dni.

Izkoristili smo kolikor toliko lep dan in obiskali nekatere vinogradnike v Miljskih hribih, Bregu in na Krasu.

V Miljskih hribih, na sončnem pobočju, od koder je krasen razgled na Šentjernejsko dolino in na morje, imajo zadnji dan trgatve. Začeli so že pred dvema tednoma. Najprej so potrgali belo, zdaj pa zadnje grozde črnega. Pepi, ki se ukvarja samo s kmetijstvom, ima lepe vinograde vse okrog hiše. Poprečno pridela letno od 100 do 120 hl vina.

«Koliko ga bo letos in kakšno bo?»

«Preveč dežja je bilo. Poleti je nekaj oklestila toča. Gniloba ga je precej pobrala. Računam, da ga bo za približno 30 odst. manj kot lani. Zlasti črnega bo manj kot lani, bo pa boljše.»

Po Miljskih hribih so skoraj vsi že potrgali. Pravijo, da je letos, kljub dežju, grozdje prej dozorelo.

Iz Miljskih hribov krenemo po Osapski dolini. Pokrajinsko cesto, ki pelje od Krmenke čez Mačkovlje po Osapski dolini do Oreha, so razširili in temeljito popravili. Kmalu bodo dela dokončana. V treh vinogradih nabirajo grozdje, drugod so že potrgali. Ustavim se pri zadnjem vinogradu ob ovinku, kjer iz doline krene cesta proti Mačkovljam. Ko je bilo pred nekaj leti hudo neurje, je na ta vinograd naneslo vse polno kamenja in materiala. Z velikim trudom in naporom je kmet očistil vinograd, ki ga je lepo videti, toda letos so grozdi redki in drobne jagode. Trgatev gre hitro od rok; malo bo vina.

V Mačkovljah že diši po moštu. Skoraj vsi so že potrgali. S ceste od Mačkovelj proti Dolini je lep razgled na Trst in Breg. Tu vidiš, kako se mesto širi v to smer. V dolini od Domja do Doline so izginili vinogradi in njive. Tu ni več trgatve. Buldozerji so izruvali trte in oljke. Močni stroji brnijo, kopljejo, zravnavajo zemljo, pripravljajo gradbišče za veliko tovarno.

Na trgu sredi Boljunca so nalepljeni plakati, ki vabijo na «Praznik grozdja» v nedeljo, 29. septembra. Nastopili bodo domača godba, pevski zbor iz Tržiča, pevski zbor «France Prešeren» iz Boljunca in narodni zabavni ansambel «Slak» iz Ljubljane. Za goste bo dovolj zabave, točili bodo sladek mošt in prodajali grozdje, marsikateremu Boljunčanu pa bo bolj tesno pri srcu, zaradi trt, ki jih nima več.

V Dolini so tudi že vsi potrgali. Pepi Sancinov, oče, sin in sosed imajo opravka s stiskalnico, iz katere teče sladek sok. Iz sodov že brklja, mošt se spreminja v vino.

Lani je bilo premalo dežja, letos pa preveč. Vina bo precej manj. Pepi pa pravi, da bo boljše. V vasi se s kmetijstvom zdaj ukvarja samo njegova družina. Dobro, da ima razne stroje, ker ni dovolj delovne sile. Pri trgatvi si sosedi medsebojno pomagajo. Najprej vsi pomagajo enemu, nato drugemu. Tako hitreje in z manjšimi stroški opravijo delo, ki ga ena sama družina ne bi zmogla. Ob kozarcu dobre domače kapljice se razvija pogovor o letini, o vinskih razstavah, o živinoreji, o strojih in o razlastitvah. Iz hiše ni šel še nihče delat v tovarno, pravi Pepetova mati, toda težko je vztrajati v takih razmerah in s takimi perspektivami, če človek nima velikega veselja do kmetijstva in ljubezni do zemlje.

Na Proseku so že precej potrgali, glavno pa bo danes in jutri. Tudi tod enake pritožbe kot drugod in še ena več. Stara pritožba in prošnja, ki naleti na gluha ušesa. Najboljše grozdje je v «paštnih» na sončnem bregu nad morjem, toda poti ni ali so zelo slabe. Vse je treba znositi na glavi in ramenih, od gnoja do kolov in grozdja. Za nobeno delo ne moreš uporabiti stroja. Vse kot pred tisoč leti. Zato je vedno manj vinogradnikov in bo vedno manj grozdja tam nad morjem, kjer ni nikdar mraza in burje. Tudi drugod po Krasu je letošnja trgatev že pri kraju. Letos ni razveselila kmeta.

A. B.

Temeljito je očistil vinograd, letos pa je malo grozdja

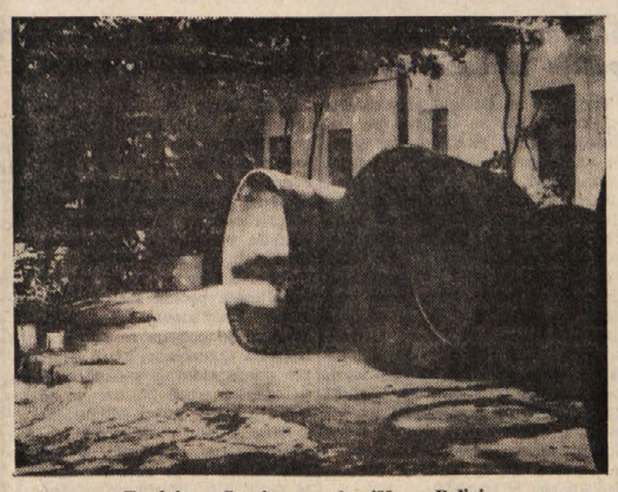

Te dni na Sancinovem dvorišču v Dolini

Nova imenovanja na Radiu Trst

Zvedeli smo, da je na mesto preminulega dipl. knjigovodje Giovannija Giacomellija s 1. oktobrom 1968 imenovan za podravnatelja tržaškega RAI - Radiotelevisione Italiana dr. Aldo Giannini, sedanji šef odsekov za umetniške sporede v italijanskem in slovenskem jeziku, kateri bo še nadalje odgovoren za to področje dejavnosti tržaške radijske postaje.

Istočasno je bil iz produkcijskega središča v Milanu premeščen na tržaški sedež RAI geom. Gianfranco Massai, kateremu bo poverjena naloga šefa administrativnega odseka.

PRIHODNJO NEDELJO V KOZINI

Proslava 25-letnice vstaje Pivke, Brkinov in Slov. Istre

Prireditelji vabijo na proslavo tudi prebivalstvo s Tržaškega in Goriškega

V okviru proslav 25. obletnice vseljudske vstaje na Primorskem bo v nedeljo, 6. oktobra, veliko partizansko slavje na Kozini, ki ga organizira Odbor za proslavo vseljudske vstaje na področju Pivke, Brkinov in Slovenske Istre. Proslava se bo začela že v petek ob 11. uri z otvoritvijo razstave v mladinskem klubu, ob 20. bodo v osnovni šoli borci pripovedovali odrasli mladini, v soboto ob 10. pa šolski mladini. V soboto ob 19. uri bo nastop Goriškega gledališča, ob 20. pa bo srečanje borcev in tabornikov ob tabornem ognju na Kozini in na Slavniku.

Osrednja proslava bo v nedeljo, 6. oktobra. Ob 7. uri bo budnica, ob 11. pa slavnostno zborovanje z govorom in odkritje spomenika padlim. Podelili bodo odlikovanja Istrskemu odredu, nato bo kulturni spored in srečanje borcev Istrskega odreda ter drugih enot in aktivistov, ki so med vojno delovali na tem področju. Ob 13. uri bo koncert združenih godb na pihala, ob 15. pa se bo začela prosta zabava.

Odbor za proslavo vabi prebivalce Primorske in Trsta ter bivše borce Istrskega odreda in vojnega področja ter drugih enot, ki so se borile v Brkinih, Slovenski Istri, na Krasu ter na Pivki, da se udeleže proslave.

Odbor Istrskega odreda še posebej vabi vse borce in aktiviste Brkinske in Pivške čete, Istrskega odreda in vojnega področja, V. bataljona VDV in «Alme Vivode», mornariškega odreda, kurirskih zvez in političnih organizacij, ki so delovale na območju Brkinov, Ilirske Bistrice, Krasa, Pivke in Slovenske Istre.

V Slovenski Istri, v Brkinih, na Pivki in na Krasu se je borilo mnogo Slovencev in Italijanov s Tržaškega. Partizansko slavje na Kozini bo lepa priložnost, da se srečajo s svojimi tovariši iz teh krajev.

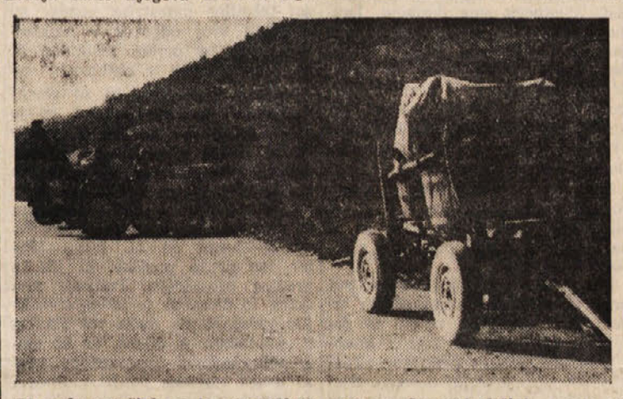

Ob robu razširjene in obnovljene ceste v Osapski dolini — voz z grozdjem in buldozer

IZPRED PRIZIVNEGA SODIŠČA

Prizivni sodniki spremenili razsodbo sodišča prve stopnje

Ugotovili so, da se obtoženci niso udeležili pretepa, ter so jih zato oprostili

Pred tržaškim prizivnim sodiščem (predsednik Zumin, generalni pravdnik Mayer, zapisnikar Mosca Riatel, obramba Padovani) se je morala zagovarjati skupina štirih oseb, ki so bile obtožene, da so se udeležile pretepa, do katerega je prišlo 3. novembra predlani v Ul. Cellini.

Dogodek, ki je pripeljal te osebe najprej pred kazensko sodišče in sedaj pred prizivno, se je odigral nekaj čez polnoč že omenjenega dne. 40-letni Nicola Semeraro iz Ul. Galatti 14 je bil tedaj zapustil bar v Ul. Cellini skupaj s 34-letno Mario Grazio Turchetti, ki živi skupaj z njim v istem stanovanju v Ul. Galatti. Zdi se, da je bil v njuni družbi tudi 21-letni Giuliano Crosta iz Ul. Frescobaldi 10. Mladenič je baje izustil nekaj pikrih opazk na račun Turchettijeve, kar je imelo za posledico splošen prepir in potem fizično obračunavanje. Turchettijeva je moškemu primazala zaušnico, a ta je primerno odgovoril. Na kraju ga je menda Turchettijeva še udarila s čevljem po glavi. V prepir se je vmešal tudi 59-letni Dario Zoch, toda baje le z namenom, da bi pomiril duhove.

Policija je pozneje ugotovila, da so skoraj vsi udeleženci pretepa dobili razne telesne poškodbe. Ranjen ni bil samo Zoch. Agenti so prišli na sled udeležencem pretepa na podlagi zapiskov v splošni bolnišnici, kajti nihče ni poklical predstavnikov javnih organov, ko je bil pretep v teku.

Policijski organi so obdolžili Crosto tudi prekrška vinjenosti

V začetku letošnjega leta je tržaško kazensko sodišče spoznalo Crosto, Turchettijevo in Semerara za krive ter je obsodilo prvega na 2 meseca zapora in 10.000 lir denarne kazni (denarna kazen zadeva prekršek pijanosti), Turchettijevo in Semerara vsakega na 2 meseca zapora, medtem ko je oprostilo Zocha zaradi pomanjkanja dokazov.

Proti tej razsodbi so se pritožili Crosta, Turchettijeva in Semeraro. Prvi priziva ni utemeljil ter je zato generalni pravdnik zahteval na obravnavi, da se ga odbije. Sprejet pa je bil priziv Turchettijeve in Semerara.

Tržaško prizivno sodišče je sedaj menilo, da ni šlo za pretep ter je oprostilo oba obtoženca, katerih priziv je bil polnomočen. Skladno s to odločitvijo pa je seveda oprostilo tudi Crosto in prav tako Zocha, ki se ni bil pritožil.

Jugoslovanski lesni izvedenci obiščejo Trst

Prihodnji četrtek bo v naše mesto dopotovalo večje odposlanstvo jugoslovanskih izvedencev z lesnega področja. V njem bodo zastopniki reškega poslovnega združenja «Drvo» in številnih žagarskih in drugih obratov iz reškega okraja, ki bodo tako vrnili nedavni obisk lesnih proizvajalcev iz dežele Furlanije - Julijske krajine na Reki. Jugoslovansko odposlanstvo, ki ga bosta vodila tajnik reške gospodarske zbornice Vidulić in predstavnik združenja «Drvo» Tomaševski si bo.) med tridnevnim obiskom v naši deželi ogledalo nekaj lesnih obratov v Trstu, Gorici, Vidmu in Pordenonu. Spremljali ga bodo zastopniki trgovinske zbornice, tukajšnjega združenja lesnih trgovcev in novoustanovljenega Centra za les.

Končno so le ukrotili mladega nepridiprava

Včeraj je leteči oddelek kvesture pod obtožbo tatvine in groženj z orožjem prijavil sodnim oblastem 29-letnega jugoslovanskega državljana Ilijo Djiniča iz Novega Sada.

Do aretacije jugoslovanskega nepridiprava je prišlo prejšnjo sredo, ko je patrulja letečega oddelka na telefonski poziv prihitela na Trg Ponterošo. Tu je pri stojnici 25-letnega potujočega prodajalca Giannija Leporte iz Bazovice 186 zagledala nekega mestnega stražnika, ki je držal za rameni omenjenega Djiniča. Pozneje se je izkazalo, da je Djinič malo prej ukradel iz omenjene stojnice neko aktovko v vrednosti približno 2500 lir. Vendar sreča mu ni bila preveč naklonjena, saj ga je prav v trenutku, ko je segel po aktovki, zapazil 51-letni Attilio Perticchio iz Ul. S. Martiri 8, ki je stal v bližini stojnice in ga hotel ustaviti. Tatič pa se mu je spretno izmaknil in se podal v uren beg. Moški pa se je podal za njim, dokler ga ni v bližini kavarne «Stella Polare» pri Ponterošu dohitel. Djinič, ki je mislil, da je izgubljen, je hitro segel v žep in izvlekel nož ter mu grozil, da ga ubije, če se ne umakne. Perticchio pa je hladnokrvno zagrabil za stolico, z namenom, da bi ga držal čim bolj oddaljenega. Dinjič se je medtem podal ponovno v beg, vendar, ko je prišel do Ul. San Lazzaro, ga je na klice Perticchia ustavil mestni stražnik

Oproščena šoferka obtožena povzročitve telesnih poškodb

Včeraj je bila pred okrajnim sodnikom Losapiom (tožilec Masucci, obramba Poillucci) kazenska obravnava proti Nadji Bullo por. Košanc iz Ul. Carpineto, ki je bila obtožena, da je povzročila hude telesne poškodbe Dorotei Brun iz Kjadina štev. 65.

Gre za prometno nesrečo, ki se je pripetila 21. januarja letos na Trgu Rotonda del Boschetto. Tožiteljica, se pravi Brunova, se je peljala tedaj z avtom znamke «fiat 500», ki ga je upravljal Giuliano Giacchelli. Na križišču je trčil v njuno vozilo avto znamke «giulia TV», ki ga je upravljala Košančeva. «Giulia» je zadela «fiat 500» v sprednji levi del.

Na videz se zdi, da je bila za nesrečo kriva prav voznica «giulie TV», kajti avto, ki ga je upravljal Giacchelli, ji je prihajal z desne strani. Na obravnavi pa se je ta domnevna prednostna pravica nekoliko omajala, kajti zdi se, da je bil Giacchelli zavozil tik pred križiščem skoraj popolnoma na levo stran ceste, po kateri je prihajal.

Posledice trčenja so bile precej hude. Brunova se je morala zdraviti okoli pet mesecev zaradi raznih poškodb na glavi in na drugih delih telesa. Nasprotna stranka je poravnala vse gmotne obveznosti.

Na včerajšnji obravnavi je odv. Poillucci zahteval, naj sodnik oprosti njegovo varovanko, ker dejanje, ki ga je zagrešila, ni kaznivo, ali pa vsaj zaradi pomanjkanja dokazov. Sodnik Losapio je sprejel to zadnjo zahtevo.

Od 1. oktobra dalje bo zimski poslovni urnik veljal tudi za prodajalne barv in lakov, potrebščin za slikarje in podobnimi izdelki. Kakor znano, poslujejo ostale trgovine po zimskem urniku že od 16. t. m. dalje.

LINEA
MOŠKE IN ŽENSKE OBLEKE, TER PERILO IN ŠPORTNE OBLEKE
VIA CARDUCCI, 4 - TEL. 31.1.88 - TRIESTE

JESEN 1968

...iz najboljših zbirk italijanske - francoske visoke mode smo izbrali in nabavili najlepše in najbolj elegantne vzorce za gospode in dame...

ZA:
MESTO
HRIBE
PARTY

Hotel «PARK» Rovinj
Tel. 81122
Moderen gostinski objekt v borovem gozdičku ob morju. Odprt vse leto. 390 ležišč. Večina sob ima balkon s pogledom na morje. Vse sobe s tušem in WC. Centralno gretje. Internacionalna kuhinja pripravna za vse specialitete. Minigolf in vsi drugi športni objekti. Športnim ekipam, ki želijo pri nas trenirati, dajemo penzijon po ugodni ceni.

NOV
SUPER MARKET
V SEŽANI
NUDI
SM
• PRESKRBA •
SEŽANA
Najkvalitetnejše prehrambene potrebščine - Tobačne izdelke - Tekstil in konfekcijo - Obutev - Galanterijo in igrače - Kozmetiko - Izdelke domače obrti.
PRESKRBA SEŽANA priporoča nakup tudi v svojih bogato založenih trgovinah na Kozini, v Divači, Lokvi, Senožečah, Dutovljah, Komnu in Brestovici.

SEBOFLEX
VSE ZA KINO
IN FOTOGRAFSKI MATERIAL
Trst Ul. Mazzini 53 Tel. 733-361
Prijatelje in znance naprošamo da nas obiščejo

Prispevajte za
DIJAŠKO MATICO!

KINO «IRIS» PROSEK
predvaja danes, 29. t. m. s pričetkom ob 16. uri najboljši letošnji western v Cinemascopu in v barvah:
I giorni dell'ira
Igrata: GIULIANO GEMMA in LEE VAN CLEEF

V okviru prekrasne zbirke
SODOBNA ILUSTRIRANA ENCIKLOPEDIJA
je sedaj na voljo tudi že peta knjiga:
ZGODOVINA
Gre za izčrpen pregled nad zgodovinskim dogajanjem od najstarejših civilizacij pa do današnjih dni. Knjiga je opremljena s slikarskimi in risarskimi deli sodobnih umetnikov, pa tudi z izdatnim številom lepih, mestoma presunljivih fotografskih posnetkov.
tržaška knjigarna
TRST — Ul. sv. Frančiška 20
Tel. 61-792

SUPERMARKET
KONFEKCIJA IZ KOZJEGA IN SVINJSKEGA VELURJA TER NAPA USNJA
NOVI ŠPORTNI IN KLASIČNI KROJI
Bogata izbira ženskih kostimov, plaščev in jopičev ter moških suknjičev in klobukov
MODNE NOVOSTI

SHELL
TERMOSHELL
tekoče gorivo za ogrevanje
KEROSHELL
peč za ogrevanje doma
TELEFONIRAJTE NA: 811-304 — 812-316
LA NAFTA
di FURLAN GIUSEPPE — Rio Primario 2 — TRST

OBVESTILO ZA UČENCE OSNOVNIH ŠOL
Sporočamo staršem otrok osnovnih šol, ki hodijo v slovensko šolo, da so knjige za pouk italijanščine brezplačno na razpolago tudi brez «bona-knjiga» pri
CARTOLIBRERIE BERNARDI
v ROJANU: Ul. Ermacora, 2
NA OPČINAH: Ul. Nazionale, 87
STARŠI LAHKO DOBIJO KNJIGE TAKOJ, BREZ VSAKE FORMALNOSTI

KRZNARSTVO - PELLICCERIA
NINO FERLUGA
VISCO — 3 km od Palmanove
TEL. 99-626
VSE VRSTE KRZNA
IZVRŠUJEMO NAROČILA PO MERI
SPECIALIZIRANI V IZDELAVI KRZNA «CINCILLA»
RAZNOVRSTNA POPRAVILA
NAJUGODNEJŠE CENE!
PD/1

G MARKET
KOBARID
SOLKAN
NOVA GORICA
ŠEMPETER

RADIO VELEVIZIJA

NEDELJA, 29. SEPTEMBRA

RADIO TRST A

8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila - 8.30 Kmetijska oddaja - 9.00 Maša - 9.50 Skladbe za kitaro - 10.45 V prazničnem tonu - 11.15 Oddaja za najmlajše - 12.00 Nabožna glasba - 12.30 Za vsakogar nekaj - 13.30 Glasba po željah - 15.30 Castelli: Nepopoln zločin - 16.45 Orkestri - 17.30 Vabilo na ples - 18.30 Iz pesniških gajev - 18.45 Musorgski in Gershwin - 19.30 Zbor V. Vodopivec - 20.00 Šport - 20.30 Pratika - 21.00 Operetne melodije - 21.45 Sodobna glasba - 22.00 Šport.

TRST

9.30 Kmetijska oddaja - 11.00 Skladbe za orgle - 11.15 Tržaški motivi - 11.30 Za prijatelje cvetja.

KOPER

7.30, 12.30, 14.00, 19.15 Poročila - 7.10 Jutranja glasba - 8.00 Prenos RL - 9.10 Zabavni zvoki - 9.30 Z borci istrskega odreda - 9.45 Ansambel Sepe - 10.00 Prenos RL 10.30 Orkester RTV - 11.00 Dogodki in odmevi - 11.20 Južnoameriški ritmi - 11.30 Današnji pevci - 11.50, 12.50, 14.30 in 15.07 Glasba po željah - 12.35 Zunanjepolitični pregled - 16.00 Prenos RL - 18.30 in 19.00 Na športnih igriščih - 19.30 Prenos RL - 22.10 Plesna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila - 8.30 Jutranja glasba - 10.45 Ura glasbe - 11.40 Roditeljski krožek - 12.00 Kontrapunkt - 13.15 «Rumeno in črno» - 13.35 Pevci lahke glasbe - 15.10 Glasba pod vedrim nebom - 15.30 Popoldne z Mino - 16.00 Nogomet od minute do minute - 18.00 Simf. koncert - 20.20 Glasbeni variete - 21.10 Športne vesti - 21.25 Beethovnova komorna glasba - 22.15 Zbori.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila - 8.45 Oddaja za ženske - 9.35 Veliki variete - 11.05 Nedeljske pesmi - 12.00 Športna prognoza - 13.00 Radijski kvizi - 13.35 P. De Filippo: Paese mio - 14.10 Ch. Aznavour in O. Vanoni - 15.00 Popoldanski spored - 16.20 Preizkušajo se diletanti - 17.05 Športne vesti - 18.45 Plošče in skeči - 21.00 Literarna oddaja - 22.40 Jazz.

III. PROGRAM

10.35 Skladbe za orgle - 11.10 Simf. koncert - 12.20 Turina in Dvořak - 12.55 Velike interpretacije - 15.30 Buechner-Spaini: Lena e Leonce - 16.35 Simf. koncert - 18.30 Orlando Furioso - 19.00 Dallapiccola: Odisej.

FILODIFUZIJA

8.00 Schubertove skladbe - 10.10 Na sporedu Pergolesi - 10.20 Beethoven in Britten - 12.30 Boccherinijeva komorna glasba - 15.30 Simfonična glasba.

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 13.00, 19.30 Poročila - 7.20 Inform. oddaja - 7.30 Za kmetijske proizvajalce - 8.05 C. Aveline: «Oni drugi pri gusarjih» - 10.00 Še pomnite, tovariši: dr. F. Ferenc: Zbor odposlancev slovenskega naroda v Kočevju - 10.45 Lepe melodije 12.00 Na današnji dan - 13.15 Operetna glasba - 13.40 Nedeljska reportaža - 14.00 Čez hrib in dol - 14.30 R. Schneider-Schelde: «Literarni večer», humor. - 14.45 Orkester H. Bowena - 15.05 Zabavna glasba - 16.00 Športno popoldne - 17.30 K. Feher: «Krona stvarstva» - 13.26 Melodije - 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 «V nedeljo zvečer» - 22.15 Serenadni večer - 23.05 Literarni nokturno.

ITAL. TELEVIZIJA

11.00 Nabožna oddaja - 12.00 Kmetijska oddaja - 14.00 Moderne olimpiade - 14.35 Avtomobilske in kolesarske dirke - 16.45 Spored za najmlajše - 17.45 Včeraj in danes - 19.00 Registriran polčas nogometne tekme - 19.50 Šport - 20.30 Dnevnik - 21.00 Krištof Kolumb - 22.15 Športna nedelja - 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

16.45 Konjske in motociklistične dirke - 21.00 Dnevnik - 21.15 Ritmo do Brasil - 22.15 TV film «Il figlio dell'indiana».

PONEDELJEK, 30. SEPTEMBRA

RADIO TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila - 7.30 Jutranja glasba - 11.35 Narodne - 12.10 Pomenek s poslušalkami - 13.30 Motivi in melodije - 17.00 Kvartet D. Lavrenčiča - 17.20 Za mlade poslušalce - 18.15 Umetnost in prireditve - 18.30 Rimski-Korsakov in Busoni - 19.30 S Plečnikom po Italiji - 20.00 Športna tribuna - 20.35 Zborovsko petje - 20.55 Zgodbe prve svetovne vojne - 21.15 Popevke - 22.05 Zabavna glasba.

TRST

12.05 Pesmi - 12.25 Tretja stran - 13.15 Orkester Casamassima - 14.10 Praški zbor - 14.35 Krtačni odtisi.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.00, 16.00, 19.15 Poročila - 7.10 Jutranja glasba - 8.00 Prenos RL - 10.15 Orkester in zbor - 10.35 Prisluhnimo jim skupaj - 11.00 Otroški kotiček - 11.30 Današnji pevci - 12.00 in 12.50 Glasba po željah - 14.10 Za oddih in razvedrilo 14.30 Zvoki in barve - 15.30 Popularne skladbe - 16.30 Športni ponedeljek - 16.40 Mozaik glasov 17.10 Prijetna glasba - 17.40 Godalni orkester - 18.00 in 19.30 Prenos RL - 19.00 Orkester Martin - 22.10 Motivi za vsakogar - 22.35 Večerni koncert.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila - 8.30 Popevke - 9.10 Zvočni trak - 10.05 in 11.08 Ura glasbe - 12.05 Kontrapunkt - 14.45 Ital. pesmi - 16.30 Moderne melodije - 17.05 Program za mladino - 18.38 Slovstvo in umetnost - 19.15 Roman - 20.15 Sestanek petih - 21.00 Koncert - 22.30 Glasbeno-govorni spored.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila - 8.45 Orkestri - 9.09 Poljudna znanost - 9.40 Glasbeni album - 10.17 Jazz - 11.41 Pesmi desetletja - 13.00 Športni pregled - 14.05 Juke box - 14.45 Glasbena paleta - 15.35 Neapeljske pesmi - 16.35 Mendelssohn, koncert št. 2 - 18.20 Enciklopedija - 19.00 Leteči krožniki - 20.00 Operna glasba - 21.10 Orkestri - 22.45 Francoske plošče.

III. PROGRAM

10.00 Na sporedu C. Merulo - 10.25 Brahmsova sonata št. 3 - 12.20 Weber, tri sonate - 12.40 Antologija interpretov - 14.50 Vivaldi in Beethoven - 15.30 De Falla, El sombrero - 16.05 Schubertov kvintet opus 163 - 17.45 Cece: Suita - 18.15 Gospodarska rubrika - 18.45 Literarna oddaja - 20.10 R. Roversi in B. Nicolai: Unterden linden.

FILODIFUZIJA

8.00 Haendel in Bach - 9.00 Na sporedu Turina - 10.10 Geminianijeve skladbe - 11.50 Janaček in Milhaud - 13.30 Antologija interpretov.

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila - 7.25 Inform. oddaja 8.03 Glasbena matineja - 9.10 P. Šivic: Ko sem bil še majhen - 9.25 Z operetnih odrov - 10.15 Pri vas doma - 12.00 Na današnji dan - 12.10 Pianist Cortot igra Chopina - 12.30 Kmetijsk' nasveti - 12.40 Pihalni orkestri 13.30 Priporočajo vam... - 14.05 Lahka glasba - 15.40 Poje zbor «Slavček» iz Trbovelj - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Operni koncert - 18.00 Aktualnosti - 18.15 «Signali» - 18.35 Mladinska «Interna 469» 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Nino Robić - 20.00 Zagrebška filharmonija - 22.10 Radi ste jih poslušali - 23.05 Iz starogrške lirike.

ITAL. TELEVIZIJA

12.30 Poljudna znanost: človeško telo - 13.00 «I figli del lago», dokumentarec - 13.30 in 17.30 Dnevnik - 17.45 Spored za najmlajše - 18.45 Dokumentarec - 19.30 Četrt ure z M. Secherjem - 19.45 Šport in kronike - 20.30 Dnevnik - 21.00 Film: Umberto D. - 22.35 Zaključek filmskega festivala v Sorrentu - 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik - 21.15 Prva stran - 22.15 Simfonični koncert - 23.10 Potopisi.

JUG. TELEVIZIJA OD 29.-IX. DO 5.-X. 1968

NEDELJA, 29. septembra

20.00 in 22.20 Poročila - 9.30 Dobro nedeljo voščimo - 10.00 Kmetijska oddaja - 10.55 Veliko ljudsko zborovanje v Pazinu - 12.00 Baletna oddaja za otroke - 15.00 Zbor Zarja - 15.30 Športna reportaža - 16.30 Košarka Trešnjevka-Crvena zvezda 18.00 TV kažipot - 18.20 Satirično-humoristična oddaja - 19.05 Pot v začetek — film - 20.50 Ob tednu otroka - 21.50 Športni pregled.

PONEDELJEK, 30. septembra

17.00, 20.00 in 22.10 Poročila - 9.35 in 14.45 TV v šoli - 10.30 in 15.40 Ruščina - 11.00 Osnove splošne izobrazbe - 16.10 Angleščina - 17.05 Oddaja za otroke 17.30 S poti po Mehiki - 17.55 Po Sloveniji - 18.25 Niti dva otroka nista enaka - 18.50 Reportaža - 19.20 Sprehod skozi filme Črta Škodlarja - 20.30 S plenuma CK ZK Slovenije - 20.50 Z. Skowronski: Uredba — drama - 21.45 Weber: Koncert za klarinet in orkester.

TOREK, 1. oktobra

9.35 in 14.45 TV v šoli - 10.30 in 15.40 Angleščina - 11.00 in 16.10 Osnove splošne izobrazbe - 16.40 Francoščina - 17.50 Risanka - 18.05 Znanost in mi - 13.35 Torkov večer - 19.05 Afriški vrh - 20.00 Dnevnik - 20.40 Smo ljudje, ali kaplarji — ital. film, nato Benny Bailey kvartet, ob koncu poročila.

SREDA, 2. oktobra

17.20, 20.00 in 22.45 Poročila - 9.35 TV v šoli - 17.25 in 18.30 Prenos športnega dogodka - 19.15 Zabavno-glasbena oddaja - 19.45 Cikcak - 20.35 Ob 25-letnici zasedanja zbora odposlancev v Kočevju - 21.30 M. Kozina: Bela krajina - 21.45 Ekran na ekranu.

ČETRTEK, 3. oktobra

17.10, 20.00 in 22.50 Poročila - 9.35 in 14.45 TV v šoli - 10.30 in 15.40 Nemščina - 11.00 Angleščina - 16.10 Osnove splošne izobrazbe - 17.15 Sanjica - 17.30 Cirkus — film - 18.00 Po Sloveniji - 18.20 Zbor iz Postojne - 18.45 Kaleidoskop - 19.05 Pri «Londonu» — humoristična oddaja - 20.20 Ob 25-letnici zasedanja zbora odposlancev v Kočevju - 21.05 Saga o Forsytih — film - 21.55 Kulturne diagonale - 22.55 Opatija 68.

PETEK, 4. oktobra

9.35 in 14.45 TV v šoli - 11.00 in 16.10 Osnove splošne izobrazbe - 11.30 Francoščina - 17.55 Buffalo Bill — film - 18.20 Glasbena oddaja - 19.05 Mladinska oddaja - 19.35 Niso samo rože rdeče - 20.00 Dnevnik - 20.30 Ljutomer pred slavjem - 20.45 Razteglјive rešetke — film, nato poročila, ob koncu simfonični koncert.

SOBOTA, 5. oktobra

18.20 in 20.00 Poročila - 9.35 TV v šoli - 18.25 Kotalkarska revija v Velenju - 19.20 Sport - 19.45 Cikcak - 20.35 in 23.20 Opatija 68 — prenos - 22.05 Maksim naših dni — humor. oddaja - 23.00 Propagandna oddaja, ob koncu poročila.

Goriško-beneški dnevnik

RAZPLET KRVAVE TRAGEDIJE V MIRNI IN DELOVNI BRIŠKI VASI

Ogromna množica z Oslavja in iz vseh Brd spremila na zadnji poti Mileno Kristančič

Štiri ure pred pogrebom so nedaleč od kraja umora našli neprištevnega Alberta Mikluša - Sodelovanje policije in domačinov - «Tako je bilo usojeno» - Primarij Basaglia brani sodobno terapijo umobolnih

Tragedija na Oslavju je v razpletu. Včeraj sta se odigrali še poslednji dejanji, ki držita v napetosti briško prebivalstvo: nekaj pred poldnem so našli [illegible]kovanega, Alberta Mikluša, popoldne pa so ob veliki množici pogrebcev položili k počitku na pevmskem pokopališču žrtev napada Mileno Kristančič, staro 58 let. Za večji del prebivalstva bo dogodek vedno bolj tonil v pozabo, umaknil se bo drugim skrbem, zlasti težavam s trgatvijo, ki jih zaposluje te dni, nikakor pa ne bo ostal skrit pristojnim sodnim organom, ki Miklušu sicer zaradi njegove neprištevnosti ne bodo mogli soditi, pač pa bodo skušali zadevo pregledati s pravega stališča, zakaj umor je bil konec koncev le izvršen.

POGREB

Mileno Mikluš so včeraj popoldne spremili od njenega zadnjega domovanja na zgornjem Oslavju na pevmsko pokopališče. Dogodku je prisostvovalo domala okoli dva tisoč ljudi. Pogreba so se bili udeležili vsi domačini ter vaščani iz Števerjana in Pevme. Izredno veliko jih je prišlo iz jugoslovanskih Brd, zlasti iz Višnjevika, od koder se je pokojnica po vojni primožila na Oslavje, v hišo številka 2, kjer se je njen mož tudi rodil. Žalni sprevod je bil že «pri Pepiju», ko so poslednji pogrebci zapuščali hišo žalosti. V sprevodu so najprej hodili trije otroci, ki so dejansko osiroteli, najožji sorodniki pokojnice, znanci in drugi. Izredno je bilo vencev. Bil je zares nepozaben pogreb skrbne matere, ki je v svojem življenju pokazala izredno silo. Vzredila in vzgojila je tri otroke. Od 1953. leta dalje je bila dejansko sama s svojimi nedoraslimi otroki. Zmanjkala jim je v trenutku, ko bi jo zares še potrebovali. In tudi ta okoliščina dela tragedijo še hujšo. Pogrebne svečanosti je opravil domači župnik iz Pevme.

ARETACIJA

Albert Mikluš je sedaj v sodnih zaporih v Gorici. Aretirali so ga včeraj dopoldne ob 11.30 ob sodelovanju kriminalne policije ter prebivalstva. Akcijo je vodil načelnik kriminalne policije dr. Martorana, Mikluša pa je v skrivališču «v runku» prijel brigadir Lini skupno z marešalom Stragajem.

Ko so ga na kvesturi vprašali, zakaj je storil takšno dejanje, je odgovoril: «Tako je bilo usojeno.» Nič ni prikrival, nič dodajal. Ko so ga pripeljali na kraj umora, je povedal, kako ga je izvršil in tudi s kakšnim predmetom. Policaje je peljal k jarku blizu vinograda, kjer je odvrgel zidarsko kladivo, s katerim je zamahnil po ženi. Našli so ga prav tam, kjer ga je nekaj minut po dogodku odvrgel. Toda najbolje je, če gremo od kraja ter opišemo dogodke tako, kot so se postopoma razvijali.

MANIJA PREGANJANJA

Na račun Alberta Miklusa je slišati različne ocene njegovega medvojnega življenja. Vsekakor se zdi, da so dogodki hude živčne napetosti ter stalnega strahu v medvojnem življenju ranili njegovo morda nekoliko občutljivo duševnost. Zdi se, da je napad tolpe v letu 1947, ki je od njega izsiljevala denar ter streljala za njegovim bratrancem (dogodek je imel svoj odmev tudi na sodišču), ustvaril v njem prepričanje o stalnem preganjanju. Zaradi nekih neuravnovešenih dejanj so ga trikrat odpeljali v umobolnico, 28. julija 1953. leta pa so ga v njej za stalno pridržali. Iz nje je večkrat zbežal ter skrivaj odšel celo v Jugoslavijo in se vrnil. Tudi domov je prihajal. Pred leti pa so v umobolnici podrli ograjo in z novo zdravstveno metodo začeli dovoljevati bolnikom obiske na domu. Od tistega časa Mikluš ni več bežal iz bolnice. Prihajal je domov in domači so ga radi sprejemali. Le žena, ta se ga je vedno nekoliko bala, ker ji je grozil s smrtjo. Prejšnji dan ga je bolničar dopoldne pripeljal domov ter ga domačim izročil v varstvo. Po podpisu je ta bolničar, doma iz Števerjana odšel v bolnico, da bi se vrnil ob 20. uri po Mikluša.

Po hiši so imeli domači dosti dela; ne le da so hišo popravljali, tudi s trgatvijo so bili prezaposleni. Po kosilu se je pričela prazniti. Ko je mlajši sin odšel na avtobus, je Mikluš šel za njim, da bi ga videl odpotovati. Zdi se, kot da je hotel biti sam s svojo ženo. Takrat pa se je zgodilo najhujše. Kdo ve zavoljo kakšnih razlogov, morda tudi zaradi prepira, zaradi kakšne odveč izrečene besede je bolnik pograbil zidarsko kladivo ter na kuhinjskem pragu zamahnil po ženi, ko je le-ta obrnjena proti zidu pometala. Žrtev je omahnila v kuhinjo. Kakor je Mikluš pozneje povedal, ni mislil, da jo je ubil. Vzel je suknjič ter se odpravil v vinograd pred hišo. Odvrgel je kladivo ter se prek pokrajinske ceste nameril proti državni meji. Dva dneva se je klatil po okolici ter spal, kakor je naneslo. Hranil se je z grozdjem. Policijska psa, ki so ju včeraj pripeljali iz oddelka «cclere» iz Padove ter jima dali vonjati odejo in robec, ki so ju prinesli iz bolnišnice, sta šla po isti sledi v smeri proti meji ter jo na nekem kraju tudi prečkala. Pozneje sta sled izgubila. Onkraj meje so jugoslovanski miličniki zastražili cesto v Podsabotinu, da bi Mikluša prijeli. Po pregledu severnega pobočja, ki se je začelo okoli 9. ure, ko se je rosa osušila in dovoljevala psoma zasledovanje, so začeli pregledovati še južnejše. Medtem je policija že zbrala vrsto izpovedi domačinov, ki so ga prejšnje dneve videvali v okolici. V petek zvečer okoli 20. ure ga je na Oslavju videl Angel Mikluš, ko je s ceste krenil v vinograd, ter mu zakričal, naj se ustavi. V soboto zjutraj, ko se je komaj danilo, ga je okoli 5.30, kmalu po pasjem laježu videla Džinca (kot po domače rečejo) Šošteršičeva; šel je tik zida pokrajinske ceste.

Okoli 11.30 sta dekleti, ki pri Drufovki trgata grozdje, videli nekega moškega, ki je bil po opisu podoben Miklušu. Takoj je na kraj odšla skupina agentov, pa Milko Klanjšček in Karlič Drufovka. Preiskali so že vse grme in vse je kazalo, da ga ni. Kraj je namreč poln lukenj in robidovja. Na vsem lepem je Klanjšček z rokama razmaknil veje v nekem grmu ter ga našel čepečega na tleh. «Albert, pojdi ven,» mu je rekel. Vtem je skočil nanj brigadir Lini ter ga vklenil. Ni se upiral, zakaj bi tudi se, saj ni gojil nikakršnega sovraštva do nobenega izmed njih. V trenutku svoje poslabšane neprištevnosti je storil dejanje proti osebi, ki je v zadnjih letih njegovega življenja postala tarča bolne duše. Odpeljali so ga na kvesturo, ga zaslišali in izročili paznikom v zaporu. Morda bodo v prihodnjih dneh prišle na dan še razne nadrobnosti, ki kažejo da je Miklušev nasilstvo bilo naperjeno tudi proti drugim. Baje je pred dnevi skoraj zadušil nekega bolnika.

PRIMARIJ DR. BASAGLIA

Vse to pa odpira drugo vprašanje, ki zadeva samo psihiatrično bolnišnico. Takoj v začetku naj bo jasno, da dogodek, ki smo ga ravnokar obravnavali, ne sme, odnosno ne bi smel vplivati na nadaljevanje dosedanjega načina zdravljenja neprištevnih v goriški bolnišnici, ki sodi med najbolj napredne v državi ter za vzgled, ki mu postopoma sledijo tudi drugi za moderno in humanejše zdravljenje odprti zdravniki. Kakor je sam primarij dr. Basaglia rekel, se lahko hitro opraviči smrt bolnika na operacijski postelji. «Umrl je pod nožem,» se izgovarjajo, ljudje pa ne morejo doumeti, da se lahko takšne stvari dogajajo tudi v terapiji umobolnih. «Osebno sočustvujem s prizadetimi. Kot ravnatelj umobolnice takšnih primerov v zdravljenju ne morem predvidevati, včasih pa je moč na njih izdelati metodo zdravljenja kot pri vseh ostalih bolezniih. Vsekakor mi doseženi rezultati dajejo prav.» In dalje: «Moja bolnica ni zapor, nimam namena in želje zdraviti zapornikov, ampak samo bolnike, ki — kot vsi ostali bolniki — želijo povratek v družbo. Mi iščemo to njihovo potrebo v stalnem pogovoru s svojci. Pogostoma bolnik pasivno spremlja izmenjavo idej; sodi, da ga obkroža sovražni milje in da so proti njemu tako zdravniki kot tisti, ki so ga spravili v bolnico. V tem je iskati razloge za četrtkov dogodek, ki sodi v negativni odstotek znanstvenega napredka in študija vsakega zdravnika.» Navedli smo nekaj misli, ki jih je primarij Basaglia nanizal ob vrnitvi z mednarodnega kongresa na Dunaju. Gre za izjave zdravnika, ki se zaveda svoje odgovornosti v tem primeru in ki je obenem odločen nadaljevati s svojo metodo zdravljenja, ki je za Italijo skorajda edinstvena, ne pa za ostali napredni svet.

ZAKLJUČEK SEPTEMBRSKIH PRIREDITEV

Češki pevci zopet v Gorici

Pevke akademskega pevskega zbora iz Brna

Jutri, 30. sept. se bodo pevke in pevci akademskega pevskega zbora iz Brna na Češkoslovaškem zopet predstavili goriškemu občinstvu s celovečernim koncertom. Po turneji in koncertih po raznih mestih v Italiji se sedaj vračajo domov ter bodo jutri zvečer ob 21. uri nastopili v dvorani deželnih stanov na goriškem Gradu.

Za jutrišnji koncert imajo na sporedu polifonske skladbe stare in moderne ter vrsto čehoslovaških narodnih pesmi. Po uspelem nastopu na mednarodnem tekmovanju pevskih zborov v Gorici preteklo soboto in nedeljo, kjer so češki pevci odnesli dve prvi nagradi, se goriško občinstvo zelo zanima tudi za jutrišnji nastop. Vstopnina za koncert je določena po 500 lir na osebo.

Po koncertu bodo češki akademiki gostje Goriškega krožka akademikov (CUG), kjer se bodo podrobneje seznanili in pogovorili z goriškimi kolegi, kateri jim bodo ob tej priliki poklonili tudi nekaj simboličnih daril.

S tem se bodo zaključile prireditve goriškega septembra, ki so bile letos izredno pestre in zanimive. Mednarodno pevsko tekmovanje Seghizzi, mednarodna folklorna revija, ki jo je pripravila Pro loco s sodelovanjem EPT in goriške občinske uprave, kulturno srečanje predstavnikov držav Srednje Evrope in vrsta drugih prireditev je pokazala, da je Gorica kot poklicana za taka kulturna srečanja s sosedi, za utrjevanje miru in prijateljstva.

PO POŽARU NA OSLAVJU

Dve kolonski družini sta izgubili streho in imetje

Zaradi pomanjkanja denarja niso plačali obroka zavarovalnine - Nevestino balo so požrli plameni

V zvezi s požarom, ki je v četrtek popoldne popolnoma uničil dve kolonski hiši, ki sta last barona Teuffenbacha na Zgornjem Oslavju ter sta v njih živeli slovenski kolonski družini 57-letnega Avgusta Ipavca in 58-letnega Alojzija Prinčiča, moramo k našemu prvemu poročilu dodati, da je škoda še mnogo večja, kot so jo v začetku ocenili, ter znaša preko osem milijonov lir. Hiša je bila zavarovana in prav tako sta bili zavarovani obe kolonski družini: za svoje blago, ki sta ga imeli v njej. Nesreča pa je hotela, da zadnjega obroka zavarovalnine za blago niso plačali, ker pač niso imeli denarja in sedaj morajo računati le na negotovo pomoč od zunaj, potem ko so nad trideset let plačevali zavarovalnino.

Družina Ipavec šteje tri ljudi, poleg očeta Avgusta in žene Ane tudi 20-letnega sina Jordana. Družina Prinčič je številnejša in ima šest ljudi. Gospodar Alojz Prinčič, žena Zora, sinova Albert in Jožef, hčerka Stanislava in nevesta Mirjam. Živino in nekaj malega pohištva so sicer rešili, vse drugo, vključno obleko in razne dokumente, pa jim je uničil ogenj.

Prvi, ki je opazil požar, domači so bili v vinogradu pri trgatvi, je bil sosed Jožef Gravnar, ki se je na traktorju vračal proti hiši s tovorom grozdja.

Brata Albert in Jožef Prinčič sta pred kratkim po večmesečnem trdem delu popravila streho in dozidala lopo, kjer so hranili krompir in del drugih pridelkov. Tudi to njuno delo je sedaj uničeno. Njuna sestra je v ognju izgubila vso svojo balo, ki jo je po večletnem marljivem zbiranju in delu pripravila za svojo bližnjo poroko. Sedaj je vse uničeno in obe družini nimata več strehe nad glavo. Prvo noč so spali pod zasilno streho, pozneje so za silo našli zavetišče pri sosedih. Pred njimi pa ostaja skrbi polna prihodnost, saj so izgubili poleg skoro vsega svojega imetja, vključno obleko, tudi večino letošnjega pridelka.

Sindikalne vesti

Na sedežu zveze industrijcev v Gorici so se včeraj dopoldne sestali predstavniki treh sindikatov CGIL, CISL in ULI ter predstavniki vodstva tekstilne tovarne v Podgori da bi proučili mezdne izboljšave za delavce pri statvah. Sedanja čista mesečna plača takih delavcev znaša okrog 65 tisoč lir. Sindikalni predstavniki so podrobno orisali položaj in utemeljili svojo zahtevo po povišku, ki naj bi omogočil delavcem vsaj 90 tisoč lir mesečnih dohodkov. Predstavniki tovarne so predočili kritičen položaj tekstilne industrije, vendar so obljubili svoj odgovor v najkrajšem času na prvem sestanku, ki ga bodo sklicali v oktobru.

Gibanje pleskarjev, ki so včeraj napovedali ponovno stavko, se je začelo pozitivno razvijati. Podjetje Guido Benes iz Tržiča je namreč pristalo na posredovalne pogoje direktorja urada za delo iz Gorice ter je določilo svojim pleskarjem in dekoraterjem povišek 15 od sto na sporazum od 11. julija 1963 ter vse druge poviške, ki jih ta predlog predvideva. Podjetje ima okrog 15 delavcev te kategorije, ki jim sedaj ne bo treba več stavkati. Sporazum je dokaz, da so sindikalne zahteve sprejemljive tudi za druga tovrstna podjetja. Stavka za ostale delavce te kategorije bo trajala do četrtka 3. oktobra do polnoči.

Natečaj za službo bolničarke

Pokrajinski protijetični konzorcij v Gorici namerava vzeti v službo za dobo do 30. junija 1969 za delo pri protijetičnem cepljenju in za splošno delo v dispanzerju še eno bolničarko.

Prosilke naj vložijo prošnjo na kolkovanem papirju za 400 lir na tajništvu konzorcija do 15. oktobra do 12. ure. Vse podrobnejše informacije na tajništvu konzorcija, (Gorica, Korzo Italija 55).

Urejevanje grobov na mestnih pokopališčih

Oddelek za pokopališča pri občinski upravi v Gorici sporoča, da morajo svojci vsa dela za ureditev grobov pred praznikom vseh mrtvih opraviti najkasneje do 25. oktobra. Po tem roku ne bodo dovoljena taka urejevanja, ker bo morala občinska uprava poskrbeti za običajno vsakoletno splošno čiščenje in ureditev pokopališč. To velja za glavno mestno in za pokopališča v Štandrežu, Pevmi, Podgori in Ločniku.

Ob 11. uri dopoldne so včeraj poklicali rešilni voz Zelenega križa v Ul. Lunghisonzo v Gorici, kjer se je pri delu ponesrečil 39-letni Jordan Mauri iz Štandreža, Ulica Monte Festa 16. V splošni bolnišnici so mu ugotovili rano na levi nogi ter so ga pridržali za nekaj dni na zdravljenju.

ŠOLSKE VESTI

Začetek šolskega leta bo v torek z mašo

Vpisovanje v vrtce ONAIRC jutri in v torek - Pouk se začne v sredo

Na slovenskih osnovnih in srednjih šolah v Gorici in po drugih občinah na Goriškem se bo pričelo novo šolsko leto s šolsko mašo v torek 1. oktobra. **Otroci osnovnih šol v Gorici** Ul. Croce in Randaccio naj se zberejo v torek zjutraj ob 8.30 na dvorišču svoje šole odkoder bodo šli k šolski maši v cerkev Sv. Ivana. Otroci po drugih krajih se bodo prav tako zbrali po šolah in skupno odšli k maši v tamkajšnjo cerkev.

Za enotno nižjo srednjo šolo in višje slovenske srednje šole v Gorici bo skupna šolska maša ob 10. uri v stolnici. Dijaki naj se zberejo ob 9.30 na dvorišču svoje šole.

Vpisovanje v slovenske otroške vrtce ONAIRC. V Štandrežu, Podgori, Pevmi, v Sovodnjah, Rupi in Doberdobu se bo vršilo jutri, v ponedeljek in v torek, po posameznih otroških vrtcih; reden pouk v teh vrtcih pa se bo začel v sredo 2. oktobra dopoldne. Pri vpisu je treba plačati tudi prvi mesečni prispevek za hrano, ki je enak kot je bil lani.

Otroci za vrtec v Vrha. Opozarjamo tiste matere z Vrha, ki so vpisale svoje otroke za prevoz v vrtec v Sovodnjah, da bo jutri in v torek vpisovanje otrok v ta vrtec in morajo tudi one poskrbeti za vpis svojih otrok. Reden pouk se bo pričel v sredo, 2. oktobra in takrat se bo začel tudi prevoz z občinskim prevoznim sredstvom.

Zaradi kanalizacije zaprte ceste

Goriška občinska uprava sporoča, da so začeli gradnjo kanalizacijskih zbiralnikov v Podgori in Podturnom.

Za to bodo za ves čas trajanja teh del zaprte za promet naslednje ceste:

V Podgori Ul. Attimis in Brigata Treviso. **V Podturnu** Ul. Cipriani (od Ul. Ristori do II. dela gradenj IACP), Ul. Trieste (od Ul. d'Aosta do Ul. dei Magazzini), Ul. Marzia in Mattioli (od Trga Julia do Ul. Canova).

Deček je prišel pod avto

Včeraj nekaj pred poldnem so z rešilnim vozom Zelenega križa pripeljali v splošno bolnišnico v Gorici 9-letnega Fabija Stacula iz Gorice, Ul. Cascino 18. Zdravniki so mu ugotovili udarec v obraz z zlomom kosti ter so ga pridržali za 10 dni na zdravljenju. Mati, ki je dečka spremljala, je izjavila, da je otroka podrl avto fiat 124, ki ga je vozil pomorščak 31-letni Giorgio Salustio iz Gorice, Ul. D'Aosta 162 po Ul. Cascino v smeri proti Korzu.

SLOVENSKI FANTJE PRI VOJAKIH

Iz Pavie pošiljajo pozdrave

Pri inženirskemu polku v Pavii (genio pionieri) služi vojaški rok tudi skupina slovenskih fantov, ki jih vidimo na sliki. Od leve proti desni so na sliki: Karel Ferletič iz Doberdoba, Ivo Tomažič iz Rupe, Mitja Jalen iz Trbiža, Adrijan Vižintin iz Dola ter Edvin Marušič iz Standreža; v ozadju stoji Danilo Peterlin iz Standreža.

Kot vidimo prebirajo fantje Primorski dnevnik, ki jim prinaša vesti iz domačih krajev ter jim je vsak dan dobrodošel. «Šele v tujih krajih, daleč od doma znamo ceniti časopis, ki nam v naši besedi posreduje novice iz domačih krajev,» nam je dejal eden od teh vojakov, ko se je vračal z dopusta nazaj v Pavio. Naročil nam je še naj izročimo še enkrat njihove pozdrave preko Primorskega dnevnika vsem znancem in prijateljem na Goriškem.

Kino

Gorica

CORSO. 14.30: «La scuola delle violenza», S. Pitier in J. Geeson. Ameriški barvni film.

VERDI. 15.15: «Bandoleros», J. Stewart in R. Welch. Kinemaskope v barvah.

MODERNISSIMO. 15.30 — 18.30 in 21.30: «Guerra e pace» (Nataša), Ljudmila Saveljeva in Sergej Bondarčuk. Ruski kinemaskope v barvah.

VITTORIA. 15.00: «Dolce veleno», A. Perkins in T. Weld. Ameriški barvni film; mladini pod 18. letom prepovedan.

CENTRALE. 15.30: «Odia il prossimo tuo», G. Gardner in N. Machiavelli. Italijanski kinemaskope v barvah.

Tržič

AZZURRO. 14.00: «Caroline Cherie», F. Anglade in J. Claude. Barvni film.

EXCELSIOR. 14.00: «Bandolero», J. Stewart, D. Martin in R. Welsh.

PRINCIPE. 14.00: «Dolce novembre», A. Newsley in L. Dennis. Kinemaskope v barvah.

S. MICHELE. 14.00: «Pattuglia anti gang», R. Hossein. Kinemaskope v barvah. Sledi «Stanlio e Olio in vacanza».

DEŽURNE LEKARNE

GORICA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna AL CORSO, na Korzu Italija 89 — tel. 24-43.

TRŽIČ

Danes je v Tržiču odprta lekarna «ALLA SALUTE», Ul. Cosulich št. 117 — tel. 72480.

RONKE

Danes je odprta lekarna ALLA STAZIONE, dr. Matitti, Vermegliano, Viale Garibaldi 3— tel. 77446.

DEŽURNA CVETLIČARNA

Danes, 29. septembra bo v Gorici odprta cvetličarna VOIGTLANDER — Ul. IX agosto 3 — tel. 24-33.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

V tednu od 22. do 28. septembra je bilo v goriški občini rojenih 28 otrok, umrlo je 10 oseb, poročilo se je 6 parov in 7 parov so oklicali.

ROJSTVA: Manrico Croci, Cristina Sumelli, Stefano Greco, Giulio Cargnel, Igor Ozbot, Mitja Ozbot, Valentina Colussi, Federico Dessabo, Annamaria Vetta, Claudio Ughi, Roberto Mio, Andrea Del Bianco, Paolo Mauri, Roberta Marra, Serena Furlan, Paola Varin, Sabrina Pinat, Claudia Visintin, Roberta Toso, Paola Visintin, Fabio Zoratto, Barbara Scolaris, Paolo Sgubin, Fabio Morsut, Mauro Pontremolesi, Patrizia Canali.

UMRLI: Upokojenec 72-letni Giuseppe Cionci, upokojenec 65-letni Olinto Pinaussig, poljedelec 59-letni Giuseppe Sirk, upokojenec 70-letni Luigi Voltini, Ida Carli, 92-letni Giobatta Della Rovere, upokojenec 79-letni Antonio Blasizza, gospodinja 81-letna Maria Battistitutto vd. Terpin, poljedelec 79-letni Giovanni Bressan, gospodinja 58-letna Milena Kristančič por. Mikulus, gospodinja 77-letna Rosa Pintar vd. Doliani, 3 ure star Mauro Pontremoli.

POROKE: Zidar Silvano Cecchet in postrežnica Bruna

LAPONSKA, DALJNA DEŽELA NA EVROPSKEM SEVERU

Na poročno potovanje gresta ženin in nevesta s čredami severnih jelenov na nove pašnike

Civilizacija prihaja tudi med Laponce, sinove mrzle narave

V arktičnih predelih Norveške je lahko zgodnja pomlad polna sonca, je pa tudi mogoče, da zamrzne dih, ki ti prihaja iz ust in je sneg tako zamrzel, da za seboj ne puščaš sledov. Ledeni bloki se gromovito vale po rekah. Pokrajina je še vsa odeta v snežnobelo odejo in zemlja je še vsa zamrzla.

Star Laponec je segnal svojo čredo severnih jelenov (rangifer tarandus) v ledeno mrzlo morje. Da so jeleni raje šli v vodo, je pred čredo vodil drugi Laponec jelena vodnika in mlad Laponček je močno udarjal ob zvonec starega jelena, da se živali niso razpršile. Vodili so čredo na pomladanske pašnike na otok Arnoy oddaljen tri kilometre od zimskega domovanja. Čreda in pastirji so hodili počasi po tihih samotnih dolinah in prebreli so mnogo voda. Ponoči so jim psi varovali črede. Na otoku so si uredili svoje taborišče, ker so pričakovali, da pridejo za njimi žene in otroci. Nastopala je topla pomlad.

Laponska ne obstaja, niti nima stalnih meja in vendar je ozemlje, domovina Laponcev, večje od Italije in se razteza od severne obale Norveške, preko Švedske, Finske do ruske Karelije. Nič se ne ve, od kod je prišel ta narod.

Okrog leta 900 po našem štetju je neki skandinavski profesor potoval po severni Norveški in naletel na neke tuje ljudi, ki so živeli v tej malo prikupni pokrajini. Njihovo edino bogastvo so bili divji severni jeleni, ki so jih pasli in z njimi potovali po

Dve Laponki — mati in hči

novih pašnikih, in videl je, da se ves narod hrani ob teh živalih. Pričeli so severne jelene udomačevati, tako da danes živi na Norveškem nekaj tisoč živali in 36.000 Laponcev, ki se ukvarjajo tudi s poljedelstvom in ribolovom. Vsako leto pa pol milijona jelenov iz vse Laponije (Norveške, Švedske, Finske in Rusije) potuje z družinami na sveže pašnike.

Laponec je majhne postave in meri največ 165 cm, ampak po vzdržnosti je trden in neverjetno železnega zdravja. Spi pod snegom tudi pri 40 stopinjah pod ničlo, pokrit samo s kožo severnega jelena. Ko potuje, hodi dneve in dneve skozi tundro in le tu pa tam počiva, da se nahrani. Pravijo, da so Laponci izumitelji smučk. Pred mnogimi leti je šla laponska ekspedicija po Groenlandiji — na smučkah in dva Laponca sta v 57 urah preiskala neraziskan 500 kilometrov širok ledenik. Ekspedicija je odšla na tako nevarno pot brez zemljevida, brez kompasa, ne da bi se ravnala po zvezdah zaradi oblačnega neba in brez zatočišča. Vedeli so le, da se je po tej puščobi izgubila čreda severnih jelenov.

Laponci imajo neverjetno občutljiva čutila. Pastir takoj spozna svoje živali v čredi. Že na 20 metrov daljave spozna znamenja v ušesih svojih živali. Tudi sluh ima zelo oster in na daljavo sliši in spozna razne glasove.

To severno ljudstvo je silno barvito srednjeveško oblečeno, kakor so bili njih starši pred sto leti. Na klobukih imajo polno trakov in pentelj, dolge in svetlomodre suknje jim visijo do kolen, vse prepletene z bogatimi raznobarvnimi čipkami, obuti so v zarobljene opanke, kakor jih imajo palčki, iz jelenjega usnja in za pasom jim visi polno malih obeskov. Vsi deli obleke imajo svojo posebnost, ki nekaj pomeni v njihovem življenju. Njih jezik pripada ugro-finski jezikovni skupini, ki se med posameznimi nomadskimi plemeni zelo spreminja ter vsebuje mnogo besed iz norveščine, švedščine, finščine in ruščine. Severni jelen je vzrok, da so se Laponci v štirih državah etnično obdržali in ohranili svoje šege in navade. Laponec pravi: «Severni jelen je za nas vse, ta žival je osrednja točka našega življenja.» Ko imajo v družini krst, darujejo botri malemu severnega jelena, ki postane pozneje vodič črede. Z desetimi leti otroci že smučajo in znajo metati laso ter se popolnoma priučijo, da samostojno služijo čredi in Laponija je zemlja, ki ne priznaša nikomur in mora biti tak fantek že dobro razgledan, da se zna vesti v tako trdi in kruti naravi. Ženske so močno zaposlene, da pripravijo vse potrebno za potovanje s čredami na nove paše. Jelen jim daje vsega: kožo za obleke, mleko, mesa in kosti. Meso posuše, celo mleko v prahu delajo z neko kiselkasto travo, pomešano z jelenovo drobovino.

Čeprav je tu pa tam posegla v to patriarhalno družbo moderna doba z elektriko in higienskimi predmeti, je življenje Laponcev ostalo le pri starem. Ženske ne šivajo kož s sukancem, čevlji so taki, kot so jih nosili pradedje in kožuhi enaki tistim, kot so jih imeli pred desetletji. Za nit jim služi črevesje, živci in kite, ki popolnoma zapro luknjice ostre koščice. Ženske tudi same strojijo kože in doma napravijo tudi do 40 parov čevljev-opank na leto. Saj jih Laponec porabi tudi do 10 parov v eni sezoni. V času dolge zime se nomadski pastirji neprestano borijo z viharji, z nevihtami, snegom in hudo uro. Če se hoče laponska družina preživeti, mora imeti najmanj 200 glav, ki vse zahtevajo mnogo nege, če hočejo člani družine obdržati vse pri življenju.

V obljudenih laponskih naseljih plačujejo tudi z denarjem. V mesnicah prodajajo jelenje meso. Živ jelen stane do 22.000 lir. Od njega uporabijo vse od mesa, rogov, kosti do parkljev.

Laponci so goreči in zelo verni protestanti. Ob nedeljah je cerkev v Kautokeinu polna pobožnega naroda. Pastor, ki ima ob strani laponskega tolmača, pridiga v norveščini, tolmač prevaja pridigo v laponščino. Civilizacija prodira proti severu. Severna visoka ravan med mestoma Kautokeino in Karasjokom, ki sta med seboj oddaljeni 140 kilometrov, sta bili do pred kratkim obljudeni samo z Laponci, danes je tu vojaška baza in tudi turisti so zašli v ta lep košček severne zemlje.

Za veliko noč se ves narod praznično obleče, praznujejo prihod pomladi in prirejajo jelenje dirke. Osrednja proslava za ta praznik pa so mnoge poroke, tudi do 10 na dan. Obred poroke je vezan na stare običaje. Na poročno potovanje pa gresta ženin in nevesta s čredami na nova pasišča z novimi šotori.

Na pomlad se iz prezimovališč premaknejo stari in mladi z otroki, ki so končali šolsko leto, v fjorde, na pašnike k obali ob morju.

V prejšnjih časih so v sani vpregali le severnega jelena in vodnik na čelu kolone tako imenovani «vappus» je bil najvažnejša oseba te vprežne karavane. Danes uporabljajo za delo povečini traktorje. Delo, ki ga opravlja traktor, je prej opravljalo 40 jelenov in Laponci se čudijo temu modernemu stroju nove dobe, ki polagoma prodira v njih deželo.

In vendar pravijo stari Laponci, da njih rojaki le ne bodo opustili starih šeg in navad svojih očetov. Laponec v hiši ni več Laponec. Laponec je sin mrzle narave, prepihan od vetra in snežnih metežev. Laponec se ne sme pomehkužiti, ampak mora ostati pastir svojih čred.

M. P.

Šotor na severu Laponske

Lesena cerkev v Kiruni, ki je glavno mesto na Laponskem
(Slike: foto M. Magajna)

TUDI PREDSEDNIK NACISTIČNE STRANKE NE SME VOZITI PIJAN

Ni rečeno, da sme kdo, če je naczet in še predsednik nacistične stranke povrhu, voziti avto pijan. Niti v Nemčiji ne. Ker pa si je predsednik zahodnonemške neonacistične stranke Adolf von Thadden nekaj takega dovolil, ga je sodišče obsodilo na mesec dni zapora. Kazen je sicer pogojna in v veljavi za tri leta. Ker so ugotovili, da je imel v krvi 1,51 promile alkohola, so dosodili, da bo plačeval 15 mesecev po 151 mark (kako točno na stotinke promile!) globe «Zvezi za boj proti alkoholu v prometu».

Razsipni kitajski pogrebi v Hong Kongu

Pogrebov sem videl po svetu nič koliko: skromnih in bogatih, tihih in svečanih, toda ceremonije kakršne so pri pogrebih v Hong Kongu, prekašajo za naše evropske pojme vse, še tako slavnostne pogrebe.

V kitajski četrti Hong Konga je več moderno zgrajenih mrtvašnic. Mimo ene sem hodil skoraj vsak dan, zato sem videl mnogo kitajskih pogrebov. Sicer ne stikam rad okrog mrtvašnic, vendar me je vanjo privabil strašen pisk trobent in piščali in huronsko udarjanje po bobnih, ki se iz mrliške veže eno uro pred vsakim pogrebom razlega daleč naokrog. Okoli hiše je bilo na pločniku prislonjeno ob zid nešteto vencev iz pravega in umetnega cvetja. Bili so ogromni, visoki po dva metra in več. Večinoma so pravokotnih oblik in le zgoraj dekorativno zaokroženi. Pričvrščeni so na dva ali tri kole, da jih morejo nosači nositi kot bandera. V sredini so napisi s kitajskimi črkami, med cvetjem pa papirnati trupi in glave zmajev s še drugimi kitajskimi simboli.

Mrliška veža je prostorna dvorana z dohodom do mrtvaškega odra, ki je podoben oltarju. Ob straneh so razvrščeni sedeži za pokojnikove sorodnike in prijatelje, po zidovih pa visijo svileni trakovi s kitajskimi napisi, ki so jih darovali sorodniki in znanci. Oltar je okrašen z veliko podobo pokojnika, pred katero gore sveče. Šele za oltarjem je pod baldahinom zaprta krsta prekrita s preprogo. Od spredaj krsta sploh ni vidna, do nje lahko prideš samo od strani. Na levi strani krste kleče in sede na preprogi pokojnikovi najbližji, odeti v bele halje in čelo jim je obvezano z belimi ovijačami. Eni drže v rokah paličice, ki jih uporabljajo pri molitvah v templju in z njimi udarjajo po tleh, drugi spet okrašeno palico, podobno miklavževkam, z na vrhu lampionu podobno krono, s katero se klanjajo proti krsti. Navada je, da žalujoči medtem strašno tulijo in jadikujejo. Pri tem se zvijajo, premetavajo in spuščajo iz sebe prave živalske glasove. Najamejo si celo ljudi, da jim pomagajo tuliti in kričati, kajti to ni jok žalosti, to je divje vpitje. Z njim skušajo preganjati hudobnega duha, ki «lazi» okrog krste in skuša ukrasti pokojnikovo dušo. Kdaj pa kdaj kdo vstane in stopi k oltarju, se zazre v pokojnikovo podobo in pri tem tuli in udarja s palicami in pestmi po oltarju. Vsa ta ceremonija traja dobro uro ob nenehnem igranju godbenikov, da te začne že pošteno ščemeti v ušesih. Žalujoči so od vsega tega tako izmučeni, da jih morajo pogrebci podpirati, če ne skoraj nositi za pogrebom.

Pogrebni sprevod je v pravem pomenu besede procesija. Za vsakim igra več godb. Najmanj godb, in sicer pet, sem naštel na nekem skromnem pogrebu, večinoma pa jih igra po deset, petnajst. Največ, kar sem jih videl, jih je bilo 27. Godbe štejejo po dvanajst do petnajst mož in razen na tipično kitajske inštrumente igrajo tudi na sodobna pihala. Na čelu sprevoda nosijo dva ogromna lampiona. Takoj za njima gre godba. Nato nosači nosijo ali vozijo vence. Sledi godba, transparenti, venci, godba, nosači simbolov, godba, venci, godba, kamion z razobešenimi trakovi, ki so viseli v mrtvašnici in tako naprej vse do avtofurgona s krsto. Med simboli so značilne nosilnice v obliki oltarjev. V eni nosijo pokojnikovo podobo, druga pa je prazna, oziroma ni prazna, ker po njihovem mišljenju nosijo v njej pokojnikovo dušo. Nosači vencev in simbolov so po navadi kuliji in ženske s sampanov z otroki na hrbtu. Med seboj se pogovarjajo in smejijo s cigareto v ustih, ali luščijo peške in jih veselo grizkajo. Sicer pa ves sprevod ne učinkuje pravnič žalostno. Kulija, ki nosita oltar s pokojnikovo «dušo», ves čas pogreba poskakujeta v veselju, ker so hudobnim duhovom oteli pokojnikovo dušo. Tudi pogrebci v čisto belih oblačilih se med seboj pogovarjajo, kot da so na sprehodu in jedo medtem pomaranče, banane in kadijo.

Voz s krsto je okrašen s cvetjem in z veliko pokojnikovo podobo. Za njim stopajo najeti kričači, ki so prav po cirkuško našemljeni. Njihovo tuljenje je podobno razsajanju in često histeričnó brcajo okrog sebe zaradi hudobnih duhov, ki jim skušajo spet ukrasti pokojnikovo dušo. Nato se zvrste bližnji in daljni sorodniki in znanci z obvezanimi glavami in oviti z belimi pentljami okoli pasu, katerega konci jim bingljajo ob nogah. Vsi pogrebci v sprevodu imajo v gumbnicah cvetove, kot bi šli na svatbo.

Kadarkoli sem gledal pogrebne sprevode v Hong Kongu, se nisem mogel znebiti občutka, kot da pokopavajo pusta. Pisani venci, kričeče barve transparentov, bander in drugih simbolov, veseli kuliji in razigrane ženske s sampanov največkrat z otroki na hrbtu, bele obleke in kot maškare našemljeni svojci in najeti kričači, ki se klovnsko silijo k joku, med vsem tem pa strašno piskanje godb, daje pogrebom značaj zabavnega spektakla. Tako hongkonški Kitajci na najbolj svečan način proslave slovo človeka s tega sveta, ki se odseli tja, kjer bo lahko presrečer gledal v obličje vsemogočnega Bude.

Emil Frelih

HOROSKOP

Veljaven od 29. septembra do 5. oktobra 1968

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Ne prepuščajte naključju rešitve nekega vprašanja, ki vam je zelo pri srcu. Napravite potrebne korake, toda ravnajte previdno. Čaka vas uspeh pri delu in v poslovnem življenju. Spričo neke nepričakovane okoliščine boste uresničili neki načrt.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Položaj bo precej nejasen. Potegnite zaključke in skušajte ugotoviti, ali se vam splača, da še dalje norite za to osebo. V poslovnem življenju bodite odločni in delujte ter se ne zibajte v praznih sanjah. Srečna dneva sreda in petek, neugodna sobota.

DVOJČKA (od 21. 5. do 21. 6.) Odkrižali se boste nekega razmerja, ki vas začenja težiti. Čaka vas neka prilika, v katero ste že dolgo upali. Usmerite vse napore k istemu smotru in uspeh vam je zagotovljen. Prejeli boste neko obvestilo, ki bo razbliniło vse dvome.

RAK (od 22. 6. do 22. 7.) Teden je primeren za obiske pri prijateljih in sorodnikih, ki se že niso dolgo videli. Potrebni ste družbe, toda pokažite ljudem svojo boljšo stran in ne bodite vedno nasproti vsem čemerni. Tudi drugi ljudje potrebujejo vašega razumevanja in bodril. Srečna sreda.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Ta teden boste bolj slabe volje, toda morate se bolj brzdati, sicer boste zapravili neko lepo priliko. Skušajte biti nepristranski, kajti s tem boste okrepili odnose s svojimi bližnjimi. Kar se čustvenih odnosov tiče, je čas zelo primeren. Srečna dneva petek in sobota, neugoden torek.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Sedaj je vaš zasebni položaj nekoliko zapleten. To je morda odvisno od vaše nestrpnosti in vaše potrebe, da se osamite. Skušajte doseči, da ne bodo nastali iz tega vašega razpoloženja nesporazumi, ki utegnejo kvarno vplivati na vašo bodočnost. Pojdite v družbo s prijatelji.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Zaljubljenci naj pazijo, da se ne osmešijo zaradi neumne ljubosumnosti ali preošladnega obnašanja. Lotila se vas bo skušnjava po uresničenju nekega načrta, vendar bodite previdni ter ga skušajte uresničiti s pomočjo drugih. Srečna sreda.

ŠKORPION (od 24. 10. do 21. 11.) Prilik za ljubezenske dogodivščine in za «nasitenje srca» vam ne bo manjkalo. Težave bodo v tem preobilju le v izbiri. V poslovnem življenju vas čakajo nove prilike in tudi potovali boste. Izogibajte se nepotrebnim razpravam. Srečen torek.

STRELEC (od 22. 11. do 21. 12.) V ljubezenskih zadevah se boste morali spoprijeti z ljubosumnostjo, toda vse se bo poravnalo, če boste vso stvar iskreno pojasnili. Ta teden boste zelo obremenjeni z delom, tako da si ne boste morali privoščiti počitka.

KOZOROG (od 22. 12. do 20. 1.) Neka oseba vam bo pokazala simpatijo, čeprav ne boste tega pričakovali. Ta simpatija se bo pozneje poglobila in se spremenila v pravo ljubezen. Zabredli boste v nekatere gmotne težave, vendar se boste s svojo spretnostjo prav dobro izmazali

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Če ljubite pustolovščine ne izzivajte preveč usode. Preti vam namreč nevarnost neprijetnih srečanj in neljubih dogodkov. Izboljšali pa boste svoj gmotni položaj. Utegne se vam tudi dogoditi neka nevšečnost, toda ne izgubite poguma.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Teden je ugoden za vse, česar se boste lotili, vendar pa boste nekoliko neodločni. Če ne boste preveč trmasti, boste izravnali neki spor, ki se bo tikal interesov. V diskusijah ohranite hladno kri in mirne živce.

KRIŽANKA

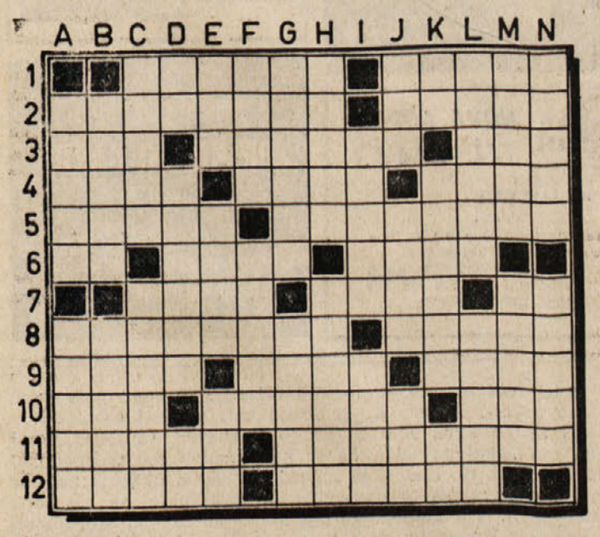

VODORAVNO: 1. drobna ptica pevka, imenovana tudi kraljiček — dekor, 2. popularna Verdijeva opera — mehak sir, 3. glavno mesto ob Tiberi — soseska, občina — ime angleškega komediografa Jonsona, 4. eden od čutov — predsednik republike na Balkanu — živinska krma, 5. znanstvenik, ki raziskuje prvine — srečanje, shod, 6. kemični znak za aktinij — trd del telesa — Mascagnijeva opera, 7. samospev — slovnični pojem (genus) — začetnici velikega pisatelja («Saga o Forsytih»), 8. priprava za merjenje takta v glasbi — moški pevski glas, 9. Avari — tuje moško ime — telesna poškodba, 10. ležišče divjadi — moški v pozni življenjski dobi — mongolski vladarski naslov, 11. sol oljne kisline — pristaš Leninovega nauka, 12. ime slovenskega slikarja in grafika Smrekarja — osmi del kroga.

NAVPIČNO: A. iver — pri starih Feničanih bog sonca, ognja in vojne, B. del svinjske glave — mesto v italijanski pokrajini Salerno, C. vroč in suh puščavski veter — jedro rastline, srčika, D. kratica televizije — severnoameriški les za smuči — kratica za «akademski klub», E. zver iz rodu mačk — bicikel — število z dvema ničlama, F. del stopala — stalna pesniška oblika, G. brezverec — plug, H. največji italijanski pesnik, avtor nesmrtne «Božanske komedije» — droben prah različka korunda, I. ime slovenskega pesnika in pisatelja Stritarja — grofija v južni Angliji, J. žuželka, ki boleče piči — čebelji samec — državna obveščevalna služba v ZDA, K. kratica za «košarkarski klub» — doslej najuspešnejši alpski smučar na zimskih olimpiadah (Toni) — oznaka za neznanca, L. znameniti flamski slikar (Peter Paul, 1577-1640) — dragoceno lepotičje, M. glavno mesto balkanske države — avstrijski premier, N. mesto na Poljskem ob reki San — popularni ameriški filmski igralec starejše generacije (Cary).

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. jaspis, 7. curek, 12. aktovka, 14. Jerala, 15. stepa, 16. Slana, 18. V(alentin) V(odnik), 19. Mira, 20. Stina, 21. bik, 22. Inn, 23. Carne, 24. Sara, 25. Ni, 26. Titan, 27. seja, 28. jurta, 30. edikt, 32. piano, 34. oleat, 36. snet, 37. kaval, 39. RK, 41. emir, 42. Čapek, 43. par, 44. rok, 45. kapar, 466. Šaba, 47. KK, 48. Vršič, 49. cekas, 50. Evropa, 52. element, 54. Lanza, 55. Aretta.

☆ ☆ ☆ TIHOTAPCI ☆ ☆ ☆

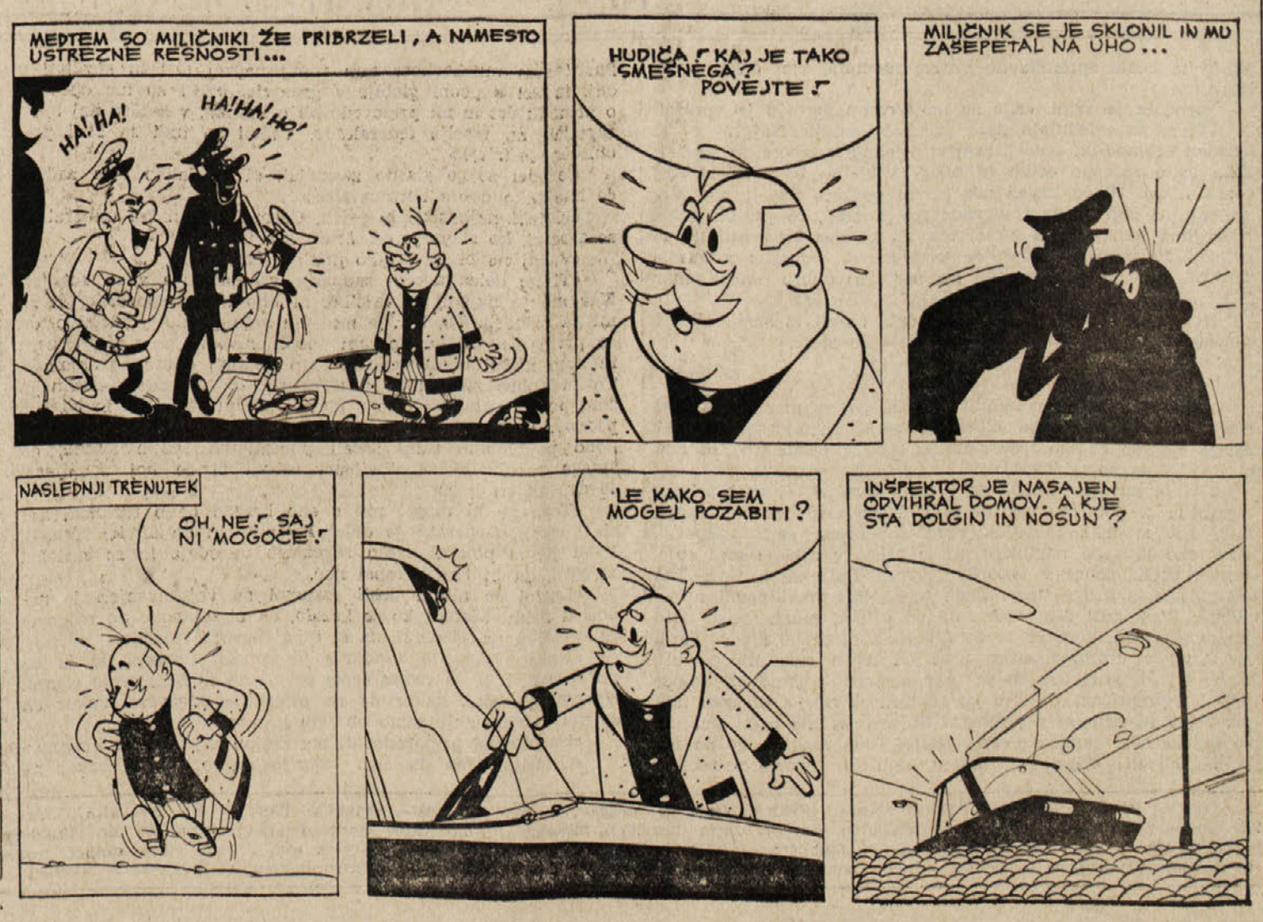

turizem

Hotel LEV Ljubljana
VOSNJAKOVA 1
TELEF. 310-555
Telegram LEVHOTEL
Telex 31350
KATEGORIJA «A»
Sodobno opremljene sobe - Apartmaji - Restavracije - Restavracijske terase - Dancing kavarna - Zabavni in artistični program - plesna glasba - Aperitiv bar - Razgledna terasa - Terasa za sončenje - Banketne in konferenčne dvorane - Čitalnica - Frizerski salon - Menjalnica - Taksi služba Lasten parkirni prostor - Pristajališče za helikopterje - Boksi za pse - Hladilnica za divjačino.

OBIŠČITE NAJVEČJO TRGOVSKO HIŠO V SLOVENIJI
nama LJUBLJANA
v LJUBLJANI, TOMŠIČEVA ULICA (nasproti hotela Slon)
POLEG VSEH POTREBŠČIN ZA DOM, DRUŽINO IN ZA GOSPODINJSTVO VAM JE NA IZBIRO
— V PRITLIČJU:
USNJENA GALANTERIJA: KOVČKI, TORBICE, POTOVALKE, TORBE, ROKAVICE, PASOVI, DENARNICE
— V II. NADSTROPJU:
EKSKLUZIVNI MODELI MOŠKE IN ŽENSKE USNJENE KONFEKCIJE: PLAŠČI, SUKNJIČI, KOSTIMI, KRILA — ZA VSAK OKUS IN ZA VSAKO POSTAVO
LASTNA MENJALNICA
10 % POPUST PRI NAKUPU ZA TUJA PLAČILNA SREDSTVA

Obiščite POSTOJNSKO JAMO
Obiski vsak dan ob 8.30, 10.30, 13.30, 16., 18.
ŠKOCJANSKE JAME
odprte vsak dan ob: 10., 13., 15., 17.
v maju in oktobru samo ob 10. in 15. uri

ARETTA
ULTRA THIN
med elegantnimi in preciznimi urami je najceneiša znamka
Generalno zastopstvo «LA CLESSIDRA»
Trst - Piazza S. Antonio Nuovo N. 4-I. nadstropje
IMPORT EXPORT
Prodaja na veliko in drobno
Velika izbira zlatnine po tovarniških cenah!
Izreden popust — Garancija —

GOSTIŠČE PRI ODDIHU
SOLKAN SKALNIŠKA 10 (Nova Gorica)
Vam nudi dobro pripravljene domače in tuje specialitete. Sprejemamo naročila za slavnostne pojedine (poroke, skupinske izlete, rojstne dneve itd.)
Konkurenčne cene

CASINO'
PORTOROŽ
PORTOROSE
ROULETTE
CHEMIN DE FER
BACCARÀ
TRENTE ET QUARANTE
ODPRTO VSE LETO

Hotel «Grad Mokrice»
ob avto cesti Ljubljana - Zagreb
32 konfortnih sob-restavracija - Angleški park - Gostom na voljo jahalni konji - dvovprega s kočijo - Dnevno glasba s plesom.

Hotel «Krn» Tolmin
Modernizirani hotel B kat., 54 ležišč. V vseh sobah telefon, kopalnica, delno lastni WC. Centralna kurjava. V vsakem nadstropju družabni prostor. Velika restavracija s kvalitetno kuhinjo. Specialitete na žaru. Soške postrvi. Kavarna, Aperitiv bar. Atraktivna stilno opremljena grajska klet iz 17. stoletja. Zraven stalna razstava slik «Zlatorog». Lepo urejen vrt. Tel. 87-039.

RESTAVRACIJA ALBERGO AJŠEVICA Šterk (NOVA GORICA)
Raki, ribe in vse specialitete na žaru

HOTEL SLON LJUBLJANA
TITOVA UL. 10 TEL. 20641-43
HOTEL Z MODERNIM KONFORTOM ● PRIZNANA MEDNARODNA IN NARODNA RESTAVRACIJA ● NOČNI BAR Z MEDNARODNIM ARTISTIČNIM PROGRAMOM ● KAVARNA ● SLAŠČIČARNA ● KLUBSKI IN BANKETNI PROSTORI

HOTEL GALEB tel. 21605
RESTAVRACIJA RIBA — 21182
RESTAVRACIJA TAVERNA — 21322
KAVARNA LOŽA — 21189
BIFE-RESTAVRACIJA SEMEDELA
V HOTELU GALEB IN RESTAVRACIJI RIBA DNEVNO PLES

Hotel «SOČA» MOST NA SOČI tel. 7
Moderno urejen hotel — Pristna kuhinja s specialitetami na žaru - goriška postrv — Lep vrt — Vsak dan glasba in ples — Ribolov celo leto — Lastna čolnarna

KUPUJTE KNJIGE v tržaški knjigarni
TRST — Ul. sv. Frančiška 20
Telefon 61-792

BLED
s svojimi lepotami Vas vabi

PARK HOTEL' NA BLEDU
Tel. 77-521 - Kat. B 134 sob, 239 postelj, 4 apartmaji. Udobne sobe s kopalnicami, tuši in WC, s prelepim razgledom na jezero. Kuhinja z mednarodnimi jedili in domačimi specialitetami. Kavarna s teraso do jezera. Nočni lokali-Družabni prostori. PRIDITE NA PRIJETNE POČITNICE ALI NA WEEK-END V NAS HOTEL

HOTEL CENTRAL-RIVIERA PORTOROŽ
Moderne sobe, mednarodna kuhinja, «GIRL BAR» z mednarodnim programom odprt vsako noč razen ob sredah.

HOTEL in MOTEL «Grad Otočec»
OTOČEC OB KRKI - Telef. 068 - 21512 - 21321
z 88 sobami in 174 ležišči
Priznana mednarodna in narodna restavracija in bife. Grad Otočec prenovljen, vse sobe opremljene s stilnim pohištvom Ludvika XV. in XVIII.

SPLOŠNA PLOVBA PIRAN
vzdržuje s svojimi tovorno-potniškimi ladjami: redno linijo okoli sveta, redno linijo z Južno Ameriko, redno linijo z zahodno Afriko ter nudi prevoze po vsem svetu z modernimi transportnimi ladjami od 8.000 do 18.000 ton nosilnosti.
Za vse informacije se obrnite na upravo podjetja: «SPLOŠNA PLOVBA», Piran, Župančičeva ul. 24 in na naše agente po vsem svetu.
Telexi: 341-23; 341-22 Plovba
Telegrami: Plovba Piran
Telefon: 73-470 do 73-477

RESTAVRACIJA Lipa
Šempeter pri Novi Gorici
ima vedno na razpolago izbrane jedi z domačimi specialitetami, pristen kraški pršut in salame ter izbrana domača vipavska in briška vina.
SPREJEMAJO SE NAROČILA ZA SKUPINSKA SLAVNOSTNA KOSILA

Oglašujte v PRIMORSKEM DNEVNIKU

ROULETTE · BACCARA CHEMIN DE FER
OPATIJA ABBAZIA Jugoslavija

— Restavracija MARINELLA —
TRST, Viale Miramare 323 (Barkovlje) ob morju v bližini miramarskega dvorca — Tel. 36366
Nudimo gostom vse ribje specialitete. — Za slavnostna kosila obletnice, poroke, krste, birme ter skupinam, dajemo izreden popust. — Vsak večer godba s plesom

PARK HOTEL GORICA
NOVA GORICA - Tel. 21-442, 21-462
s svojimi obrati: restavracijo, kavarno
Prvorazredna kuhinja - Ples vsak večer razen torka in barski program
In gostilna «Pri hrastu» gostilna «Zvezda» telefon 21-239

KVALITETNO SVEŽE MESO, VSE VRSTE SVEŽE PERUTNINE, SUHOMESNATI IN MLEČNI IZDELKI, PRISTNA USTEKLENIČENA ISTRSKA VINA VAM NUDI
PREKO SVOJIH TRGOVIN NA ŠKOFIJAH IN V KOPRU
Agrotria Koper

AVTOPROMET GORICA NOVA GORICA TEL. 21443
priporoča zimovanje na LOKVAH
dnevno obratujejo vse štiri vlečnice (najmanj 5 oseb) — lepa smučišča in tereni za druge zimsko - športne dejavnosti.
HOTEL POLDANOVEC z več kot 100 ležišči in restavracijo z domačo hrano, vinom in drugimi pijačami — Tel. 21-314
Turistično društvo ima na razpolago tudi privatne sobe.

NOVO GOSTIŠČE «PR KRIŠKI GARDI»
Vipavski Križ
dobra domača kuhinja izbrane pijače - solidne cene prepričajte se!

48.

B. TRAVEN

General iz džungle

«Škoda, da nimaš zdaj s seboj svojega revolverja, si misliš, kajne?» je vprašal General. «Nisi prvi oficir, ki sem ga mahnil po gobcu. Zato sem zdaj general muchachosov, ki niso tako bedni hlapci kot tisti, ki jih ti lahko tolčeš po gobcu in se ne morejo braniti. Kaj si jaz o tvojem šefu in o tebi in o vajinih materah mislim, zdaj veš. In če tvoj divisionario ne bo tukaj v štirih dneh in se ne bo dal od nas ušivih in usranih indijanskih svinj ubiti, me ne bo več našel tukaj. Potem bom odkorakal v širokem loku okrog Balun Canana in se napotil proti Shimoyolu. Tudi to je lepo, bogato mestece, kjer bomo imeli dosti špasa. Potem naprej na Huninquibal, potem bom zavzel Yalanchen, potem Tsobtajal, potem Acayan, potem Nihich in naposled Socton. Sledil bo napad na Tullum, kjer bomo obiskali guvernerja, če morda ne bo odpotoval zaradi kake svatbe. Morda bomo tudi spremenili načrt. Toda to ti povem tukaj le zato,, da boš vedel, da ne bom šel na La Pena Alta, kjer je nastavljena past. To je vse, kar imaš sporočiti svojemu šefu. In če pozabiš eno samo besedo in te spet ujamemo, ti odrežemo še ostali dve polovici ušes. In ne pozabi ponovno sporočiti divisionariu, kar sem ti pripovedoval o njegovi kurbirski materi.»

General je izpil svojo skodelico in iztresel usedlino.

«Kdo ima zvito zame debelo cigaro?» je vprašal in se ozrl okrog sebe.

«Da mi ne zaideš, bom poslal s teboj dva naša muchachosa, ki te bosta spremila do bližine ranchita, kjer čakajo vaši konji.»

Poročnik je vstal. «Kje so moji compañeros?» je vprašal.

«Ti si še ogledujejo naše skladišče orožja. Najprej so si ogledali zaklade od zgoraj, zdaj si ogledujejo lepote od spodaj. Zato bodo začasno ostali še tukaj. Verjetno bodo za zmeraj ostali tukaj. Nihče izmed nas jih ni povabil. Saj ti bo jutri zjutraj pri zajtrku tvoj divisionario povedal, če jih bo prišel s svojima bataljonoma iskat sem, ali pa nas bo pustil iti po ovinku. In preden odideš, ne pozabi reči «muchas gracias!» za fižol, tortille in kavo. Saj ste se tukaj dobro najedli, mar ne?»

Ne da bi odgovoril, se je poročnik obrnil in sledil obema muchachosoma, ki naj bi ga pripeljala do steze.

9

Komaj so ti trije izginili v noči, so se muchachosi pri ognju že razvneli. «Toda, človek, General, od kod veš vse to? Ali je res, da čakajo federalesi na nas za pečinami? Od kod si vedel, kdo so ti štirje?»

«To je povsem lahko,» je odvrnil General, si spet prižgal cigaro in si ponovno natočil v skodelico vroče kave. «Mnogo laže, kot si lahko mislite. Prav nič nisem sam prispeval. Kar tako lepo po naključju mi je prišlo v roke. Danes so v resnici prišli peoni v taborišče. Trije. Toda ne s fince Las Margaritas, z druge fince. Toda to so bili pravi peoni in ne vohuni. V minuti sem vedel, da so pristni muchachosi. Zato jih niste videli. Sem na sredo taborišča ni prišel nihče. Tičali so zunaj v grmovju, daleč proč od naših zunanjih patrulj. Kake tri ali štiri ure so se tako skrivali v grmovju, dokler niso bili prepričani, da sem jaz tisti, ki ga iščejo. Bil sem tam pri vajah in urjenju v grmovju. Ko sem za hip ostal sam, in so muchachosi skokoma odšli naprej, sem zaslišal, ko so me potiho klicali: «Oye, čuj, bratec, radi bi govorili s teboj!» Pustil sem muchachose tam zunaj naprej teči in streljati v cilj, in šel s peoni globlje v grmovje. Prišli so me opozorit o prihodu čet in mi pripovedovali o soteski, v katero naj bi se zapeljali na veselje federalesov. Vedeli so tudi za štiri preoblečene oficirje.»

Coronel se je glasno zasmejal. «Vsak lahko dela načrte, če ima tako dobre obveščevalce.»

«K tebi najbrž ne bi prišli, Coronel,» je menil General in se zarežal, ko si ga je od strani ogledal.

«Zakaj ne bi prav tako prišli k meni?»

«Ti ne delaš takega zaupanje vzbujajočega vtisa kot jaz. Kar me je najbolj razveselilo, ni bilo dobro sporočilo, ki so mi ga prinesli. To, kar je mojemu srcu godilo, je dejstvo, da so prvič med našim uporom peoni prostovoljno prišli k nam in nam nudili nenadejano, a zato tembolj dobrodošlo pomoč. To je dobro znamenje, ki dokazuje, da je začela revolucija zdaj počasi razsajati celo v glavah teh prestrašenih in boječih peonov. Kadar bodo sto tisoči peonov prišli k nam, ko se bodo popolnoma sami začeli puntati na svojih fincah, bo zmaga revolucije zagotovljena, četudi bi se boj nadaljeval še dve ali tri leta.»

«Tega ne bi mogel niti z eno besedo bolje razložiti, kot si ti storil, General,» je dejal Profesor in na široko zazehal. Vstal je, si poiskal svojo rogoznico in odejo in se zavlekel za grm, da bi tam prespal noč.

«Doslej se nisem dosti razumel na vojskovanje,» je naposled menil Matias, ko je kazalo, da ni nikomur do razgovora, «mislim pa, General, da si tukaj naredil oslarijo.»

«Kakšno oslarijo vendar?» je vprašal General, ki je na pol zaspal, a je še vedno čepel pri ognju in žulil svojo cigaro. Vprašal je tako, kakor da ne pričakuje odgovora, kakor da se mu je vprašanje samo ob sebi izmuznilo iz ust.

«Ne bi smel pripovedovati poročniku, kaj imaš za bregom.»

«Oslarijo? Jaz da sem oslarijo napravil? No, zakaj ne bi smel tudi jaz enkrat narediti oslarije, ko sami počenjamo toliko oslarij, še več pa jih delajo tisti prekleti *cabrones*, ki tičijo za La Pena Alta in čepijo v soteski. Oslarije. Moral sem mu nekaj povedati, da se ne bi sploh več spoznal, kaj bomo storili. Ko mu ne bi bil nič povedal o njihovih načrtih, ki jih poznam, ne bi imel nobenih skrbi in bi se nas lotil. Zdaj pa ni več gotov, kaj naj stori. In kaj bo storil stari debeluhar? Pognal bo en bataljon sem in en bataljon tja, ker ne ve natanko, kje se bomo pojavili. In te uboge peone, ki so tako pogumno prišli semkaj, da bi mi vse povedali, bodo prav gotovo do vratu zagrebli v zemljo in jih nato pohodili, če ne bodo znali pametno razložiti, kje so bili poučevi. Upam, da imajo še dovolj pameti v glavi, da bodo znali kaj povedati. Prav lahko da so iskali pobeglo kravo. Sto hudičev, muchachosi, kako sem utrujen!»

Takoj nato so ga slišali muchachosi smrčati. Fidel je vstal, poiskal odejo, s katero ga je pokril, in mu nato porinil sedlo pod glavo. General je blaženo iztegnil noge. Nekaj golih prstov je štrlelo ven, zakaj škornji, ki so bili nekoč last nekega capitana, so mu bili pretesni in jih je moral ob straneh prerezati in si še izvrtati nekaj lukenj, da bi bilo prostora za prste.

Muchachosi so naglo odrinili ogenj, ker je General porinil škornje, ki so bili na debelo pokriti s posušenim blatom, v ogenj in se je usnje že začelo smoditi.

DESETO POGLAVJE

Don Petronio Bringas, divizijski general in komandant armade, ki jo je poslala vlada, da bi uničila upornike, je sedel pri zajtrku. Zajtrk je bil vreden divisionaria, čeprav so mu postregli v gosposki hiši na majhnem ranču, v katerem si je general postavil glavni stan. Čim dlje je bil glavni stan na ranču, tem bolj mršav in užaloščen je postajal obraz obžalovanja vrednega moža, ki je bil njegov lastnik.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/I, Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČISKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečno 800 lir — vnaprej, četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 8.100 lir SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 501-3-270/1 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda — Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst